

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Elin Næsje Sætre	421	23/03807-18	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
21/24	Møre bispedømmeråd 2024-2027	07.06.2024

Godkjenning av innkalling og saksliste Møre bispedømmeråd 7. juni 2024

Vedlegg:

Saksliste Møre bispedømmeråd 2024-2027 07.06.2024

Saksorientering

Bispedømmerådet skal i denne saka

1. Godkjenne innkalling og saksliste
2. Ta stilling til saker som skal handsamast for lukka dører.
3. For å sikre at ein i tilsettingssaker har ei to-trinns vurdering i biskop Ingeborg Midttømmes fråvær, vil biskop i Nidaros, Herborg Finnset, vere settebiskop i denne tilsettingssaka. På grunn av reiseavstand må sak 23/24 – Tilsetting av prost i Nordre Sunnmøre gjennomførast som fjernmøte.

Bispedømmerådet sine møter blir halde etter reglane for bispedømmerådet si verksemd og Forskrift 5. juni 2020 nr. 3316 om krav til gjennomføring av fjernmøter i bispedømmerådene.

Arbeidsutvalet har bestemt at møtet 7/6 skal vere eit fysisk møte.

«Møter i bispedømmerådet holdes for åpne dører, dersom ikke rådet selv har bestemt noe annet. Personalsaker og saker hvor lovbestemt taushetsplikt tilsier det, skal behandles for lukkede dører. Debatt om en sak skal behandles for åpne eller lukkede dører foregår for lukkede dører», jf. 3 i reglane for bispedømmerådet si verksemd.

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd godkjenner innkalling og saksliste.

Møre bispedømmeråd staddfestar at følgjande saker går for lukka dører og vil gjennomførast som fjernmøte: Sak 23/24 – Tilsetting av prost i Nordre Sunnmøre prosti.

DEN NORSKE KIRKE

Møre bispedømmeråd 2024-2027

Møteinnkalling

Møre bispedømmeråd 2024-2027

Møtedato: 07.06.2024 kl. 10:15 – 16:00

Møtested: Møre bispedømme kontor

Eventuelt forfall må meldes snarast på tlf 41 28 32 50 eller e-post ES827@kirken.no. Vararepresentantar møter etter nærmare beskjed frå møtesekretær.

Litt meir om møtet og dagen:

- AU har fastsett at møtet vert fysisk på Møre bispedømme kontoret. Det vil vere settebiskop med på teams på sak 23/24.
- Lunsj ca kl 12 saman med staben på bispedømme kontoret

Opning/Ord for dagen: Magnus Moksnes Myhre

SAKSLISTE

Godkjenning av innkalling og saksliste

21/24 Godkjenning av innkalling og saksliste Møre bispedømmeråd 7. juni 2024

Godkjenning av protokoll

22/24 Protokoll Møre bispedømmeråd 2024-2027 19.03.2024

Informasjon om nytt personalreglement og gjennomgang av tilsettingsrutinar ved avdelingsleiar Anne-Marit Hagelund. Rutinane ligg som vedlegg til sak 20/24 på møte 19.3.2024. I tillegg vil de få informasjon om rolla og oppgåvene til ein prost ved domprost Grethe Lystad Johnsen.

Tilsettingssaker

23/24 Tilsetting av prost i Nordre Sunnmøre prosti - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 25 første ledd
Saksordførar: Mildrid Fiske

Saker til behandling

24/24 Økonomirapport pr. 31. mars 2024 og statusrapport pr. 28.mai 2024
Saksordførar: Olav Myklebust

25/24 Budsjett 2024 – tiltak, Saksordførar: Laila Alendal

- 26/24 Endring av prostigrenser i Møre bispedøme, Saksordfører: Arne Moltubak
- 27/24 Bispedømmerådet som strategisk organ, Saksordfører: Knut Støbakk
- 28/24 Årsforteljing 2023, Saksordfører: Ole Kristian Gundersen

Orienteringssaker

- 29/24 Orienteringar til møte i Møre bispedømmeråd 7. juni 2024

Molde, 31.05.2024

Elin Næsje Sætre
møtesekretær

DEN NORSKE KIRKE

Møre bispedømmeråd 2024-2027

Møteprotokoll

Møre bispedømmeråd 2024-2027

Møtedato:	19.03.2024 kl. 10:15
Møtestad:	Møre bispedømmekontor
Arkivsak:	Click here to enter text.
Til stades:	Knut Støbakk (Nominasjonskomiteens liste), Amalie Valde Berge (Nominasjonskomiteens liste), Laila Therese Alendal (Bønnelista), Arnt-Ove Tenfjord (Frimodig kyrkje), Ole Kristian Gundersen (Åpen folkekirke), Arne Moltubak, Magnus Moksnes Myhre, Ingeborg Midttømme,
Frammøtte varamedlemer:	Magnar Hjertenæs (Åpen folkekirke) for Therese Utgård Aas,
Forfall:	Therese Utgård Aas
Andre:	Bjørg Myhre (sak 14 og 15)
Frå stab:	Bjørn Olaf Storhaug, Elin Næsje Sætre, Arvid Helle, Anne-Marit Hagelund, Svein Magne Harnes
Protokollfører:	Elin Næsje Sætre

SAKSLISTE	Side
Godkjenning av innkalling og saksliste	
11/24 Godkjenning av innkalling og saksliste Møre bispedømmeråd 19. mars 2024	3
Godkjenning av protokoll	
12/24 Protokoll Møre bispedømmeråd 2024-2027 11.01.2024	3
Saker til behandling	
13/24 Årsrekneskap 2023	4
14/24 Budsjett 2024 - revisjon	5
15/24 Regional planstrategi Møre og Romsdal 2025-2028 og Fylkesplan for berekraftfylket Møre og Romsdal 2025-2028	5
16/24 Møteplan Møre bispedømmeråd 2024 - endring av møtedato	6
17/24 Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport - gjennomgang og informasjon før Kyrkjemøtet	6
18/24 Førebuing til Kyrkjemøtet 2024 - Møre bispedømmeråd	7
Orienteringssaker	
19/24 NOU 25:2023 Omstilling til lavutslipp. Høringssvar fra Biskopen i Møre	8
20/24 Orienteringar til møte i Møre bispedømmeråd 19.mars 2024	8

Sted, 10.04.2024

Elin Næsje Sætre
Sekretær

Godkjenning av innkalling og saksliste**11/24 Godkjenning av innkalling og saksliste Møre bispedømmeråd
19. mars 2024**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2024-2027	19.03.2024	11/24

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd godkjenner innkalling og saksliste.

Møtebehandling i Møre bispedømmeråd 2024-2027 19.03.2024:**Møtebehandling**

Fremja tilleggspunkt: Møre bispedømmeråd godkjenner møtet som fjernmøte.

Votering: Begge punkta samrøystes

Møre bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

Møre bispedømmeråd godkjenner innkalling og saksliste.
Møre bispedømmeråd godkjenner møtet som fjernmøte.

Godkjenning av protokoll**12/24 Protokoll Møre bispedømmeråd 2024-2027 11.01.2024**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2024-2027	19.03.2024	12/24

Forslag til vedtak**Møre bispedømmeråd 2024-2027s vedtak**

Møre bispedømmeråd godkjenner protokollen frå møte i bispedømmerådet 2024-2027
11. januar 2024.

Møtebehandling i Møre bispedømmeråd 2024-2027 19.03.2024:**Møtebehandling****Votering:** Samrøystes**Møre bispedømmeråd 2024-2027s vedtak**

Møre bispedømmeråd godkjenner protokollen fra møte i bispedømmerådet 2024-2027 11. januar 2024.

Saker til behandling**13/24 Årsrekneskap 2023**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2024-2027	19.03.2024	13/24

Forslag til vedtak

Møre Bispedømmeråd tek rekneskapen for 2023 til vitande.

Møtebehandling i Møre bispedømmeråd 2024-2027 19.03.2024:**Møtebehandling****Votering:** Samrøystes**Møre bispedømmeråd 2024-2027s vedtak**

Møre Bispedømmeråd tek rekneskapen for 2023 til vitande.

14/24 Budsjett 2024 - revisjon

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2024-2027	19.03.2024	14/24

Forslag til vedtak

1. Møre bispedømmeråd vedtar framlagt budsjett for 2024
2. Møre bispedømmeråd ber stiftsdirektøren gjere tiltak for å få budsjettet i balanse og kome med tiltaksplan.

Møtebehandling i Møre bispedømmeråd 2024-2027 19.03.2024:

Møtebehandling

Moment frå handsaming:

Kyrkjeverjer som kan vise kommunestyre kva den lokale kyrkje bidreg med. Informasjon overfor politikarar. Komande lønsoppgjer – utfordrande. Administrasjonen har ei utfordring med å overhalde budsjettet. Aktiviteten må ned for å unngå meir belastning på prestane.

Votering: Samrøystes

Møre bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

1. Møre bispedømmeråd vedtar framlagt budsjett for 2024
2. Møre bispedømmeråd ber stiftsdirektøren gjere tiltak for å få budsjettet i balanse og kome med tiltaksplan

15/24 Regional planstrategi Møre og Romsdal 2025-2028 og Fylkesplan for berekraftfylket Møre og Romsdal 2025-2028

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2024-2027	19.03.2024	15/24

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd ber stiftsdirektøren om å gje høyringsuttale på vegne av bispedømmerådet med dei momenta som kom fram i møtet.

Møtebehandling i Møre bispedømmeråd 2024-2027 19.03.2024:**Møtebehandling****Votering:** Samrøystes**Møre bispedømmeråd 2024-2027s vedtak**

Møre bispedømmeråd ber stiftsdirektøren om å gje høyringsuttale på vegne av bispedømmerådet med dei momenta som kom fram i møtet.

16/24 Møteplan Møre bispedømmeråd 2024 - endring av møtedato

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2024-2027	19.03.2024	16/24

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd vedtar ny møtedato frå 16. september til 23. september 2024.

Møtebehandling i Møre bispedømmeråd 2024-2027 19.03.2024:**Møtebehandling**

Fremma nytt forslag: 13. september

Votering: Samrøystes**Møre bispedømmeråd 2024-2027s vedtak**

Møre bispedømmeråd vedtar ny møtedato frå 16. september til 13. september 2024.

17/24 Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport - gjennomgang og informasjon før Kyrkjemøtet

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2024-2027	19.03.2024	17/24

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd tar informasjon om arbeidet med sannhet- og forsoning til orientering og som grunnlag for handsaming i Kyrkjemøtet

Møtebehandling i Møre bispedømmeråd 2024-2027 19.03.2024:

Møtebehandling

Forslag om å invitere Møre sin samiske representant/Leiar av samisk råd

Votering: Samrøystes

Møre bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

Møre bispedømmeråd tar informasjon om arbeidet med sannhet- og forsoning til orientering og som grunnlag for handsaming i Kyrkjemøtet

18/24 Førebuing til Kyrkjemøtet 2024 - Møre bispedømmeråd

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2024-2027	19.03.2024	18/24

Forslag til vedtak

Kyrkjemøtet sine saker og førebuing av desse blir tatt til vitande

Møtebehandling i Møre bispedømmeråd 2024-2027 19.03.2024:

Møtebehandling

Votering: Samrøystes

Møre bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

Kyrkjemøtet sine saker og førebuing av desse blir tatt til vitande

Orienteringssaker**19/24 NOU 25:2023 Omstilling til lavutslipp. Høringssvar fra Biskopen i Møre**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2024-2027	19.03.2024	19/24

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd tek høringssvaret til vitande.

Møtebehandling i Møre bispedømmeråd 2024-2027 19.03.2024:**Møtebehandling**

Votering: Samrøystes

Møre bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

Møre bispedømmeråd tek høringssvaret til vitande.

20/24 Orienteringar til møte i Møre bispedømmeråd 19.mars 2024

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Møre bispedømmeråd 2024-2027	19.03.2024	20/24

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd tek orienteringane til vitande.

Møtebehandling i Møre bispedømmeråd 2024-2027 19.03.2024:

Møtebehandling

Skriftlege orienteringar:

1. Fagsamling for kyrkjemusikarar
2. Verdiseglas – Kystpilgrimslei, Moster 2024. Barn og unge vert invitert til verdisamtaler.
3. Utdanningsmesse i Fagerlihallen i Ålesund 29.01.24
4. Tilsynssamling og fagdag undervisingstilsatte 27.02.24
5. Kurshaldarkurs Bibelsporet
6. Oversikt ledige stillingar
7. Personalreglement
8. Medarbeiderundersøking 2023
9. Hovudtal frå Møre 2023
10. Samarbeidsavtale Verdiseglas – Kystpilgrimleia

Biskopen orienterer:

- Samefolkets dag i Domkirken 6. februar der fylkesordførar i M & R og ordførar i Molde var tilstades.
- Fagdag for diakonar 1. februar
- Samling med pensjonerte prestar og leke gudstenesteleiar 2. mars
- Besøk av preses 2.-4. februar i Indre Nordmøre
- Besøk av fylkesordførar og varaordførar på kontoret
- Besøk av Statsforvaltar i prostemøtet.
- Visitas i Midsund 6. - 10.mars, der vi bruker vi planverktøyet: Kyrkja vår.

Orientering om etablering av Kirkens Bymisjon i Kristiansund ved rådgjevar Tore Johan Øvstebø

Votering: Samrøystes

Møre bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

Møre bispedømmeråd tek orienteringane til vitande.

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Elin Næsje Sætre	110	23/03067-10	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
24/24	Møre bispedømmeråd 2024-2027	07.06.2024

Rekneskapsrapport pr. 31. mars 2024

Vedlegg:

280 - Økonomirapport pr 31.03.2024

Statusrapport økonomi pr. 280524

Saksorientering

Rekneskapsrapport for 1. kvartal er ferdig og vert lagt fram for bispedømmerådet til orientering.

Vedlagt finn de økonomianalyse og rekneskap totalt, samt fordelt på administrasjon og presteneste.

Budsjettet er laga ut frå tildelt ramme for 2024 – jf. endeleg tildelingsbrev av 22.02.2024.

Totalt for heile drifta har Møre bispedømmeråd pr. 31 mars 2023 eit forbruk som er kr. 200 000 høgare enn budsjettet. Meirforbruket skuldast i hovudsak lønsutgifter til prestar og vikarar.

Det er mottatt oppdaterte rekneskapsrapportar pr. 28. mai. Status for mai viser at meirforbruket aukar.

Mykje av budsjettet går til dekking av lønskostnader, reiser og vikarar. I april vart det sett fokus på restriktiv bruk av vikarar og reiseutgifter. På grunn av allereie inngåtte kontraktar vil effekten av liten bruk av vikarar kome seinare.

Oppfølginga av økonomien har høg fokus og det er tett oppfølging av prostane, og administrasjonen har høgt fokus på økonomien.

Forslag til vedtak

Møre bispedømmeråd tek økonomirapporten til orientering, og ber administrasjonen følge opp økonomien og gjere nødvendige tiltak.

Rapport fra seksjon for økonomi

Seksjon for regnskap vil levere regnskapsrapporter hvert kvartal for 2024. En kvartalsvis rapport vil i tillegg til tallene inneholde kommentarer/analyser for virksomheten. Det er også mulighet for å hente ut rapporter hver måned. En slik rapport vil kun bestå av tallene og må evt. bestilles.

FOR 280 MØRE BISPEDØMMERÅD ØKONOMIRAPPORT PR 31.03.24

1 OPPSUMMERING

Møre bispedømmeråd har pr 31.03 et merforbruk på kr 200 000 for ordinær drift (gruppe 1). Merforbruket utgjør 0,91 % av det som var budsjettet for 1. kvartal 2024.

Budsjettet for 2024 ble utarbeidet ut fra tildelt ramme – jfr. siste tildelingsbrev av 22.02.2024. For budsjett 2024 har Møre bispedømmeråd et innsparingsbehov på kr 3 202 000.

Kostnadene pr 31.03 fordeler seg med 83,12 % til prestedtjenesten og 16,88 % til administrasjonen. Av bispedømmets tildeling går 91,9 % til lønnskostnader og i prestedtjenesten er 80,7 % brukt av tildelingen til lønn. Andel lønnskostnader ligger høyt og utfordrer kostnadene til kompetanseutvikling, personalomsorg og andre satsninger – spesielt for prestedtjenesten.

Møre bispedømmeråd har pr 31.03 en kostnad tilsvarende budsjettet på tilskudd (gruppe 2).

2 RAPPORTVEDLEGG

Vedlagt følger regnskapsrapporter pr. 31.03.2024:

- 1) Samlet driftsregnskap uten tilskudd
- 2) Driftsregnskap administrasjon
- 3) Driftsregnskap prestedtjenesten
- 4) Tilskudd

3 ANALYSE DRIFT - GRUPPE 1

Nøkkeltall

Tall i hele tusen:

Administrasjon	Prestetjenesten	Sum	Resultat i %
491	-691	-200	-0,91

Utvikling i budsjettavviket i 2024:

	31.01	29.02	31.03
Administrasjon	445	315	491
Prestetjenesten	11	-493	-691
Møre BDR	456	-178	-200

Prosent av budsjett: 6,36 -1,22 -0,91

Felles

Lønnsoppgjøret for 2024 er avsatt i budsjettet med 4,9 % og forventes effektivert i desember 2024. En evt. enighet om høyere sats i lønnsoppgjøret vil medføre økt kostnad for Møre bispedømmeråd.

Administrasjon

Regnskapet for administrasjonen viser et mindreforbruk på kr 491 000 pr 31.03.2024.

Lønn og godtgjørelser viser et mindreforbruk på kr 274 000. Besparelse i administrasjonen med 0,8 årsverk som var i 2022 og 2023 er videreført. I tillegg er det budsjettet en ytterligere innsparing tilsvarende 0,6 årsverk for 2024. Inkludert i regnskapstallene ligger NAV-refusjoner (sykepenger og foreldrepenger) med kr 457 000.

Driftskostnader viser et mindreforbruk på kr 236 000. Kostnad vedr. kontorleie i budsjettet ser ut til å være noe lavt. Regnskapet for møter og kurs er kr 254 000 lavere enn budsjettet for 1. kvartal. De andre driftskostnadene har mindre avvik.

Reiser og andre driftskostnader viser et merforbruk på kr 19 000.

Prestetjenesten

Regnskapet for prestatetjenesten viser et merforbruk på kr 691 000 pr 31.03.2024.

Lønn og godtgjørelser viser et merforbruk på kr 731 000. NAV-refusjoner (sykepenger og foreldrepenger) er inkludert med kr 1 554 000. Det ble i budsjettet for 2023 budsjettet med besparelse direkte på stillinger med 6,2 årsverk i prostiene – dette er videreført i budsjettet også for 2024. I tillegg er det budsjettet med ytterligere innsparing tilsvarende 3,7 årsverk for 2024 for å få budsjettet i balanse.

Ved vurdering av merforbruket på lønnskostnadene hensyntas tjenestekjøp fra firma, ledige tjenesteboliger, leie av bolig og evt. leiebil til vikarer. Korrigert for nevnte poster antas det at et mer reelt resultat for lønn og andre godtgjørelser pr 31.03.2024 er;

Sum lønn og godtgjørelser - merforbruk	-731
Presteboliger - strøm/leie v/ledig bolig	0
Bolig vikar	-43
Leiebil vikar	0
Vikarer firma - se kto.gr 679x	-126
Korr lønn og godtgjørelser - merforbruk	-900

Driftskostnader (drift og mindre anskaffelser) viser et mindreforbruk på kr 24 000.

Reiser viser et merforbruk på kr 38 000.

4 ANALYSE TILSKUDD - GRUPPE 2

Møre bispedømmeråd har utbetalt tilskudd til ett fellesråd pr 31.03.2024.

Frist for innrapportering er 15. mai og det forventes at alle tilskuddene vil bli utbetalt innen 30.06.

5 ANNET

Disponible midler – egenkapital:

Møre bispedømmeråd har et akkumulert mindreforbruk fra tidligere år på totalt kr 2 370 000. Det opparbeidede mindreforbruket er bokført i balansen som egenkapital er ikke disponert i budsjettet for 2024.

Kirkerådet har i KR-sak 52/21 vedtatt en begrensning i bispedømmerådernes akkumulerte mindreforbruk, tilsvarende 3 % av siste års tildeling. Evt. mindreforbruk ut over 3 % vil legges til ubunden egenkapital i Den norske kirke og ikke tilflyte bispedømmet.

Akkumulert mindreforbruk fordeler seg på:

Gruppe 1 – Drift	1 489 000
Gruppe 2 – Tilskudd	
Trosopplæring	881 000
Diakoni, undervisning, kirkemusikk	0

6 NØKKELTALL MØRE BDR – TABELLER PR. 31.03.2024

Tall i hele tusen

Møre bispedømmeråd (Drift - gruppe 1)	Regnskap 31/3-2024	Budsjett 31/3-2024	Avvik 31/3-2024	Avvik i %	Årsbudsjett 2024
Inntekter	-24	0	24	0,00	-20
Tilskudd mv	0	0	0	0,00	0
Lønn og godtgjørelser	20 480	20 023	-457	-2,28	77 285
Andre driftskostnader	1 831	2 064	233	11,25	8 863
Resultat	22 287	22 087	-200	-0,91	86 128

Møre bispedømmeråd (Administrasjon)	Regnskap 31/3-2024	Budsjett 31/3-2024	Avvik 31/3-2024	Avvik i %	Årsbudsjett 2024
Inntekter	0	0	0	0,00	0
Tilskudd mv	0	0	0	0,00	0
Lønn og godtgjørelser	2 929	3 204	275	8,57	12 126
Andre driftskostnader	832	1 048	216	20,63	3 828
Resultat	3 761	4 252	491	11,54	15 954

Møre bispedømmeråd (Prestetjenesten)	Regnskap 31/3-2024	Budsjett 31/3-2024	Avvik 31/3-2024	Avvik i %	Årsbudsjett 2024
Inntekter	-24	0	24	0,00	-20
Tilskudd mv	0	0	0	-	0
Lønn og godtgjørelser	17 551	16 820	-731	-4,35	65 159
Andre driftskostnader	999	1 015	16	1,57	5 035
Resultat	18 526	17 835	-691	-3,88	70 174

FØ leverer neste regnskapsrapport etter avsluttet regnskap pr. 30.06.2024.

FØ, Tønsberg 15.04.2024

Denne rapporten er utarbeidet av controller Anne M. Holmstad

VEDLEGG 1:

280 - Møre bispedømmeråd **Regnskapsrapport - budsjettgruppe 1 Drift**

Driftsrapport - detaljert uten tilskudd	Regnskap 31/3-2024	Budsjett 31/3-2024	Avvik 31/3-2024	Årsbudsjett 2024
31xx - Salgsinntekt avgiftsfri	-23 800	0	23 800	0
3xxx - Andre inntekter	0	0	0	-20 000
Sum inntekter	-23 800	0	23 800	-20 000
46xx - Tilskudd menigheter og fellesråd	0	0	0	0
Sum tilskudd mv	0	0	0	0
500x - Faste stillinger (inkl. feriepenger)	16 812 442	16 541 058	-271 383	62 886 193
5006 - Beredskap	247 380	292 000	44 620	1 600 000
50xx - Tilleggslønn, overtid mm	582 827	557 812	-25 016	2 115 384
51xx - Midlertidige stillinger, honorarer	2 426 501	188 750	-2 237 751	1 109 622
53xx - Annen oppgavepliktig godtgjørelse	129 780	150 441	20 662	579 606
540x - Arbeidsgiveravgift	2 490 443	2 239 691	-250 752	8 779 194
58xx - Refusjon syke- og fødselspenger	-2 011 394	0	2 011 394	0
59xx - Andre personalkostnader	-197 987	53 748	251 735	215 000
Sum Lønn og godtgjørelser	20 479 992	20 023 500	-456 492	77 285 000
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	517 163	528 999	11 836	2 116 000
64xx - Leie maskiner, inventar mm	28 173	12 501	-15 672	120 000
65xx - Inventar, datautstyr, programvare mm	460	67 500	67 040	270 000
66xx - Vedlikehold bygninger og utstyr	0	6 249	6 249	25 000
679x - Tjenester og flytting	166 065	148 332	-17 733	555 000
6797 - Adm. bistand proster	0	0	0	1 030 000
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, annonser	73 691	74 997	1 306	315 000
68xx - Møter, kurs og seminarer mm	334 149	540 694	206 545	1 645 000
69xx - Telefon, porto mv	0	249	249	1 000
Sum andre driftskostnader	1 119 701	1 379 521	259 820	6 077 000
71xx - Reiser	684 903	641 256	-43 647	2 615 000
73xx - Reklamekostnad og representasjon	6 828	0	-6 828	0
74xx - Medlemskontingent og gaver	19 849	5 001	-14 848	20 000
77xx - Annen kostnad	0	37 746	37 746	151 000
Sum reiser og andre driftskostnader	711 580	684 003	-27 577	2 786 000
Sum	22 287 472	22 087 024	-200 448	86 128 000

Merforbruk

VEDLEGG 2:

280 - Møre bdr - kirkelig administrasjon **Regnskapsrapport - budsjettgruppe 1 Drift**

Driftsrapport - detaljert uten tilskudd	Regnskap 31/3-2024	Budsjett 31/3-2024	Avvik 31/3-2024	Årsbudsjett 2024
500x - Faste stillinger (inkl. feriepenger)	3 125 653	2 737 912	-387 741	10 341 233
50xx - Tilleggslønn, overtid mm	10 942	25 000	14 058	90 385
51xx - Midlertidige stillinger, honorarer	2 550	0	-2 550	0
53xx - Annen oppgavepliktig godtgjørelse	12 607	31 663	19 056	114 631
540x - Arbeidsgiveravgift	390 674	394 035	3 361	1 519 621
58xx - Refusjon syke- og fødselspengar	-457 144	0	457 144	0
59xx - Andre personalkostnader	-156 147	14 997	171 144	60 000
Sum Lønn og godtgjørelser	2 929 135	3 203 607	274 472	12 125 870
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	473 696	431 499	-42 197	1 726 000
64xx - Leie maskiner, inventar mm	28 173	12 501	-15 672	50 000
65xx - Inventar, datautstyr, programvare mm	0	46 251	46 251	185 000
66xx - Vedlikehold bygninger og utstyr	0	6 249	6 249	25 000
679x - Tjenester og flytting	26 420	6 249	-20 171	25 000
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, annonser	22 817	29 997	7 180	120 000
68xx - Møter, kurs og seminarer mm	148 850	402 501	253 651	1 225 000
69xx - Telefon, porto mv	0	249	249	1 000
Sum andre driftskostnader	699 956	935 496	235 540	3 357 000
71xx - Reiser	117 397	111 252	-6 145	465 000
74xx - Medlemskontingent og gaver	14 642	1 251	-13 391	5 000
77xx - Annen kostnad	0	249	249	1 000
Sum reiser og andre driftskostnader	132 038	112 752	-19 286	471 000
Sum	3 761 129	4 251 855	490 726	15 953 870

Mindreforbruk

VEDLEGG 3:

280 - Møre bdr - Prestetjenesten Regnskapsrapport - budsjettgruppe 1 Drift

Driftsrapport - detaljert uten tilskudd	Regnskap 31/3-2024	Budsjett 31/3-2024	Avvik 31/3-2024	Årsbudsjett 2024
31xx - Salgsinntekt avgiftsfri	-23 800	0	23 800	0
3xxx - Andre inntekter	0	0	0	-20 000
Sum inntekter	-23 800	0	23 800	-20 000
500x - Faste stillinger (inkl. feriepenger)	13 686 789	13 803 146	116 357	52 544 960
5006 - Beredskap	247 380	292 000	44 620	1 600 000
50xx - Tilleggslønn, overtid mm	571 885	532 812	-39 074	2 025 000
51xx - Midlertidige stillinger, honorarer	2 423 951	188 750	-2 235 201	1 109 622
53xx - Annen oppgavepliktig godtgjørelse	117 173	118 779	1 606	464 975
540x - Arbeidsgiveravgift	2 099 769	1 845 656	-254 113	7 259 573
58xx - Refusjon syke- og fødselspenger	-1 554 250	0	1 554 250	0
59xx - Andre personalkostnader	-41 840	38 751	80 591	155 000
Sum Lønn og godtgjørelser	17 550 857	16 819 893	-730 963	65 159 130
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	43 467	97 500	54 033	390 000
64xx - Leie maskiner, inventar mm	0	0	0	70 000
65xx - Inventar, datautstyr, programvare mm	460	21 249	20 789	85 000
679x - Tjenester og flytting	139 645	142 083	2 438	530 000
6797 - Adm. bistand proster	0	0	0	1 030 000
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, annonser	50 874	45 000	-5 874	195 000
68xx - Møter, kurs og seminarer mm	185 299	138 193	-47 106	420 000
Sum andre driftskostnader	419 745	444 025	24 280	2 720 000
71xx - Reiser	567 506	530 004	-37 502	2 150 000
73xx - Reklamekostnad og representasjon	6 828	0	-6 828	0
74xx - Medlemskontingent og gaver	5 207	3 750	-1 457	15 000
77xx - Annen kostnad	0	37 497	37 497	150 000
Sum reiser og andre driftskostnader	579 542	571 251	-8 291	2 315 000
Sum	18 526 343	17 835 169	-691 174	70 174 130

Merforbruk

VEDLEGG 4:

280 - Møre bispedømmeråd**Regnskapsrapport - budsjettgruppe 2 Tilskudd**

Koststed - tilskudd	Regnskap 31/3-2024	Budsjett 31/3-2024	Avvik 31/3-2024	Årsbudsjett 2024
2405110 - Tilskudd trosopplæring	558 000	558 000	0	22 569 000
2405120 - Tilskudd diakoni	0	0	0	6 896 000
2405130 - Tilskudd undervisning	197 357	197 000	-357	6 527 000
2405140 - Tilskudd kirkemusikk	0	0	0	175 000
Sum	755 357	755 000	-357	36 167 000

Merforbruk

STATUS PR. 28.MAI 2024:

Reisekjøringen 25/5 er med i tallene.

NAV-refusjoner for mai er ikke med, og det er mulig at noe for april heller ikke er med. (mulig etterslep pga problemer med fraværsmodule. I april var NAV-refusjonene nesten 400 000 lavere enn snittet for de tre foregående månedene)

Totalt:

280 - Møre bispedømmeråd		Regnskapsrapport - budsjettgruppe 1 Drift			
Driftsrapport - detaljert uten tilskudd	Regnskap 28/5-2024	Budsjett 28/5-2024	Avvik 28/5-2024	Årsbudsjett 2024	
31xx - Salgsinntekt avgiftsfri	-36 700	0	36 700	0	
3xxx - Andre inntekter	0	0	0	-20 000	
Sum inntekter	-36 700	0	36 700	-20 000	
46xx - Tilskudd menigheter og fellestråd	0	0	0	0	
Sum tilskudd mv	0	0	0	0	
500x - Faste stillinger (inkl. feriepenger)	27 815 495	27 641 359	-174 136	62 886 193	
5006 - Beredskap	477 144	583 999	106 855	1 600 000	
50xx - Tilleggs lønn, overtid mm	967 141	1 000 517	33 376	2 115 384	
51xx - Midlertidige stillinger, honorarer	4 229 041	410 391	-3 818 649	1 109 622	
53xx - Annen oppgavepliktig godtgjørelse	257 877	250 735	-7 142	579 606	
540x - Arbeidsgiveravgift	4 181 163	3 778 824	-402 339	8 779 194	
58xx - Refusjon syke- og fødselspenger	-2 290 431	0	2 290 431	0	
59xx - Andre personalkostnader	-193 411	89 580	282 991	215 000	
Sum Lønn og godtgjørelser	35 444 018	33 755 405	-1 688 613	77 285 000	
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	842 725	881 665	38 940	2 116 000	
64xx - Leie maskiner, inventar mm	44 927	20 835	-24 092	120 000	
65xx - Inventar, datautstyr, programvare mm	21 328	112 500	91 172	270 000	
66xx - Vedlikehold bygninger og utstyr	0	10 415	10 415	25 000	
679x - Tjenester og flytting	263 051	241 664	-21 387	555 000	
6797 - Adm. bistand proster	246 966	0	-246 966	1 030 000	
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, annonser	114 996	139 995	24 999	315 000	
68xx - Møter, kurs og seminarer mm	383 112	834 490	451 378	1 645 000	
69xx - Telefon, porto mv	6 600	415	-6 185	1 000	
Sum andre driftskostnader	1 923 704	2 241 979	318 275	6 077 000	
71xx - Reiser	1 185 469	1 083 760	-101 709	2 615 000	
73xx - Reklamekostnad og representasjon	6 828	0	-6 828	0	
74xx - Medlemskontingent og gaver	21 757	8 335	-13 422	20 000	
77xx - Annen kostnad	300	62 910	62 610	151 000	
Sum reiser og andre driftskostnader	1 214 354	1 155 005	-59 349	2 786 000	
Sum	38 545 376	37 152 389	-1 392 987	86 128 000	

Merforbruk

Administrasjon:

280 - Møre bdr - kirkelig administrasjon **Regnskapsrapport - budsjetgruppe 1 Drift**

Driftsrapport - detaljert uten tilskudd	Regnskap 28/5-2024	Budsjett 28/5-2024	Avvik 28/5-2024	Årsbudsjett 2024
31xx - Salgsinntekt avgiftsfri	-9 000	0	9 000	0
Sum inntekter	-9 000	0	9 000	0
500x - Faste stillinger (inkl. feriepenger)	5 067 787	4 604 439	-463 349	10 341 233
50xx - Tilleggslønn, overtid mm	19 258	41 667	22 409	90 385
51xx - Midlertidige stillinger, honorarer	3 827	0	-3 827	0
53xx - Annen oppgavepliktig godtgjørelse	29 291	52 771	23 480	114 631
540x - Arbeidsgiveravgift	651 496	662 542	11 046	1 519 621
58xx - Refusjon syke- og fødselspenger	-507 542	0	507 542	0
59xx - Andre personalkostnader	-152 320	24 995	177 315	60 000
Sum Lønn og godtgjørelser	5 111 796	5 386 413	274 617	12 125 870
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	779 574	719 165	-60 409	1 726 000
64xx - Leie maskiner, inventar mm	44 927	20 835	-24 092	50 000
65xx - Inventar, datautstyr, programvare mm	20 868	77 085	56 217	185 000
66xx - Vedlikehold bygninger og utstyr	0	10 415	10 415	25 000
679x - Tjenester og flytting	28 370	10 415	-17 955	25 000
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, annonser	33 848	49 995	16 147	120 000
68xx - Møter, kurs og seminarer mm	167 863	630 835	462 972	1 225 000
69xx - Telefon, porto mv	6 600	415	-6 185	1 000
Sum andre driftskostnader	1 082 049	1 519 160	437 111	3 357 000
71xx - Reiser	208 628	195 420	-13 208	465 000
74xx - Medlemskontingent og gaver	16 550	2 085	-14 465	5 000
77xx - Annen kostnad	300	415	115	1 000
Sum reiser og andre driftskostnader	225 478	197 920	-27 558	471 000
Sum	6 410 323	7 103 493	693 170	15 953 870

Mindreforbruk

Prestetenesta:

280 - Møre bdr - Prestetjenesten Regnskapsrapport - budsjettgruppe 1 Drift

Driftsrapport - detaljert uten tilskudd	Regnskap 28/5-2024	Budsjett 28/5-2024	Avvik 28/5-2024	Årsbudsjett 2024
31xx - Salgsinntekt avgiftsfri	-27 700	0	27 700	0
3xxx - Andre inntekter	0	0	0	-20 000
Sum inntekter	-27 700	0	27 700	-20 000
500x - Faste stillinger (inkl. feriepenger)	22 747 708	23 036 920	289 213	52 544 960
5006 - Beredskap	477 144	583 999	106 855	1 600 000
50xx - Tilleggslønn, overtid mm	947 883	958 850	10 967	2 025 000
51xx - Midlertidige stillinger, honorarer	4 225 214	410 391	-3 814 823	1 109 622
53xx - Annen oppgavepliktig godtgjørelse	228 586	197 965	-30 621	464 975
540x - Arbeidsgiveravgift	3 529 667	3 116 282	-413 385	7 259 573
58xx - Refusjon syke- og fødselspenger	-1 782 889	0	1 782 889	0
59xx - Andre personalkostnader	-41 091	64 585	105 676	155 000
Sum Lønn og godtgjørelser	30 332 222	28 368 993	-1 963 229	65 159 130
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	63 151	162 500	99 349	390 000
64xx - Leie maskiner, inventar mm	0	0	0	70 000
65xx - Inventar, datautstyr, programvare mm	460	35 415	34 955	85 000
679x - Tjenester og flytting	234 681	231 249	-3 432	530 000
6797 - Adm. bistand proster	246 966		-246 966	1 030 000
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, annonser	81 148	90 000	8 852	195 000
68xx - Møter, kurs og seminarer mm	215 249	203 655	-11 594	420 000
Sum andre driftskostnader	841 656	722 819	-118 837	2 720 000
71xx - Reiser	976 841	888 340	-88 501	2 150 000
73xx - Reklamekostnad og representasjon	6 828	0	-6 828	0
74xx - Medlemskontingent og gaver	5 207	6 250	1 043	15 000
77xx - Annen kostnad	0	62 495	62 495	150 000
Sum reiser og andre driftskostnader	988 876	957 085	-31 791	2 315 000
Sum	32 135 053	30 048 897	-2 086 157	70 174 130

Merforbruk

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Bjørn Olaf Storhaug	110	23/03067-11	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
25/24	Møre bispedømmeråd 2024-2027	07.06.2024

Budsjett 2024 - tiltak

Saksorientering

Møre bispedømmeråd handsama og gjorde følgende vedtak i sak 14/24 – Budsjett 2024 – revisjon:

1. Møre bispedømmeråd vedtar framlagt budsjett for 2024
2. Møre bispedømmeråd ber stiftsdirektøren gjøre tiltak for å få budsjettet i balanse og kome med tiltaksplan.

I denne saka viser vi også til saksdokument i Møre bispedømmeråd sak 14/24

Tildeling 2024:

Endeleg budsjett 2024 bygger på endeleg tildeling, jf. brev frå Kyrkjerådet 22.februar 2024.

Tildeling til Møre bispedømmeråd er på kr 122 295 000 – fordelt som følgjer;

- kr 86 128 000 budsjettgruppe 1 - drift
- kr 36 167 000 budsjettgruppe 2 – tilskot

Tildelinga til bispedøma er løns- og prisjustert med 4,21 %.

Alle bispedøma er trekt for sin del til samisk prest/diakon i Sør-Noreg og 50 % stilling i samband med «Sannhet og forsoning». Med bakgrunn i dette er Møre bispedøme sin tildeling er redusert med kr 58 000 og kr 33 000.

Tildeling for budsjettgruppe 2 – tilskot - er lønns- og prisjustert med 3,91 %.

Alle bispedøma er trekt for sin del til kvalifiseringsstipend-ordninga med 0,3 % – kr 109 000 gjeld Møre bispedømmeråd.

Disponible midlar - Balansepost (konto 2050)

Møre bispedømmeråd har eit akkumulert mindreforbruk pr 31.12.2023 på kr 2 370 000 – drift kr 1 489 000 og tilskot kr 881 000.

Vedtak gjort i Kyrkjerådet

Kyrkjerådet har i sitt møte 22-25/5-2024 om økonomisituasjonen i Den norske kyrkja gjort følgende vedtak:

1. Kirkerådet tar økonomistatus pr 1.kvartal 2024 og årsprognose for 2024 til orientering.
2. Kirkerådet vedtar en reduksjon med minst fire (4) stillinger netto innen 31.12.2024 og ytterligere minst fire (4) stillinger netto innen 31.12.2025 hos Kirkerådets sekretariat.
3. Kirkerådet vedtar en reduksjon med minst ett (1) administrativt årsverk (ansatte på bispedømmerådskontoret) i alle bispedømmeråd i 2025.
4. Kirkerådet vedtar midlertidig stopp for bispedømmenes anledning til i 2024 å bruke driftsmidler (budsjettgruppe 1) fra tidligere års akkumulerte mindreforbruk. Det kan gjøres unntak for planlagte tiltak som er hjemlet i tidligere bispedømmerådsvedtak. Vedtaket skal også gjelde for kalenderåret 2025.
5. Restmidler fra tilskudd (diakoni, trosopplæring, undervisning – budsjettgruppe 2) som er oppstått i fellesrådene i 2023 skal ikke utlyses eller utbetales. Disse midlene blir holdt tilbake og øremerkes for å dekke underskudd i 2024.
6. Alle enheter i rDnK skal holde vedtatt budsjett for 2024.

Konsekvens:

Kyrkerådet sitt vedtak pkt. 4 og ein ny gjennomgang av lønnskostnader har ført til ei ny utrekning av innsparingskrav for bispedømmekontoret og for prestetenesta i dei respektive prosti.

Koststed/prosti	Årsverk totalt	Spesialprester (fengsel og student)	Nettoårsverk adm. og proster/menighetsprester	Innsparingskrav årsverk fra tidl.	Avrundet forslag til nye innsparinger årsverk fra 2024	Netto budsjetterte årsverk uten spesialprester	Netto budsjetterte årsverk inkl. spesialprester
Bispedømmekontoret	14,00	0,0	14,00	-0,80	-0,60	12,60	12,60
Molde Domprosti	14,30	0,8	13,50	-1,00	-0,60	11,90	12,70
Søre Sunnmøre prosti	16,00	0,5	15,50	-1,20	-0,60	13,70	14,20
Nordre Sunnmøre prosti	23,90	0,9	23,00	-1,80	-1,00	20,20	21,10
Indre Romsdal prosti	5,00	0,0	5,00	-0,30	-0,20	4,50	4,50
Ytre Nordmøre prosti	9,50	0,5	9,00	-0,70	-0,40	7,90	8,40
Indre Nordmøre prosti	7,00	0,0	7,00	-0,40	-0,30	6,30	6,30
TOTALT	89,70	2,70	87,00	-6,20	-3,70	77,10	79,80

Som vi ser har innsparingskravet auka med 3,7 årsverk frå tidlegare vedtatt budsjett som følgje av berekna kostnadsauke og at bispedømmet ikkje kan bruke av tidlegare års mindreforbruk. I praksis fører dette til at budsjett = tildelt ramme. Budsjetttramma for 2024 er redusert med om lag 5 mill. samanlikna med 2023, i hovudsak fordi det i 2023 var høve til å bruke av tidlegare års mindreforbruk.

Møre bispedømme har no om lag 10 stillingar som det ikkje er lønsdekning for. Stiftsdirektøren har bede prostane konkretisere korleis dei skal møte innsparingskravet. Spørsmålet har vore drøfta med tillitsvalde på prostinivå og for bispedømmekontoret. Tillitsvalde på bispedømenivå har drøfta saka i både eit ekstraordinært og ordinært kontaktmøte.

I første omgang vil innsparingskravet måtte bli møtt med vakansestyling og innstramming på bruk av vikarar. Det er likevel vanskeleg å sjå for seg at dette kan vere ei berekraftig og framtidig løysing. Stiftsdirektøren meiner det difor er nødvendig å gå i gang med ei tilpassing av kor mange stillingar vi kan ha utifrå tildelt ramme.

Møre bispedømmeråd har oppretta fleire stillingar dei siste åra, mellom anna prostiprestar og studentprestar. Dette har vore gjort i ei tid med store vakansar og mindreforbruk i høve til budsjett. No er tida annleis. Stillingar blir fylde opp, det er ikkje lenger rekrutteringskrise og dei økonomiske rammene er dårlegare.

Det er òg nødvendig å gå gjennom andre kostnadselement. Det er mellom anna bestemt at stiftsdagar ikkje blir gjennomført i 2024, men er utsett til 2025. Sidan om lag 90% av budsjettet går til løn, vil det å ta ned andre kostnadselement i budsjettet berre medføre mindre innsparingar.

Utlysing av midlar til vekstmiddelordninga i Møre for 2024 er trekt attende som følge av vedtak i Kyrkjerådet, jf. pkt. 5.

Vi erfarer at det i nokre tilfelle blir kostnadar fordelt likt mellom bispedøma. Det fører til at Møre som bispedøme med minst tildelingsramme kan bli trekt relativt mykje meir enn bispedøme med større tildelingsramme.

I forslag til vedtak ligg ei vurdering av kva som i det vidare skal ligge til bispedømerådet som organ og kva som skal ligge til administrasjonen v/stiftsdirektør.

Forslag til vedtak

1. Med bakgrunn i den anstrengde økonomiske situasjonen og vedtak i Kyrkjerådet, mai -24, gir Møre bispedømeråd støtte til prosess for å møte innsparingskrav i administrasjon og presteskap. På kort sikt blir det lagt opp til vakansestyring og minimal vikarbruk.
2. Møre bispedømeråd ber stiftsdirektør gjennomføre reduksjon av tilstrekkeleg tal årsverk i administrasjon og i prestetenesta etter innspel frå einingane/prostia og etter drøfting med dei tillitsvalde. Bispedømerådet ber om at det ved endring i stillingar blir vurdert ulike former for effektivisering.
3. Møre bispedømeråd ber stiftsdirektøren vurdere reduksjon av andre drifts- og kostnadselement utover lønskostnadar.
4. Møre bispedømeråd ber stiftsdirektøren sikre eit rekneskap i balanse for 2024 utifrå tildelt ramme.
5. Møre bispedømeråd ber Kyrkjerådet om å bruke vedtatt fordelingsnøkkel når det blir gjort endringar i tildeling.

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Lars Skagestad	001	23/01501-50	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
26/24	Møre bispedømmeråd 2024-2027	07.06.2024

Endring av prostigrenser i Møre bispedøme

Vedlegg: Vedlegg:

Høyring - revisjon av prostigrenser i Møre bispedømme 2024

Høyringsnotat revisjon av prostigrenser i Møre bispedøme

Samanfatning av alle høyringssvar i høyringa om revisjon av prostigrenser i Møre

Høyring - revisjon av prostigrenser i Møre bispedøme 2024 - via hjemmeside

Bestemmelser om avgjørelsesmyndighet i saker om kirkelig inndeling 13. april 2024

Saksorientering

Bakgrunn

Møre bispedømmeråd handsama saka om endring av prostigrenser fyrste gong 11.januar 2024 og gjorde følgjande vedtak:

«Møre bispedømmeråd vedtar å sende ut saka om revisjon av prostigrensene på høyring til dei fire prostia Nordre Sunnmøre prosti, Søre Sunnmøre prosti, Indre Romsdal prosti og Molde domprosti før endeleg sakshandsaming i Møre bispedømmeråd sitt møte i mars 2024».

Ei orientering og eit høyringsnotat med presentasjon av dei ulike modellane vart sendt ut 12.februar med høyringsfrist 12.april. Brevet vart sendt til Kyrkjeleg fellesråd og sokneråd i dei fire prostia, prostane, dei kommunane som endringane evt. får følgjer for, samt tillitsvalde for vigsla kyrkjelege stillingar.

Orienteringa og høyringsnotatet vart òg lagt ut på heimesida til Møre bispedøme med moglegheit for einskilde personar å gje ei anonym uttale. Prestane vart særleg gjort merksame på denne moglegheita.

Spørsmål i høyringa:

1. Kva for eit alternativ/modell meiner de er det beste?
2. Namn på prosti
3. Evt. flytting av prostesete til Vestnes – ved val av modell 2
4. Andre kommentarar.

Dei ulike modellane i høyringa (modell 1-5):

Modell 1	Inga endring – status quo
Modell 2	Indre Romsdal og indre deler av Nordre Sunnmøre blir eit prosti
Modell 3	Indre Romsdal og Molde domprosti blir eit nytt Molde domprosti
Modell 4	Indre deler av Nordre Sunnmøre prosti (alle sokna i Storfjorden) blir ein del av Søre Sunnmøre prosti
Modell 5	Indre deler av Nordre Sunnmøre prosti (alle sokna i Storfjorden) blir ein del av Søre Sunnmøre prosti OG indre Romsdal blir ein del av Molde domprosti.

Modell 6 (nytt forslag frå Sula sokneråd) Rauma fellesrådsområde blir lagt til Molde domprosti og fellesrådsområda Vestnes, Haram, Storfjorden og Sykkylven dannar eit nytt prosti, med Vestnes som prostesete.

Då fristen gjekk ut hadde det kome inn 38 svar, og dei fordelte seg slik:

- 9 kyrkjelege fellesråd (10 av 17 FR = 59%)
- 19 sokneråd (19 av 70 SR = 27%)
- 2 kommunar
- 4 prostar
- Presteforeningen
- 1 tidlegare prost
- 1 stab
- 1 sokneprest

Ei samanfatning av alle høyringssvara ligg ved saka.

Via heimesida kom det i tillegg inn 13 anonyme høyringssvar. Desse svara er samanfatta og ligg ved som eige vedlegg.

Saka har vore presentert for Kontaktmøte og RAMU (regionalt arbeidsmiljøutval), Prostemøtet og kyrkjeverjelaget, og alle har hatt anledning til å kome med innspel i saka.

Arbeidsgruppa som har arbeidet med saka har bestått av 2 representantar frå kyrkjeverjelaget, domprost, hovudverneombod, tillitsvald for prestane og administrasjonen. Desse har teke del i førebuingane, og kome med innspel etter høyringa og i førebuing av dette saksframlegget.

Delegert myndigheit

Kyrkjemøtet har 13/4-24 fastsett «Bestemmelser om avgjørelsesmyndighet i saker om kirkelig inndeling» jf. Kyrkjeordninga § 3. Bispedømerådet har myndigheit til å avgjere i desse sakene:

- a) oppretting eller nedlegging av prosti
- b) Overføring av eit sokn frå eit prosti til eit anna
- c) Endring av grensene mellom sokn
- d) Samanslåing av sokn
- e) Oppretting av nytt sokn i eit distrikt kor det er kyrkje
- f) Treffe avgjersler som er naudsynte for å gjennomføre endringar i inndelinga.
- g) Fastsetting av namn på kyrkje, sokn eller prosti.

Det er bispedømerådet som vurderer kva som er den mest tenlege inndelinga.

Høyringsnotatet har lagt vekt på ulike omsyn som tal sokn og kyrkjelege fellesråd, tal prestar og andre vigsla stillinga, geografi og reiseavstand. Ein har forsøkt å vekte dette mot målsettinga om robuste, tenlege og framtidsretta einingar som kan gje god leing og samordning med dei lokale kyrkjelege organ.

Oppsummeringa av høyringa med omsyn til val av modell

Det er ein klar hovudtendens i høyringssvara. Heile 25 (av 38) peiker på modell 3 som ein føretrekt modell.

Nokre kyrkjeleg fellesråd og sokneråd i Søre Sunnmøre og Nordre Sunnmøre prosti har ikkje kryssa av for denne modellen men overlèt til dei to prostia å velje kva dei ønskjer.

Dei anonyme høyringssvara som kom inn via heimesida peika og i hovudsak på modell 3 som beste alternativ.

Om ein grupperer dei ulike høyringssvar med omsyn til modellval ser ein følgjande:

Frå Indre Romsdal prosti

Av dei 10 høyringsinstansane som har svara i Indre Romsdal prosti vil 8 ha modell 3. Vestnes kyrkjelege fellesråd vil ikkje ha nokon endring (= modell 1) medan staben i Rauma er delt med eit fleirtal som vel modell 3 (samanslåing med Domprostiet) og eit mindretal som vel modell 1 (status quo)

Høyringsinstansane i prostiet legg til grunn at dei vil behalde presteressursane (minimum 50%), styrke prostesekretærressursen for det nye prostiet og at ein av prestane med tilknytning til noverande Indre Romsdal prosti blir assisterande prost.

Ein understrekar behovet for nærvær av ein som leier prestetenesta lokalt, samarbeider tett med kyrkjeverjene og er til stades ved ulike kyrkjelege hendingar (visitas, kyrkjejubileum, innsetjingar og liknande)

Frå Molde domprosti

Av dei 6 høyringsinstansane som har svara i Molde domprosti vil 5 ha modell 3 medan ein (Molde menighetsråd) vil ha modell 1 (inga endring)

Også her blir det peike på, i val av modell 3, at ein opprettheld (tilnærma) dei same presteressursane, styrker prostesekretærfunksjonen og har ein assisterande prost med sete i Indre Romsdal prosti, i minimum 50 % stilling.

Dette er viktige føresetnader for at eit nytt prosti skal ha naudsynte ressursar for god leiing av prostiet der domprosten og er fast vikar for biskopen.

Domprosten går inn for modell 3. Dette vil «sikre en løsning som står seg over tid. Dette vil gi både noen positive effekter, og noen nye utfordringer. • Et større fagmiljø, både for prester, kantorer, diakoner og kateketer • Større fleksibilitet ved vakanser • De økonomiske faktorene ved at medarbeidere skal delta i fagsamlinger • Størrelsen på beredskapsområdet • Prosten som synlig kirkefaglig leder for ansatte og råd i en større enhet

Det forutsetter god dialog og samledelse mellom prost og kirkeverger om vi fullt ut skal få glede av disse. Utfordringene kan løses ved å utvide stillingen til prostesekretær, og sikre at vedkommende har nødvendige tilganger og mandat til å være til reell avlastning for prosten. Et annet alternativ kan være å tilsette en assisterende prost i en delt stilling med prostiprest/sokneprest i indre deler av prostiet. Videre er det verdt å vurdere behovet for å dele beredskapsområdet i to».

Frå Nordre Sunnmøre prosti

Av dei 15 høyringsinstansane som har svara i Nordre Sunnmøre er det ingen som ønskjer at indre deler av Nordre Sunnmøre prosti (Storfjorden) skal bli ein del av eit nytt prosti (Modell 2). Alle 6 sokna (i Storfjorden) ønskjer at ein opprettheld modell 1 og aukar naudsynte ressursar til prostiet. 8 høyringssvar ønskjer modell 3 og 1 ønskjer ein ny modell 3 der ein opprettheld tal prostar. Konstituert prost ønskjer modell 3, medan to sokneråd peiker på at prostiet er for stort.

Sula sokneråd har foreslått ein ny modell 6 som vil vere eit alternativ med omsyn til storleik (tal medlemmar, tal sokn og FR, tal prester og geografi). Denne modellen liknar tidlegare Austre Sunnmøre prosti med unntak av Ørskog som vil høyre Ålesund kommune til. I denne modellen vil eit nytt NS prosti bestå av Ålesund, Sula og Giske.

Frå Søre Sunnmøre prosti

Her har ein fått 3 høyringssvar. To av desse ønskjer modell 1 men overlèt til Indre Romsdal prosti og Molde domprosti å ta stilling til ein evt. modell 3.

Prosten ønskjer ikkje å inkludere deler av Nordre Sunnmøre prosti i Søre Sunnmøre prosti, då ho meiner at prostiet er passe stort og avstandane vil bli for store. Ho peiker på modell 3 som eit godt alternativ.

Andre hovudelement i høyringa

Stort eller lite prosti

Det er ein klar forståing blant dei som har uttala seg, at modell 3 er det mest aktuelle alternativet. Indre Romsdal prosti er for lite med berre 5 prestar. Det er for sårbart og lite

fleksibelt ved vakansar og ulike permisjonar. Noko som samsvarar med dei erfaringane vi har dei siste åra, og som er bakgrunn for heile denne prosessen.

Om ein slår saman Indre Romsdal og Molde domprosti vil det bli eit relativt stort geografisk område med i overkant av 50000 medlemmar, 5 Fellestråd, 26 sokn, 19 prestar og 8 vigsla stillingar. Domprosten er i tillegg fast vikar for biskopen.

Det blir og peike på av fleire at prostigrensene bør følgje naturlege kvardagslinjer.

Assisterande prost

Arbeidsgruppa drøfta spørsmålet om assisterande prost undervegs i sitt arbeid med høyringsnotatet. Sidan dette er ei ordning som i dag ikkje er ein ordning i Den norske kyrkja, men kjent frå våre venskapsbispedøme i England, vart det ikkje tatt med i høyringsnotatet.

Men fleire høyringssvar (både frå kyrkjeleg fellestråd og prostar) peiker på at ein ordning med assisterande prost eller domprost 2 kan vere ei mogleg løysing på utfordringane med eit større prosti. Dette vil avlaste og bidra til nærleik til prestane i området. Men det er uklart om det det mogleg å søke Kyrkerådet om lov til å prøve ut noko liknande i det nye prostiet.

Det som i dag er praksis er at ein av prestane i eit prosti, blir peike ut med eit særleg ansvar for å fungere som prost i prostens sitt fråvær, men ikkje ved sida av med definert mynde og ansvarsoppgåver.

Dersom ein prest skulle få særleg ansvar og oppgåver av administrativ karakter bind ein opp presteressursar til administrative oppgåver. Det er ikkje hensiktsmessig i ein krevjande rekrutteringssituasjon.

Leiing i prostiet

Kyrkja er i kontinuerleg endring. Prosessen kring kyrkjeleg organisering er ikkje ferdig. Det er og fleire usikkerheitsmoment knytt til kva leiarrolle prostens skal ha i ein ny kyrkjeleg kvardag. Kor tett på lyt ein prost vere for god leiing av prestetenesta? Utviklinga mot eit felles VI held fram med vekt på samleiing.

Fleire kyrkjelege fellestråd peiker på det eksisterande kyrkjeleg samarbeidet i regionen, med kurs og samlingar, administrativt og fagleg utveksling, og at dette bør utviklast vidare.

Eit av høyringssvara peiker og på at det

«I det nasjonale arbeidet med kirkelig organisasjonsutvikling er det vedtatt at samarbeid mellom prestetjenesten ved prost og fellestrådene ved kirkeverge skal utvikles og legges enda bedre til rette for. Det pekes i dette også på behov for økt samarbeid mellom nabofellestråd lokalt. Endring av prostigrenser må derfor legge til rette for -og underbygge slikt samarbeid framover.»

Økonomiske omsyn/vurderingar

Å velje modell 3 – slik dei fleste i høyringa meiner er den beste løysinga – vil potensielt redusere lønsmidlar til ei prostestilling. Då ser ein bort i frå nokre av premissa for høyringssvar som føreset at ein opprettheld heile eller deler av tal på prestar i noverande Indre Romsdal prosti. Samstundes vil utgiftene til reise, samlingar og beredskap potensielt auke. Skal ein redusere kostnadene må ein redusere tal prestestillingar, uavhengig av modell.

Økonomien i eit framtidsperspektiv er òg eit stort usikkerheitsmoment, og eit viktig premiss for korleis vi organiserer og bemannar kyrkja. Sjølv om vi ønskjer å oppretthalde kyrkjelyder, gudstenestefellesskap og stabar alle stader vil ein usikker økonomi legge sterke føringar for om det er mogleg.

I høyringa er det fleire som peiker på ein framtidig vanskeleg økonomi, medan andre føreset meir økonomi for å styrkje drifta og leiinga av kyrkja.

Støttefunksjon – administrativ hjelp for prostens

Fleire av dei som har uttala seg har peika på behov for auka støttefunksjon for prostens og ber om at stillinga som prostesekretær vert auka. Ein gjennomgang med klargjering av

oppgåver og innhald for sekretærfunksjonen (prosteseekretær) kan bli ei reell avlasting for prosten i dei store prostia.

For dei som svarer på høyringa frå Indre Romsdal er det eit sterkt ønske at ein beheld presteressursane i noverande Indre Romsdal, og at ein prest i Indre Romsdal prosti får ansvar for å koordinere prestetenesta og vere eit bindeledd til prosten.

Beredskapsområde

I dag er desse to prostia 2 beredskapsområder. Eit nytt stort beredskapsområde vil gje lengre reisetid og lengre responstid. Til samanlikning er det i Nordre Sunnmøre prosti eit forsøk med eitt stort beredskapsområde etter ønske frå prestane. Fleire prestar i eit område gir færre beredskapsveker pr prest pr år, men dei einiskilde oppdraga kan verte lengre. Det kan vere eit alternativ å søkje kyrkjerådet om å oppretthalde tildelinga av ressursar til to beredskapsområder i staden for eit nytt stort område.

Tal prostar

Høyringsnotatet peiker på at det ikkje er ønskeleg å redusere tal prostar i bispedømet. Det vil potensielt svekke kollegafellesskapet og auke oppgåvene som fell på prostane i bispedømet. Til samanlikning har ingen andre bispedøme færre enn 8 prostar.

Om ein reduserer tal prosti frå 6 til 5 vil det redusere tal prostar tilsvarande.

Sentrale prosessar

Det er starta ein prosess sentralt i kyrkja med å kartlegge prostia i landet. Det finns i dag ikkje ei slik oversikt og mykje tyder på at ein i åra som kjem vil ha fleire revisjonar av prostigrensene.

Fleire bispedøme har no liknande prosessar med omsyn til endring av prostigrensar. Ein har ikkje fått noko signal om å vente med desse prosessane. Snarare tvert imot er signala at det i framtida vil bli fleire slike prosessar.

Tillitsvalde

Tillitsvalde for alle vigsla stillingar har vore invitert til å svare på høyringa. Presteforeningen har svart på høyringa.

Dei støtter modell 3 som den modellen som svarer ut dei utfordringane som er presentert i arbeidsgruppa og i høyringsnotatet best. Dei ber òg om at Rauma beheld presteressursane med fortrinnsvis 100 %, minimum 50 %.

Val av modell

Berre to høyringsinstansar ønskjer modell 2 og difor er det få som tek stilling til spørsmål 2 i høyringa om evt. flytting av prostesete til Vestnes. Eit av hovudargumenta mot modell 2 er at det er relativt få stillingar i Storfjorden. Det blir mykje geografi og auka reiseavstandar men lite effekt med omsyn til tal stillingar.

Høyringssvara peiker på ei løysing – modell 3 – der ein slår saman Indre Romsdal prosti og Molde domprosti til eit nytt prosti.

Særleg vurderingar om Nordre Sunnmøre prosti

Det løyser ikkje den andre utfordringa, som var ein av hovudgrunnane til heile høyringa: Spørsmålet om Nordre Sunnmøre prosti er for stort?

Nordre Sunnmøre er eit av dei største prostia i landet og det kan synes som fleire oppgåver vert lagt til prosten dei næraste åra mellom anna med ansvar for kyrkjefagleg leiing for fleire enn prestane. Andre stader i landet har ein sett i gang ein prosess med å vurdere om store prosti skal delast opp att.

Nokre av høyringsinstansane meiner at Nordre Sunnmøre prosti er passeleg stort. Prostigrensene er godt innarbeida og harmonerer med kommunegrensene. Ved å oppretthalde dagens prostigrense unngår ein òg splitting av dei kyrkjelege fellesråda.

Andre har uttala at dei ikkje ønskjer å foreslå endringar for andre prosti enn sitt eige prosti.

Dei tillitsvalde har enten ikkje svara på høyringa på dette punktet og hatt fokus på Indre Romsdal prosti. Vi veit difor ikkje kva prestane i Nordre Sunnmøre meiner om dette spørsmålet.

Forslaget om at delar av Nordre Sunnmøre går til Indre Romsdal eller Søre Sunnmøre har ingen tilslutning. Riktig nok har det kome eit forslag med ein ny modell 6 frå ein av høyringsinstansane. Denne er ikkje vurdert nærare. Om den skulle vere aktuell, er det naturleg å tenke at den bør sendast ut på høyring.

Namn på prosti

Høyringsnotatet hadde eit spørsmål om namneval dersom ein vel modell 3, samanslåing av Indre Romsdal prosti og Molde domprosti.

Det er 3 ulike svar:

- Molde domprosti
- Romsdal (dom-)prosti
- Romsdal og Molde domprosti

Fleire representantar frå Indre Romsdal prosti finn det naturleg at Romsdal blir ein del av namnet på det nye prostiet

Før fastsetting av namn på prosti skal det bli henta inn råd frå Namnekonulenttenesta, jf. bestemmelser fastsett av Kyrkjemøtet.

Administrasjonen si sluttvurdering

Det er gitt uttrykk for at Nordre Sunnmøre prosti er for stort, men administrasjonen kan ikkje sjå at det ligg andre aktuelle, realistiske alternativ som får oppslutning. Dette var også eit tema i samband med vedtak i 2019. Det kan sjå ut som at samanslåinga av Austre Sunnmøre og Nordre Sunnmøre i 2019 har gått seg til. Det er difor ikkje fremja forslag om endring av prostigrensene for Nordre Sunnmøre. Alternativt kan uforandra grense for Nordre Sunnmøre bli omtalt direkte i eit av vedtakspunkta.

Indre Romsdal er det minste prostiet i landet og blir etter høyringa og vidare arbeid vurdert som for lite. Grenseregulering mot sør eller nord har liten eller inga tilslutning. Administrasjonen følger fleirtalet av høyringane og arbeidsgruppa, og meiner det er best å slå saman Molde domprosti og Indre Romsdal prosti.

Spørsmål om rammer for prostetenesta (administrative ressursar, fungering mm) er dels ei budsjettsak, dels tema for biskop/stiftsdirektør evt. bispedømeråd i ei separat sak. Synspunkt om presteressursar, særleg i Indre Romsdal, er lagt merke til, men må bli handtert som eige tema, jf. budsjettsaka.

Det blir på nasjonalt nivå arbeidd med spørsmål om prostigrenser og rammer for prostetenesta. Dette arbeidet kan føre til at Møre bispedøme må handtere grensespørsmål også i framtida.

Før det blir fastsett namn på det nye prostiet, må Namnekonulenttenesta gi uttale. Det har vore omtalt og vurdert mange alternative modellar, og vi tilrår at det først må avgjerast kva for grenser som skal gjelde, deretter fastsette namn i eigen sak.

Forslag til vedtak

Møre bispedømeråd gjer fylgjande vedtak:

1. Talet på prosti i Møre bispedøme blir redusert frå 6 til 5 prosti med verknad frå 01.01.2025
2. Indre Romsdal prosti og Molde domprosti blir slått saman til eit nytt prosti.
3. Namnet på det nye prostiet blir fastsett i eigen sak etter uttale frå Namnekonsulenttenesta
4. Møre bispedømeråd ber Kyrkerådet vurdere å oppretthalde noverande tildeling av ressursar til 2 beredskapsområde i det nye prostiet.
5. Administrasjonen vurderer/undersøker ulike tiltak som sikrar tilstrekkeleg administrativ leiarstøtte for prosten i det nye prostiet/alle prostia.

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømeråd

Dato: 12.02.2024

Vår ref: 23/01501-4

Dykkar ref:

Høyring - revisjon av prostigrenser i Møre bispedømme 2024

Møre bispedømeråd har i møte 11.januar 2024 vedteke å sende ut ei høyring om revisjon av prostigrenser i Møre bispedømme.

Våren 2023 sette stiftsdirektøren ned ei arbeidsgruppe med mandat til å vurdere og å kome med innspel til eventuelle endringar av prostigrensene i Møre bispedømme. Grensene vart endra i 2019 med verknad frå 2020. Den gong var det endring av kommune- og fylkesgrenser som fekk innverknad på den kyrkjelege inndelinga.

Etter nokre år med erfaringar, observasjonar og tilbakemeldingar er det naudsynt å vurder nokre av prostia på nytt. Dette gjeld særleg Nordre Sunnmøre prosti, Indre Romsdal prosti Molde domprosti og Søre Sunnmøre prosti.

Høyringa blir sendt ut dei som er omfatta av eventuelle endringar. På denne bakgrunn vil høyringa bli sendt til Kyrkjelege fellesråd og Sokneråd i desse fire prostia, prostane, dei kommunane som endringane får følgjer for, og tillitsvalde for vigsla kyrkjelege stillingar. Einskilde personar kan òg gi høyring.

Høyringsnotat som bakgrunn for saka ligg ved dette brevet.
Høyringssvar kan sendast til more.bdr@kirken.no

Frist for høyringssvar er 12.april 2024

Ein ber særleg om svar på følgjande spørsmål:

1. Møre bispedømeråd foreslår ei revisjon av prostigrenser i Møre bispedømme og har særleg peika på ulike alternativ til inndelinga i dag.

Modell 1. Inga endring – status quo

Modell 2. Indre Romsdal og indre deler av Nordre Sunnmøre prosti (alle sokna i Storfjorden) blir eit nytt prosti

eller

Modell 3. Indre Romsdal prosti og Molde domprosti blir eit nytt Molde domprosti

eller

Modell 4: Indre deler av Nordre Sunnmøre prosti (alle sokna i Storfjorden) blir ein del av Søre Sunnmøre prosti.

Postadresse:
Moldetrappa 1
6415 MOLDE

E-post: more.bdr@kirken.no
Web:
Org.nr.:818 066 872

Telefon: +47 71250670
Telefaks:

Sakshandsamar
Lars Skagestad
+47 71250670

eller

Modell 5: Indre deler av Nordre Sunnmøre prosti (alle sokna i Storfjorden) blir ein del av Søre Sunnmøre prosti OG Indre Romsdal blir ein del av Molde domprosti. Dette alternativet er ein kombinasjon av modell 3 og 4.

Kva for eit alternativ/modell meiner de er det beste?

Gje gjerne ein kommentar eller grunngjeving for svaret.

2. Namn på prosti

Forslag Modell 2: Indre Romsdal prosti

Forslag Modell 3: Molde domprosti.

Korleis stiller høyringsinstansen seg til desse forslaga på namn på prostia?

3. Dersom ein vel modell 2 er det eit spørsmål om prostesete skal flyttast frå Åndalsnes til Vestnes.

Kva meiner de om dette?

4. Andre kommentarar.

Med helsing

Bjørn Olaf Storhaug
Stiftsdirektør

Lars Skagestad
Rådgjevar personal

Dokumentet er elektronisk godkjend og har difor ingen signatur.

Vedlegg:
HØYRINGSNOTAT revisjon av prostigrenser i Møre bispedøme

Mottakarar:

Click here to enter text., Click here to enter text.

Click here to enter text.

Click here to enter text.

HØYRINGSNOTAT «REVISJON AV PROSTIGRENSER»

BAKGRUNN FOR SAKA

Møre bispedømeråd fatta i 2019 eit vedtak om justering/endring av prostigrenser i Møre bispedøme med verknad frå 2020.

Utgangspunktet den gongen var endringar av kommune- og fylkesgrenser som og fekk innverknad på den kyrkjelege inndelinga. Vedtaka vart gjort etter omfattande utgreiing og høyring i alle prosti i heile bispedømet.

Med bakgrunn i erfaringar, observasjonar og tilbakemeldingar sette stiftsdirektøren i april 2023 ned ei arbeidsgruppe for å vurdere justering evt. endring av prostigrensene. Dette gjeld for prostia: Molde domprosti, Indre Romsdal prosti og Nordre Sunnmøre prosti.

HOVEDMOMENT FRÅ ARBEIDSGRUPPA

Arbeidsgruppa har hatt 5 møter og presentert eit forslag for Leiarmøte, Prostemøte, Kontaktmøte og Kyrkjeverjelaget. Desse har kome med ulike innspel som er innarbeida i det interne arbeidsdokumentet. I tillegg har Møre bispedømeråd hatt saka til ei fyrste handsaming og innspela frå møtet er innarbeida i dette dokumentet.

Prostia

I Den norske kyrkja er prosti namnet på eit geografisk avgrensa område. I dei 11 bispedøma er det om lag 100 prosti. Alle prester er tilsett med prostiet som tenestedistrikt.

Prosten leiar prestetenesta i eit prosti. Stillingsstorleiken for prostane varierer med storleiken på prostiet, frå 40 % til 100 %. I dag har alle prostane, med unntak av domprosten, regelmessig kyrkjelydsteneste som ein del av si prosteteneste.

Møre bispedøme har i dag 6 prosti. I samband med endringar i 2019 vart Austre Sunnmøre prosti slått saman med Nordre Sunnmøre prosti til eit nytt Nordre Sunnmøre prosti frå 2020. Tal for sokn, fellestråd og vigsla medarbeidarar viser store forskjellar i dei seks prostia. Arbeidsgruppa vurderer tre av prostia som velfungerande einingar utan behov for endringar no. Dette gjeld Ytre Nordmøre prosti, Indre Nordmøre prosti og Søre Sunnmøre prosti.

For dei tre andre prosti er det andre utfordringar.

Indre Romsdal prosti er eit særst lite prosti med berre 5 tilsette prestar.

Molde domprosti er eit middels stort prosti med 14 tilsette prestar. Domprosten vikarierer jamleg for biskopen.

Nordre Sunnmøre prosti er eit stort prosti med store geografiske avstandar, mange medlemmer i kyrkja og 24,5 tilsette prestar.

Utfordringar

Arbeidsgruppa har vurdert ulike erfaringar, observasjonar og tilbakemeldingar på noverande inndeling av prostia, og då særskilt for dei tre nemnte prostia.

Nokre melder om store arbeidsmengder og krevjande avstandar, andre om små og sårbare einingar.

Lang reiseveg til ulike felles arrangement (prestesamlingar eller tverrfaglege samlingar på prostinivå) bind opp mykje arbeidstid for den einskilde prest. Sjølv om det er meir vanleg med digitale samlingar så kan ikkje det erstatte alle fysiske samlingar.

Tilsvarande bruker prosten i eit stort prosti meir tid på å følgje opp prestane og kyrkjelydane i ulike samanhengar enn i mindre prosti. Det kan vere deltaking ved ulike møter (soknerådsmøter, fellestrådsmøter) delta ved kyrkjelege hendingar (jubileum, visitas, vigsling

til teneste, innsetjingar/avslutningar for medarbeidarar), følgje opp vikarar/studentar, delta i prostemøter og bispedømemøter, gje uttale m.m.

Prosten har òg fått ei auka mengde administrative oppgåver dei seinare åra. Noko av dette må prosten gjere sjølv, medan nokre av oppgåvene blir utført av prostesekretæren.

Den norske kyrkja skal ha eit ope, respektfullt og godt arbeidsmiljø som bidreg til at medarbeidarane kan utføre kyrkja sitt oppdrag på ein god måte. Arbeidsgjevar har plikt til å sikre eit «fullt forsvarleg» arbeidsmiljø (AML). Dette er eit hovudansvar for den/de som er leiar/ar, samstundes som arbeidstakaren har plikt til å medverke. Arbeidsmiljøet er eit viktig ansvarsområde for prosten som tek aktivt del både i det førebyggjande arbeidet og i arbeidet med å løyse opp i konflikhtar.

Arbeidsgruppa deler ei oppfatning om at uavhengig av kor mange prosti eller endra grenser for prostia, vil ein dei komande åra ha ei utfordring med ein krevjande rekrutteringssituasjon, både med omsyn til prestar og andre kyrkjeleg tilsette. Her har prosten ei sentral rolle både i rekruttering, tilrettelegging og oppfølging.

I denne situasjon må ein skape einingar som taklar denne utfordringa

Tenlege einingar

Målsettinga er robuste, fleksible, og berekraftige prosti. Det må vere einingar som bidrar til gode faglege miljø i prostiet. Då kan ikkje prostia vere for små, men heller ikkje for store.

Inndelinga må ta omsyn til dei tilsette, dei folkevalde og til sjølve leiinga av arbeidet. Ein ønsker å ha tenlege einingar som bidrar til god samhandling og godt samarbeid i prostiet og mellom dei tilsette og dei folkevalde organa.

Geografi, befolkning og medlemmer i kyrkja, tal på tilsette, tal på sokn og kyrkjeleg fellesråd er faktorar som påverkar ei slik vurdering. Til dømes vil eit stort prosti med mange sokn vere meir arbeidskrevjande med omsyn til kontakt, oppfølging og leiing, enn mindre prosti. Små prosti vil på den andre sida gje mindre fleksibilitet når tenester skal fordelast, eller når det er sjukdom, ferier og andre fråvær.

Størrelse på befolkninga har mindre betydning for prosten. Tal på prestar og andre kyrkjelege tilsette, tal på sokn og nærleik til kyrkjeverjene er viktigare.

Ved førre runde var det eit forslag om å redusere tal prosti frå 7 til 4. Det kunne ha vore gjort no òg, å redusere frå 6 til 4 prosti. Men til samanlikning er det mellom 8-10 prosti i alle dei andre bispedøma. Ein vurderer det som positivt at det er eit vist tal prostar som sikrar bredde i kollegiet, med omsyn til meiningar, kompetanse og ressursar til å løyse de oppgåvene som blir fordelt mellom prostane. Difor foreslår ein ikkje å redusere tal prosti frå 6 til 4.

Leiing i prostiet

Prosten skal leie prestetenesta i prostiet og har definerte arbeidsoppgåver og ansvar som er utdjupa i «Tenesteordning for prostar»:

- §1: «Prosten leder prestetjenesten i prostiet, og bistår biskopen i dennes tjenesteutøvelse»
- §3: «Prosten skal i samvirke med kirkelig råd og utvalg bidra til et godt arbeidsmiljø, samarbeid og åndelig fellesskap innen de kirkelige arbeidslag i prostiet og bistå ansatte og kirkelige organer med faglig veiledning, råd og støtte»

Kyrkjemøtet i 2023 vedtok i sak 5/23 om «Kirkelig organisering: Folkevalgte som kirkelig styringstjeneste, biskopens tilsyn og ledelse og ordning for daglig ledelse» at «den daglige ledelse skal gjennomgående være todelt, og kirkefaglig og administrativ leder skal være sidestilt».

Det er tenleg at prost og kyrkjeverje kan arbeide «tett og godt» saman. Her vil dei vidare drøftingane og samtalene utdjupe korleis ein skal nå desse måla. Kyrkjeverjelaget har til dømes peika på at det vil vere ein fordel om prosten kan samarbeide med ein koordinerande kyrkjeverje i prostiet.

Administrativ hjelp og støttefunksjonar

For å gi hjelp til prosten si leiing av presteneste er det i dag tilsett ein prostesekretær i deltidstilling i dei ulike prostia. Dei er til stor hjelp og avlastning for prostane og gjer ei mengd administrative oppgåver for prosten.

For å styrke prostiet og skape betre arbeidsvilkår for prostane foreslår arbeidsgruppa ei styrking av den administrative støttefunksjonen for prosten. Ein ønsker ikkje å binde opp fleire presteressursar i administrative stillingar, men peiker på at alternativet kan vere å auke stillingane for prostesekretærene noko.

Fleire oppgåver kan utførast av prostesekretæren, men dei lyt få naudsynte tilgangar til ulike tekniske verktøy og system. Dette gjeld mellom anna planlegging av arbeid, føring av tid, permisjonar, handtering av reknningar m.m.

Ulike modellar

Arbeidsgruppa har drøfta ulike modellar. Både modellar som reduserer tal prosti, og modellar som endrar grensene mellom prostia.

Tala på medlemmer er henta frå utgreiingsarbeidet som vart gjort for 4 år sida. Ein vurderer det slik at små endringar her får minimale konsekvensar.

I vurderinga av ulike modeller er det lagt til grunn at ein følgjer kommunegrenser, og at det ikkje er fleire prosti i eit fellesrådsområde. Vi trur dette valet gjer det enklare med samhandling, samleining og felles leiing av arbeidet i sokna.

Under viser ein ulike modellar, der modell 4 er resultatata av innspel frå fyrste handsamling i bispedømerådet.

Forkortingar i tabellane:

Prosti:

IN: Indre Nordmøre prosti

YN: Ytre Nordmøre prosti

M: Molde domprosti

IR: Indre Romsdal prosti

NS: Nordre Sunnmøre prosti

SS: Søre Sunnmøre prosti

Vigsla stillingar med tilskot frå bispedømerådet:

D: diakon (50 % finansiering gjennom tilskot)

K: kateket (100% finansiering gjennom tilskot)

Endringar av prostigrenser får berre konsekvensar for tal vigsla stillingar i eit prosti i modell 3 og modell 5 og då ved samanslåing mellom Molde og Indre Romsdal prosti. Dette har samanheng med kor i prostiet dei vigsla stillingane som får tilskot er tilsett.

MODELL 1 – status quo sidan 2019 – inga endring, 6 prosti.

Prosti	Medl.	Prester	Vigsla stillingar med tilskot (D,KAT)	Medl/prest	Sokn	FR
IN	15842	6,5	1,3 (1+ 0,3)	2437	12	4
YN	27387	9,5	4 (2 + 2)	2883	12	4
M	38686	14	5 (2+3)	2763	15	3
IR	11639	5	1,7 (1,7+ 0)	2328	11	2
NS	75460	24,5	8,8 (7,8 + 1)	3080	24	5
SS	39651	16	6 (3+3)	2478	20	7

MODELL 2 med 6 prosti med endring av grensa mellom Indre Romsdal prosti og Nordre Sunnmøre prosti

Indre Romsdal prosti vert utvida med indre deler av Nordre Sunnmøre prosti (Stranda, Liabygda, Sunnlyven, Stordalen, Geiranger og Norddal) medan Nordre Sunnmøre prosti reduserast tilsvarande. Tal på prosti og prostar blir uendra

Prosti	Medl.	Prester	Vigsla stillingar med tilskot (D,KAT)	Medl/prest	Sokn	FR
IN	15842	6,5	1,3 (1+ 0,3)	2437	12	4
YN	27387	9,5	4 (2 + 2)	2883	12	4
M	38686	14	5 (2+3)	2763	15	3
IR +	17250	8	1,7 (1,7+ 0)	2156	17	3
NS -	69849	21,5	8,8 (7,8 + 1)	3249	18	4
SS	39651	16	6 (3+3)	2478	20	7

MODELL 3 med 5 prosti med endring av grensa mellom Indre Romsdal prosti og Molde prosti

Dette blir eit nytt Molde domprosti der tal på prosti og prostar vert 5.

Prosti	Medl.	Prester	Vigsla stillingar med tilskot (D,KAT)	Medl/prest	Sokn	FR
IN	15842	6,5	1,3 (1+ 0,3)	2437	12	4
YN	27387	9,5	4 (2+2)	2883	12	4
M+IR	50325	19	6,7 (3,7+3)	2649	26	5
NS	75460	24,5	8,8 (7,8 + 1)	3080	24	5
SS	39651	16	6 (3+3)	2478	20	7

MODELL 4 med 5 prosti med endring av grensa mellom Søre Sunnmøre og Nordre Sunnmøre prosti.

I staden for å flytte indre deler av Nordre Sunnmøre prosti (Stranda, Liabygda, Sunnlyven, Stordalen, Geiranger og Norddal) til Indre Romsdal prosti, flytter ein desse til Søre Sunnmøre prosti. Nordre Sunnmøre prosti reduserast tilsvarande. Tal på prosti og prostar vert 5.

Prosti	Medl.	Prester	Vigsla stillingar med tilskot (D,KAT)	Medl/prest	Sokn	FR
IN	15842	6,5	1,3 (1+ 0,3)	2437	12	4
YN	27387	9,5	4 (2+2)	2883	12	4
M	38686	14	5 (2+3)	2763	15	3
IR	11639	5	1,7 (1,7+ 0)	2328	11	2
NS	69849	21.5	8,8 (7,8 + 1)	3249	18	4
SS	45262	19	6 (3+3)	2382	26	8

MODELL 5 med 5 prosti er ein kombinasjon av modell 3 og modell 4.

Denne modellen er ein kombinasjon av endring av grensa mellom Indre Romsdal prosti og Molde domprosti.(modell 3) og endring av grensa mellom Søre Sunnmøre prosti og Nordre Sunnmøre prosti (modell 4).

Prosti	Medl.	Prester	Vigsla stillingar med tilskot (D,KAT)	Medl/prest	Sokn	FR
IN	15842	6,5	1,3 (1+ 0,3)	2437	12	4
YN	27387	9,5	4 (2+2)	2883	12	4
M+IR	50325	19	6,7 (3,7+3)	2649	26	5
NS	69849	21.5	8,8 (7,8 + 1)	3249	18	4
SS	45262	19	6 (3+3)	2382	26	8

SAMANFATNING AV HØYRINGSSVARA OM REVISJON AV PROSTIGRENER I MØRE FRÅ INDRE ROMSDAL PROSTI

Vestnes kyrkjelege fellestråd

Vestnes kyrkjelege fellestråd har i sitt møte 20.03.2024 vedtatt følgende høyringssvar i forbindelse med eventuell revisjon av prostigrener i Møre bispedøme 2024.

1. Modell 1 – Inga endring – Status Quo
2. Navnet på prostiet skal fortsatt være Indre Romsdal prosti.
3. Skulle mot formodning modell 2 bli valgt, ønsker vi at prostesetet blir flytta til Vestnes.
4. Dagens prostigrener for Indre Romsdal prosti fungerer svært godt, og vi ser ingen grunn til å endre på noe som vi er godt fornøyd med. Vedtaket var enstemmig.

Raume kyrkjelege fellestråd

Her er høyringssvaret fra Rauma kirkelig fellestråd: Vedtatt i kirkelig fellestråd 20.03.24:

Rauma kirkelig fellestråd viser til høyringsnotat om revisjon av prostigrener i Møre bispedøme 2024 og mener modell 3 som innebærer at Molde Domprosti og Indre Romsdal Domprosti slås sammen er det beste alternativet. Navn på nytt felles prosti bør være Romsdal prosti eller Romsdal Domprosti.

Kommentarer:

Kirkens arbeid med organisasjonsutvikling

I det nasjonale arbeidet med kirkelig organisasjonsutvikling er det vedtatt at samarbeid mellom prestatjenesten ved prost og fellestrådene ved kirkeverge skal utvikles og legges enda bedre til rette for. Det pekes i dette også på behov for økt samarbeid mellom nabofellestråd lokalt. Endring av prostigrener må derfor legges til rette for -og underbygge slikt samarbeid framover.

Felles bo- og arbeidsmarked – Romsdalsidentitet

Justering av prostigrener handler om hvordan kirken internt organiserer seg. Kirken er og ønsker å være en aktiv del av lokalsamfunnet både lokalt og regionalt, og det er et poeng at kirkens organisering også speiler sivilsamfunnet i mest mulig effektive og forståelige enheter. Fylkeskommunens utredninger viser at Romsdal med Molde som regionsenter er den nærregionen som henger best sammen i hele fylket når det gjelder kommunikasjoner, bo- og arbeidsmarked, handel, idrett og kultur, videregående skoler, interkommunalt samarbeid og statlige institusjoner. I vår sammenheng er ROR-IKT et eksempel på slikt samarbeid der alle fellestrådene får IKT-tjenester gjennom dette samarbeidet.

Kirkelig samarbeid i regionen

Også i kirkelig sammenheng er det allerede i dag noe samarbeid i Romsdalsregionen med felles kurs og samlinger, administrativ og faglig utveksling. Et tettere samarbeid vil også bidra til mer effektiv ressursutnyttelse, styrke soknene og legges til rette for naturlig utvikling av den lokale kirkes organisering.

Størrelse på prostiet

Det argumenteres i høyringsnotatet for at prostiets størrelse vil kunne være avgjørende for valg av modell og grenser, og det nevnes at et felles romsdalsprosti kan bli i største laget med store avstander og mange prester. Dette er det grunn til å være oppmerksom på, men bør kunne imøtekommes med intern organisering. I denne sammenhengen foreslår Rauma kirkelig fellestråd at det vurderes en

ordning med en assisterende prost. Dette er ikke utprøvd i særlig grad, men en assisterende prost, naturlig stasjonert i Åndalsnes, vil kunne ivareta flere av prostens oppgaver lokalt med delegasjon fra prosten. Det vil avlaste prosten, behovet for administrative støttefunksjoner vil kunne bli mindre, tid kan frigjøres til prestetjeneste, og flere prester bevares i og gis rom for prestetjeneste. Oppgaver en assisterende prost vil kunne ivareta i forståelse med prosten er arbeidsledelse av prestene i et område, kontakt med sokn og arbeidsfellesskap og mye av det som etter hvert vil defineres som kirkefaglig ledelse. Dette vil også ivareta større nærhet til prestetjenesten lokalt i de store prostiene. Det er et poeng at ikke for mye presteressurs benyttes administrativt. En organisering med assisterende prost behøver ikke medføre slik økning, heller bør det kunne gi en mulighet for innsparing med mer effektiv oppgaveløsning fra felles sekretærressurs.

Navn på prostiet

Rauma kirkelig fellesråd ønsker først og fremst at navnet på det nye prostiet- hvis modell tre blir valgt- blir Romsdal prosti. Årsaken til dette er i forhold til de andre prostiene i Møre og Romsdal; der Sunnmøre og Nordmøre er i navnet på prostiene. Da er det naturlig at det også blir Romsdal prosti.

Vike sokneråd

Vike sokneråd hadde høyringa om revisjon av prostigrener i Møre og Romsdal bispedømme oppe som sak på sitt siste møte, 4. april 2024, og kjem med dette svaret: Høyringsvar frå Vike sokn, Vestnes.

1. Vike sokneråd går inn for modell 5. Vi synest det er naturleg at Indre Romsdal prosti knyter seg til resten av Romsdalen. Dette er det mest praktiske reint geografisk, og vi har og hatt mest samkvem med desse frå før. Vi trur også at det er mest naturleg for indre delar av Nordre Sunnmøre prosti å knyte seg til Søre Sunnmøre prosti.
2. Namn. Forslag modell 3: Romsdal domprosti.
3. Vi går ikkje inn for modell 2.
4. Det er ein føresetnad at kommunikasjonen mellom det nye domprostiet i Romsdal og sokna i Vestnes skjer på nynorsk.

Kors menighetsråd

Her er høyringsvaret fra Kors menighet:

Kors menighetsråd viser til høringsnotat om revisjon av prostigrener i Møre bispedømme 2024 og mener modell 3 som innebærer at Molde Domprosti og Indre Romsdal Domprosti slås sammen er det beste alternativet. Navn på nytt felles prosti bør være Romsdal prosti eller Romsdal Domprosti.

Grytten sokneråd

Grytten menighetsråd gjennomgikk høringsutkastet på møte 7. mars 2024. Det ble enstemmig vedtatt følgende uttalelse. Sak 21/24

«Vi ønsker at Indre Romsdal prosti blir slått sammen med Molde domprosti til et prosti. I hovedsak begrunnes dette av naturlig tilhørighet geografisk, men også større muligheter til et forenkla samarbeid mellom de ansatte. Vi er derimot uenig i navnevalget og ber om at prostiet blir kalt Romsdal prosti.»

Hen sokneråd

Spørsmål 1: Hen.m.r. støtter modell 3, slå sammen med Molde domprosti.

Spørsmål 2: Molde domprosti godtas, men vi ser helst at navnet ' Romsdal ' blir med.

Spørsmål 3 Hvis modell 2 blir valgt, mener vi at det er mest naturlig at prostesetet flyttes til Vestnes

Eid og Holm sokneråd

Eid og Holm menighetsråd viser til høringsnotat om revisjon av prostigrenser i Møre bispedømme 2024. Vi har behandlet denne saken i møte av 10 april og vi mener at modell 3 som innebærer at Molde Domprosti og Indre Romsdal Domprosti slås sammen, vil være det beste alternativet. Navn på nytt felles prosti bør være Romsdal prosti evt Romsdal Domprosti.

Tidl prost i IR prosti

Eg sender inn eit eige høyringsvar som tidlegare prost i Indre Romsdal prosti i tida 2015 til 2022.

1. Som utgangspunkt her har eg blikket hovudsakleg retta mot Romsdal. Modell 3 vil etter mi oppfatning vere det beste alternativet. Modell 1, med Rauma og Vestnes, blir dessverre for lite og for sårbart og for lite fleksibelt. Beredskapsturnusen er særlig utfordrande med så få prestar. For meg er det unaturleg å gå utover de tradisjonelle grensene slik ein finn i modell 2, 4 og 5. Dette blir etter mitt skjønne unaturlege einingar i forhold til geografi. Det er heller ikkje noken historisk tradisjon for å gå i den retninga. Historisk er Møre tredelt i Sunnmøre, Romsdal og Nordmøre og dette ligg djupt i folk.

2. Namn på prosti Forslag Modell 2: Indre Romsdal prosti. Kan akseptast, men skurrer. Forslag Modell 3: Romsdal domprosti eller Romsdal og Molde domprosti. Romsdal bør på ein eller annan måte vere med i namnet i den midtre regionen, slik Sunnmøre og Nordmøre er i sine område. Det vil nok sitte langt inne for Indre Romsdal, med Rauma og Vestnes, og berre leggjast inn under Molde-navnet til Molde domprosti.

3. Dersom ein vel modell 2 er det eit spørsmål om prostesete skal flyttast frå Åndalsnes til Vestnes. Kva meiner de om dette? Dersom ein vel modell 2 er det kanskje mest naturleg at prostesetet flyttast frå Åndalsnes til Vestnes.

4. Andre kommentarar. Igjen, det synest å ha vore gjort eit godt forarbeid til revisjon av prostigrensene i Møre bispedøme, men det vil allikevel vere krevjande å falle ned på ein konklusjon. For min del har eg blikket, som sagt, mest på vårt område, på noverande Indre Romsdal prosti. Eg har tidligare gått inn for at Indre Romsdal prosti skulle bestå. Prostiet har stor geografisk utstrekning, mange sokn, mange kyrkjer og stor og arbeidskrevjande organisasjon. Men medlemstalet er ganske lite, difor er vi eit lite prosti. Små einingar har mange fordelar framfor store einingar. Men eg innser no, dessverre, meir og meir at Indre Romsdal prosti, slik det er i dag, blir for lite, for sårbart og for lite fleksibelt. Beredskapsturnusen er og spesielt utfordrande. Dirfor anbefaler eg modell 3, hvor Indre Romsdal prosti slåast saman med Molde domprosti til Romsdal domprosti eller til Romsdal og Molde domprosti. Det seiast at Molde domprosti i dag har ein passande storleik. Skal en då endre på det? Eg står fortsatt på modell 3. Domprosten vikarierer for biskopen. Dette medfører i visse periodar behov for vikar for domprosten. Det er utfordrande. Eg meiner det difor bør opprettast ein fast domprost II. Det er særleg eit moment til eg vil vektleggje: Dersom prosten tas vekk frå Rauma, må presteressursen oppretthaldast. Som tidlegare prost i Indre Romsdal, og nå ein av prestane i Rauma, må eg sterkt få understreke behovet for å oppretthalde presteressursen i Rauma med minst 50 % stilling. Aller helst 100% stilling. I mi virketid som prost var arbeidstida for meg om lag slik: 70 % sokneprest i Grytten, Kors og Øverdalen og 70% prost i Indre Romsdal. Folketalet er noke over 7 000, ganske likt som Vestnes. Men Rauma er langstrakt, og reise- / avstandsfaktoren blir difor høg. Folk bur der dei bur; i minst 13 bygdelag. Her er mange sokn, her er 9 kyrkjer, 13 gravplassar i 6 sokn, 5 barneskular, 3 ungdomsskular, 1 videregående skule og 3 institusjonar. Konfirmantundervisninga er delt i 4 grupper på 4 forskjellige stadar. Rauma som eining er arbeidskrevjande, det visest ved at prestane stadig opparbeider seg plusstimar. Det synest vanskeleg å redusere på oppgåver. Kyrkja skal vere landsdekkande, og kyrkja sitt mål er kyrkjelydsbyggjing og kyrkjelydsutvikling, ikkje berre enkelttenester.

Konst.prosti i IR:

Prosten i Indre Romsdal vil uttale følgende i sitt høyringsvar:

1. Valg av modell

Modell 1. Inga endring – status quo Indre Romsdal er et lite prosti i antall stillinger, men med mange relativt små sokn. Det er særlig det lave antallet stillinger som gir utfordringer ved vakanser, sykemeldinger, permisjoner og beredskap. Få stillinger gir lite fleksibilitet innad i prostiet og kort tid mellom beredskapsukene. På den andre siden, gir et lite prosti større nærhet til prestene og bedre muligheter for oppfølging av prestene og kontakt med både soknene og kirkevergene. Behovet for bedre tilgang til presteressurser vil likevel veie tyngre slik at modell 1 er ikke foretrukket.

Modell 2. Indre Romsdal og indre deler av Nordre Sunnmøre prosti (alle sokna i Storfjorden) blir eit nytt prosti. Med tanke på at Indre Romsdal er for lite og Nordre Sunnmøre er for stort, kan en nærliggende løysning være å flytte deler av Nordre Sunnmøre over til Indre Romsdal. Da blir prostienes størrelse mer utjevnet, men ikke så mye. En hoveddinnsending mot denne modellen, er at det dreier seg om relativt få stillinger i Storfjorden, bare tre. En drar derfor med seg mye geografi og reiseavstander uten at en oppnår særlig mange i antall stillinger. Jeg registrerer dessuten at flere er skeptiske til å sette sammen et prosti på tvers av de gamle fogderigrenser. Selv om en ikke skal undervurdere disse argumentene, meiner jeg likevel at lite ressurstilføring er det viktigste argumentet mot denne modellen.

Modell 3. Indre Romsdal prosti og Molde domprosti blir eit nytt domprosti. I Rauma har en tradisjonelt vært vant til å gå i retning Molde selv om det er over en times reisevei og ferge. Det virker til å være en mer naturleg samarbeidsretning nordover enn vestover mot Sunnmøre. I Vestnes er like vant med å samarbeide vestover som østover og nordover og en har Bygdebladet sammen, så Vestnes kan gå i flere retninger, også mot Molde. Reiseavstandene er greie både over Ørskogfjellet og mot Molde og Åndalsnes. Tradisjonelt er det en felles identitet i Romsdalen, så terskelen til å slå sammen domprostiet med Indre Romsdal er nok lavere enn de andre foreslåtte løysningene, kanskje med unntak av modell 1. Jeg tror dette er den modellen som vil bli mest naturleg, dersom grensene skal justeres.

Modell 4: Indre deler av Nordre Sunnmøre prosti (alle sokna i Storfjorden) blir ein del av Søre Sunnmøre prosti.

Modell 5: Indre deler av Nordre Sunnmøre prosti (alle sokna i Storfjorden) blir ein del av Søre Sunnmøre prosti OG Indre Romsdal blir ein del av Molde domprosti. Dette alternativet er ein kombinasjon av modell 3 og 4. Jeg vil drøfte disse to modellene sammen siden de har nær sammenheng. Modell 4 vil ikke få direkte innvirkning for Indre Romsdal siden den ikke forutsetter noen endring der, bare mellom Nordre og Søre Sunnmøre. Stemmene fra disse prostiene bør derfor veie tyngre når det gjelder disse modellene. Når vi likevel utfordres til å uttale oss om alle modellene, vil jeg komme med følgende betraktning: Dersom Storfjordssokna ikke går til Indre Romsdal, vil Nordre Sunnmøre fortsatt være et stort prosti, antagelig for stort. Jeg tror likevel ikke forslaget om å legge Storfjordssokna til Søre Sunnmøre, er et godt forslag for å avbøte dette, fordi avstandene i Søre Sunnmøre vil bli for store. Det vil gi over to timers reisetid og flere ferger fra ytterkantene og det er ugunstig særlig med tanke på beredskap, men også prestesamlinger. Her er det heller ingen tradisjoner for samarbeid. Dersom det ikke er tilslutning til verken modell, har en dermed heller ikke redusert størrelsen på Nordre Sunnmøre prosti. Per-Inge Vik har riktig nok lansert en modell som bidrar til å løse dette ved å opprette et Midt-Møre prosti bestående av Storfjordssokna, Haram, Vestnes og soknene Ørskog og Skodje, med prostesete i Ørskog. Rauma forutsettes da å gå til domprostiet. Modellen har flere interessante sider. Den reduserer størrelsen på Nordre Sunnmøre en god del og kommunikasjonen er relativt grei. Hovedproblemet med denne modellen, er at den forutsetter at deler av Ålesund kirkelige fellestråd (Ørskog og Skodje) blir en del av et annet prosti. Det utenfor de forutsetningene som er lagt og er derfor lite aktuell. Det er likevel mulig å tenke seg modellen uten

Ørskog og Skodje og med prostesete i Vestnes, men da faller også mye av forutsetningen for modellen ut. Min konklusjon er Modell 3

2. Navn på prostiet

De andre prostinavnene knytter seg til geografisk plassering. Domprostiene knytter seg ofte til et bynavn, men det er ikke nødvendig. Jeg foreslår: Romsdal Domprosti

3. Prostesete

Dersom en velger modell 2, vil det være mest naturlig at prosten har kontor på Vestnes.

4. Andre kommentarer

Begge fellesrådene i prostiet består av mange relativt små sokn. Alle sokneprestene sitter i dag i totre sokneråd, kanskje også i fellesrådet i tillegg. Det er stor identitet knytta til egen kirke og eget sokn, men det er arbeidskrevende for prestene å forholde seg til så mange enheter. Gudstjenestefrekvensen er også lav i flere av soknene, mye på grunn av manglende presteressurser. Alle prestene i prostiet holder ofte to gudstjenester på samme søndag for å avhjelpe dette. Like fullt genererer situasjonen alt for mange plussstimer for prestene slik situasjonen er nå. Dersom prostiet tappes for mer ressurser, enten gjennom nedskjæringer eller rasjonalisering som følge av en evt sammenslåing av prostier, er det svært viktig at presteressursene opprettholdes. Dersom en evt sammenslåing bare medfører at ressursene forsvinner og lite eller ingenting kommer til, vil en sammenslåing ha lite for seg og lett føre til misnøye. Jeg vil sterkt framholde behovet for en assisterende prost dersom prostiene blir slått sammen. Det løses ikke bare ved å øke sekretærressursen fordi det i mange tilfelles må være en prost til stede. Det gjelder ved f.eks visitaser og innsettelse, men også i samarbeidet med kirkevergene og i konfliktsituasjoner som må løses. Bispedømmerådet må ta det på alvor og utrede hvordan dette kan løses i praksis. Det er erfaringer fra andre bispedømmer som kan hentes inn og som en sikkert kan gjøre seg nytte av.

Staben Rauma

Staben ved Rauma kyrkjekontor har drøfta høyrings spørsmål frå Møre bispedømeråd og vil kome med følgjande uttale: Eit fleirtal støttar seniorprest Erling Nevland sine vurderingar og konklusjonar i sitt høyrings svar slik det kjem fram i det følgjande. Eit mindretal ønskjer å halde på ordninga slik ho er i dag.

1. Møre bispedømeråd foreslår ei revisjon av prostigrenser i Møre bispedøme og har særleg peika på ulike alternativ til inndelinga i dag.

Som utgangspunkt her har vi blikket hovudsakleg retta mot Romsdal. Modell 3 vil etter fleirtalet si oppfatning vere det beste alternativet. Modell 1, med Rauma og Vestnes, blir dessverre for lite og for sårbart og for lite fleksibelt. Beredskapsturnusen er særleg utfordrande med så få prestar. For oss er det unaturleg å gå utover de tradisjonelle grensene slik ein finn i modell 2, 4 og 5. Dette blir etter vårt skjønne unaturlege einingar i forhold til geografi. Det er heller ikkje nokon historisk tradisjon for å gå i den retninga. Historisk er Møre tredelt i Sunnmøre, Romsdal og Nordmøre og dette ligg djupt i folk. Mindretalet ønskjer Modell 1 slik som ordninga er i dag. Grunngevinga er at ei så stor eining som domprostiet og Indre Romsdal til saman, vil gjere at avstanden til prosten i Molde og arbeidsmengda blir så stor, at ressursar berre blir tatt bort utan at ein får noko tilbake.

2. Namn på prosti

Forslag Modell 2: Indre Romsdal prosti. Kan akseptast, men skurrer. Forslag Modell 3: Molde domprosti. Dette namnet kan akseptast under tvil. Sunnmøre og Nordmøre er nevnt i namnet i sør og nord. Romsdal burde på ein eller annan måte vere med i namnet i den midtre regionen. vil nok sitte langt inne for Indre Romsdal, med Rauma og Vestnes, å berre leggast inn under Molde-navnet til

Molde domprosti. Eit forslag er Molde og Romsdal Domprosti. Staben i Rauma går inn for Romsdal Domprosti.

3. Dersom ein vel modell 2 er det eit spørsmål om prostesete skal flyttast frå Åndalsnes til Vestnes. Kva meiner de om dette?

Dersom ein vel modell 2 er det nok mest naturleg at prostesetet flyttast frå Åndalsnes til Vestnes.

4. Andre kommentarar.

Nevland har tidlegare gått inn for at Indre Romsdal skulle bestå, små einingar er fleire fordelar framfor store. Men mykje talar for at Indre Romsdal prosti slik det er i dag, blir for lite, for sårbart og for lite fleksibelt. Beredskapsturnusen er og spesielt utfordrande. Derfor anbefalar vi modell 3, hvor Indre Romsdal prosti slåast saman med Molde domprosti. Domprosten vikarierer for biskopen. Dette medfører i visse periodar behov for vikar for domprosten. Vi meiner det difor her bør opprettast ein fast domprost II. Det er særleg eit moment til vi vil vektleggje: Dersom prosten blir tatt vekk frå Rauma, må presteressursen oppretthaldast. Prosten i Indre Romsdal har vore 50% sokneprest i Grytten, Kors og Øverdalen sokn og hatt plass i Fellestrådet. Dette har det siste året vore delt mellom seniorprest og fungerandre prost. Folketalet er noko over 7 000, ganske likt som Vestnes. Men Rauma er langstrakt, og reise- / avstandsfaktoren blir difor høg. Folk bur der dei bur; i minst 13 bygdelag. Her er mange sokn, her er 9 kyrkjer, 13 gravplassar i 6 sokn, 5 barneskular, 3 ungdomsskular, 1 vidaregåande skule og 3 institusjonar. Konfirmantundervisninga er delt i 4 grupper på 4 forskjellige stadar. Rauma som eining er arbeidskrevjande, det visast ved at prestane stadig opparbeider seg plusstimar. Det synest vanskeleg å redusere på oppgåver. Kyrkja skal vere landsdekkande, og kyrkja sitt mål er kyrkjelydsbygging og kyrkjelydsutvikling, ikkje berre enkeltenester.

Vi vil sterkt understreke behovet for å oppretthalde presteressursen i Rauma med minst 50 % stilling. Aller helst 100% stilling.

Soknepresten i Hen

1. Kva for eit alternativ/modell meiner de er det beste?

Møre bispedømeråd foreslår en revisjon av prostigrenser i Møre bispedøme, og etter nøye vurdering støtter jeg modell 3. Ved å inkludere Indre Romsdal i Molde domprosti mener jeg man best adresserer de utfordringene som er presentert av arbeidsgruppa og som har vært løftet fram lokalt.

2. Korleis stiller høyringsinstansen seg til desse forslaga på namn på prostia?

Jeg støtter modell 3, men jeg mener det er viktig å beholde Romsdalsnavnet i bispedømmet for å bevare identitet og historisk forankring. Forslaget "Molde domprosti» kan aksepteres, men det bør sterkt vurderes å inkludere "Romsdal" for å reflektere regionens identitet. Forslag til navn kan være Molde og Romsdal domprosti.

3. Dersom ein vel modell 2 er det eit spørsmål om prostesete skal flyttast frå Åndalsnes til Vestnes. Kva meiner de om dette?

Dersom man går for modell 2 vil det være geografisk naturleg at man flytter prostesetet til Vestnes, men jeg mener det mest naturlige om mna skal revidere prostigrenserer at hele Indre Romsdal går til Molde.

4. Andre kommentarar.

Ved en eventuell endring som medfører at Rauma mister prostesetet, uavhengig av om det flyttes til Vestnes eller blir en del av Molde domprosti, vil jeg be om at dagens presteressurser i Rauma beholdes som i dag. Med tanke på Raumas geografiske utstrekning, at vi betjener 9 kirker, 13 gravplasser, 6 sokn, 5 barneskoler, 3 ungdomsskoler, 1 vidaregåande skole, og 3 institusjoner. Vi har

konfirmantundervisning på 4 lokasjoner. Prestene i Rauma har opparbeidet seg høye plusstimer, og det kan være utfordrende med avspasering, og en redusering i presteressursene vil være en betydelig belastning. Jeg understreker derfor viktigheten av å opprettholde presteressursene i Rauma med minst 50%, ideelt sett 100%, og ber bispedømmerådet ta hensyn til dette. Prosten i Indre Romsdal har vært ansatt som 50% sokneprest i Grytten, Kors og Øverdalen. Jeg foreslår derfor at assisterende domprost kan gjøre 50 % tjeneste som sokneprest i Rauma, slik at presteressursene her består som i dag.

FRA MOLDE DOMPROSTI

Molde kommune

Molde formannskap har behandlet saken i møte 20.03.2024 sak PS-40/24 Møtebehandling
Innstillingen ble enstemmig vedtatt. Votering

Molde formannskaps innstilling

1. Molde kommune går inn for at prostigrensene blir justert slik at de samsvarer med modell 3 eller 5 i høringsnotatet.
2. Molde kommune støtter forslaget om å videreføre navnet Molde domprosti.

Aukra kyrkjelege fellestråd

Vi viser til høringsbrev frå Møre bispedøme av 12.02.2024 vedr. revisjon av prostigrenser. Saka var lagt fram for Aukra sokne- og fellestråd 07.03.24, som gav arbeidsutvalet fullmakt til å gi uttale. Arbeidsutvalet vil gi slik uttale til spørsmåla i høringsbrevet:

1. Val av modell/alternativ til inndeling i dag

Prostia er først og fremst eit trinn i «embetslina» og har ingen formelle organ i rådslina. I utgangspunktet vil prostiinnndelinga derfor først og fremst gjelde prestetenesta. Høringsnotatet frå arbeidsgruppa legg da også hovudvekta på dette aspektet. Men prestane si tilknytning til prostiet vil indirekte også påverke arbeidet i dei kyrkjelege fellestråda og dei fellestrådstilsette. Reformene etter at statskyrkja blei folkekyrkje i 2017 legg i større grad vekt på prosten sitt ansvar og tilsyn ikkje berre med prestane, men også med dei lokale vigsla stillingane og med kyrkjelydane. På fleire område ser vi ei utvikling i retning av å etablere meir samarbeid innan prostia, og Kyrkjeordninga § 8 nr. 4 gir jamvel høve til å etablere kyrkjelege fellestråd som omfattar fleire kommunar innan eit prosti. Ein refleksjon i denne samanheng er at det er vanskeleg å vurdere prostistrukturen før den framtidige prosterolla er avklara i samband med ny kyrkjeleg organisering. Spørsmålet her er i kva grad prostane skal involverast i den daglege leiinga av sokna saman med kyrkjevevjene. Dersom prostane skal vere «tett på», kan det vere eit argument for mindre prosti. På den andre sida kan framtidige effektivitetsomsyn tale for at ein ikkje bind opp for mykje av presteressursane til prostestillingar. Ingen av dei seks framlagte alternativa endrar på Aukra sokn si tilknytning til Molde domprosti. Indirekte kan soknet likevel bli påverka ved ei eventuell endring av domprostiet. Det er dette aspektet vi legg vekt på i vår uttale. Når det gjeld indre Romsdal prosti vil vi tilrå at ei eventuell endring må skje ved ei samanslåing med domprostiet og ikkje ved å opprette eit nytt prosti på begge sider av Ørskogfjellet. Det er fleire grunnar til dette:

- Romsdal fogderi var eitt prosti fram til 1862 da det blei delt i Indre og Ytre Romsdal prosti. Det er likevel ein høgst levande «romsdalsidentitet» på tvers av prostigrensene.
- Folkekyrkja bør ha ein organisasjon som mest mogeleg avspeglar sivilsamfunnet for å skape effektive og «forståelege» administrative einingar. Fylkeskommunale utgreiingar viser at Romsdal – med Molde som regionsenter – er den «nærregionen» som heng best saman i heile fylket. Det gjeld på viktige område som kommunikasjonar, felles bu- og arbeidsmarknad, handel, idrett og kultur, vidaregåande skolar, interkommunalt samarbeid og statlege institusjonar.
- Fylkesstatistikken viser at det er betydeleg pendling mellom kommunane i Romsdal. Det er også ein del pendling mellom Vestnes og Ålesund, men svært lite mellom Rauma/Vestnes og indre delar av Storfjord. Storfjorden er retta mot Ålesund som regionsenter.
- Kyrkja og fellestråda har allereie eit godt etablert samarbeid innan romsdalsregionen når det gjeld ulike kurs og samlingar, administrativ og fagleg utveksling, kultur og kyrkjemusikk.

- Kyrkjeverja i Molde har, etter førespurnad frå fellesråd i domprostiet og Indre Romsdal prosti, teke initiativ til samtalar om mogeleg samarbeid. Det kan gjelde på ulike nivå, alt frå einskildtenester eller avtalar om utføring av bestemte oppgåver, til funksjon som vertskapsfellesråd eller felles fellesråd for fleire kommunar.

2. Namn på prosti – modell 2 og 3

- Namn ved val av modell 2: Indre Romsdal prosti vil vere lite dekkande, men vi har elles inga meining om dette.
- Namn ved val av modell 3: Namn som Romsdal domprosti og Veøy domprosti har vore nemnt, men innarbeidd praksis tilseier at domprostia har namn etter prostesetet, altså Molde domprosti.

3. Eventuell flytting av prostesetet til Vestnes ved val av modell 2

Som svara ovanfor viser går vi ikkje inn for modell 2, og vil derfor heller ikkje meine noko om eventuell flytting av prostesetet.

4. Andre kommentarar

Arbeidsgruppa brukar høgt folketal og lange reisevegar som argument mot eit samla prosti i Romsdal. Gruppa peiker sjølv på at dette kan avhjelpast med meir administrativ hjelp for prosten. Vi vil også peike på moglegheita av å ha ein assisterande prost på Åndalsnes. I det daglege kan denne ha særleg ansvar for indre delar av prostiet (Rauma og Vestnes), men også tre inn som prost når domprosten fungerer som biskop eller av andre grunnar er ute av teneste

Molde menighetsråd

Molde domkirkes menighetsråd behandlet sak om høring av prostigrener på sitt møte 20.03.2024.

Menighetsrådet valgte kun å se saken fra eget perspektiv og med de positive / negative konsekvenser endringer kan få. Domprostiet synes å ha en fin størrelse slik det er nå. En større enhet synes ikke som en god løsning for prestene eller menigheten. Molde domkirkes menighetsråd vedtok modell 1 , dvs ønsker ingen endring, som sin uttalelse i høring om prostigrener.

Bolsøy sokneråd

Bakgrunn for saken Møre bispedømme har ved mail av 19. februar d.å. sendt på offentlig høring spørsmålet om justering av prostigrensene. Utgangspunktet er at det foreligger erfaringer, observasjoner og tilbakemeldinger som tilsier at prostigrensene bør vurderes. Det vises til høringsbrev med notat, samt tilleggs kommentarer fra mailveksling som er gjengitt i notat vedlagt saken. Høringsfristen er 12. april 2024.

Beslutningsgrunnlaget

Høringsnotatet gir en god oversikt når det gjelder kvantitative størrelser, slik som medlemmer, stillinger, sokn mv i de ulike prostiene. Når det gjelder vurderinger og kvalitative mål som ikke kan tallfestes, så er notatet mer spinkelt. Det går frem av høringsnotatet at Indre Romsdal vurderes som lite og sårbart, mens Nordre Sunnmøre er stort utfra kvantitative størrelser. Det er utfra dette bedt om tilbakemeldinger eller synspunkt på fem ulike modeller, der den ene modellen er ingen endring. De andre fire modellene har ulike grensejusteringer. Det er videre reist spørsmål om navn på prostiene og evt flytting av prostesete. Det er i høringsnotatet problematisert at domprosten har en stedfortrederrolle for biskopen i de tilfeller biskopen har permisjon eller annet fravær. Høringen er åpen og har ingen forslag eller vurderinger fra den foreløpige behandlingen i Møre bispedømmeråd eller fra arbeidsgruppen som har utredet og tilrettelagt saken. Høringsinstansene er bedt om å gi sine uttalelser og vurderinger på fritt grunnlag utfra det som fremkommer så langt i høringsnotat og kommentarer.

Det legges opp til at menighetsrådet uttaler seg om den delen av høringen som berører Molde domprosti.

Vurderinger

Samfunnsutviklingen har gitt mange nye strukturer i samfunnet, både på kommune- og regionnivå. Den samme utviklingen må påregnes også innenfor kirken, selv om utfordringene ikke er lik med det som er i andre organisasjoner og strukturer. Bedre kommunikasjoner, teknologiutvikling og endringer i oppslutningen om kirken kan være noen av driverne i utviklingen. Større administrative enheter gir nye utfordringer for medarbeiderne og aktiviteten i kirken vil kunne bli påvirket både direkte og indirekte. Dette kan ha konsekvenser for medarbeidere i forhold til bl.a. avstander og reising. Eventuelle endringer vil kunne berøre både prestene og domprosten. Prestene i Bolsøy har signalisert skepsis til en modell med utvidelse av prostigrensene, med henvisning til at dette kan føre til både lengre tjenestereiser og større beredskapsområde. Utfra dette kunne en konkludert med at det beste for Bolsøy menighet isolert sett vil være å opprettholde dagens grenser og dermed gå imot endringer som berører vår menighet. Dette blir for snevert i forhold til høringen. Formålet med høringen er å finne frem til en inndeling som gir tjenlige enheter i hele bispedømmet. Med en slik utfordring er det rimelig at en også stiller seg åpen for endringer som samlet sett gir en gevinst, selv om også vår menighet vil kunne bli berørt i noen grad. Hvis noen av prestene skal bistå i andre deler av prostiet enn der de har sin hovedtjeneste, så må det legges til grunn at dette vil skje etter en tett dialog med domprosten. Det er trolig mest aktuelt med slike endringer i arbeidsområde i forbindelse med ledighet i stillinger eller ferieavvikling. Da må det også kunne tas hensyn til de enkelte sine ønsker, hvor de enkelte bor og reiseavstander. Det må videre legges til grunn at kirken kan tilrettelegge administrative ressurser og andre støttefunksjoner i prostiene for oppgaver som ikke nødvendigvis må utføres av prosten selv. Det vises i den forbindelse til at en rekke administrative enheter i landet varierer mye i størrelse og befolkningsgrunnlag. Et tiltak kan være å etablere ordninger med assisterende proster, som kan ivareta deler av prostens arbeidsoppgaver. Enten det gjelder kommuner eller andre offentlige instanser, så blir slike spørsmål løst gjennom den organisering og bemanning som enhetene finner tjenlig og nødvendig på ulike nivå. Dette må ansees som et organisatorisk og bemanningsmessig spørsmål som bør være godt løsbart i en moderne organisasjon. Dette må kunne løses på en tjenlig måte for alle prostiene. Kirkevergen har i sitt saksframlegg til fellesrådet listet opp flere moment som taler for et utvidet samarbeid i Romsdal: - Felles bo- og arbeidsmarked – Romsdalsidentitet - Kirkelig samarbeid i regionen er etablert med kurs og samlinger, administrativ og faglig utveksling, IT-samarbeid mv. - En ordning med assisterende prost, f.eks. plassert i Åndalsnes, vil kunne ivareta nærhet og mer effektiv oppgaveløsning

Oppsummering

Endringer av prostigrensene vil kunne påvirke Bolsøy menighet indirekte ved at spesielt prestene vil kunne få noen endringer i sin arbeidssituasjon. På den ene siden vil en få et større arbeidsfellesskap med flere kollegaer og på den andre siden vil en kunne bli pålagt å bistå i andre deler av prostiet ved ledighet i stillinger og gjennom beredskapsordning. Det vil være et organisasjonsspørsmål å finne frem til tjenlige og gode ordninger for medarbeiderne innenfor en ny struktur. Det er påpekt i høringsnotatet at Indre Romsdal er sårbart og at det er ønskelig med ny struktur. Vurdert utfra geografiske avstander, kommunikasjoner og samarbeid, naturlig tilhørighet og identitet er det overvekt av moment som taler for at etablering av et prosti som omfatter Indre Romsdal og domprostiet er den beste løsningen.

Menighetsrådets enstemmige uttalelse:

1. Bolsøy menighetsråd vil etter en samlet vurdering av ulike moment i saken gå inn for modell 3, som innebærer at Indre Romsdal prosti og Molde domprosti slås sammen til et nytt Molde domprosti. Det forutsettes at det tilrettelegges ordninger med assisterende prost eller administrative ressurser som gir en effektiv organisering og forsvarlig arbeidsbelastning for medarbeiderne innenfor en ny struktur.

2. Det naturlige navnet på det sammenslåtte domprostiet vil være Molde domprosti.
3. Med denne modellen er det ikke aktuelt å flytte prostesete til en ny lokasjon

Vågøy og Myrbostad sokneråd

Vågøy og Myrbostad sokneråd handsama i møtet 7.03.24 sak 25/2024: Høyring av revisjon av prostigrenser – frist 12.04.24.

Soknerådet gav følgande uttale: Vågøy og Myrbostad sokneråd har noko manglande detaljkunnskap om alle sider ved endring av grenser i prostiane. Tradisjonen for samarbeid som allereie fins, gjer at vi går inn for modell 3. Ved avstemming stemte 7 medl for 2 medl blank.

Namneforslag: Resultat: Romsdal domprosti – 4 for Veøy domprosti - 0 for Molde domprosti - 4 for.

Molde domprost

Høyringsvar – revisjon av prostigrenser i Møre bispedømme 2024

1. Modellvalg Det er en viktig målsetning i denne prosessen å ville sikre robuste, fleksible og bærekraftige prosti. Det er kort tid siden sist prostigrensejustering, resultatene fra den prosessen søker man nå å løse i denne revisjonen. Domprosten i Molde går inn for modell 3, der Indre Romsdal prosti og Molde domprosti blir et nytt Molde domprosti. Dette begrunnes i ønsket om å sikre en løsning som står seg over tid. Det synes mest bærekraftig å se til enheter som ellers er naturlige regioner, slik Romsdalen er det. De to romsdalsprostiene har hatt tradisjon for samhandling, om vi ser tilbake til den tiden da Presteforeningen stod for etter- og videreutdanningen for prestene. Ved å gå inn for en slik løsning blir Molde domprosti en større enhet, dette vil gi både noen positive effekter, og noen nye utfordringer. • Et større fagmiljø, både for prester, kantorer, diakoner og kateketer • Større fleksibilitet ved vakanser • De økonomiske faktorene ved at medarbeidere skal delta i fagsamlinger • Størrelsen på beredkapsområdet • Prosten som synlig kirkefaglig leder for ansatte og råd i en større enhet De positive effektene er til en viss grad en utnyttet ressurs allerede, og det forutsetter god dialog og samledelse mellom prost og kirkeverger om vi fullt ut skal få glede av disse. Utfordringene kan løses ved å utvide stillingen til prostesekretær, og sikre at vedkommende har nødvendige tilganger og mandat til å være til reell avlastning for prosten. Et annet alternativ kan være å tilsette en assisterende prost i en delt stilling med prostiprest/sokneprest i indre deler av prostiet. Videre er det verdt å vurdere behovet for å dele beredkapsområdet i to. Det er samtaler på gang for å legge til rette for et noe tettere samarbeid mellom fellestrådene i Romsdasprostiene. Skulle de lykkes i den prosessen vil det være uheldig om prostigrensen går på tvers av samarbeidende fellestråd.

2. Namn på prosti Domprosten mener man her må følge tradisjonen i Den norske kirke, der domprostiet får sitt navn fra stiftsbyen.

FRÅ NORDRE SUNNMØRE PROSTI

Ålesund kommune

Ålesund formannskap vedtek å slutte seg til uttalen som vart gjort av Ålesund kyrkjelege Fellesråd i møte 13.03.24 når det gjeld spørsmålet om eventuelle endringar av prostigrensene i Møre bispedøme.

Ålesund kyrkjeleg fellesråd:

Ålesund kyrkjelege Fellesråd vedtok følgende høyringsvar enstemmig på Fellesrådmøte 13.3.24: 1. Møre bispedømeråd foreslår en revisjon av prostigrenser i Møre bispedøme og har særleg peika på ulike alternativ til inndelinga i dag. Kva for eit alternativ/modell meiner du er det best?

Det velges modell 3. Det er godt innarbeider prostigrenser, som harmonerer også med dagens kommunegrenser og unngår en splittelse av Fellesrådene. Når det gjelder naturlige grenser så burde Indre Romsdal høre til Molde Domprosti og Storfjorden forblir en del av Nordre Sunnmøre prosti. Det er flere positive aspekter med å slå sammen Indre Romsdal som er et forholdsmessig lite prosti med Molde Domprosti. Fordeler at en kan spare en prostestilling i tider med generell prestemangel, og her kan en heller styrke det administrative rundt prosten. Og ikke minst vil en skape et bedre fagmiljø.

2. Namn på prosti

Forslag Modell 2: Indre Romsdal prosti Forslag Modell 3: Molde domprosti.

Korleis stiller høyringsinstansen seg til desse forslaga på namn på prostia?

Begge forslag støttes av Ålesund kyrkjelege fellesråd.

3. Dersom ein vel modell 2 er det eit spørsmål om prostesete skal flyttast frå Åndalsnes til Vestnes. Kva meiner de om dette?

Dersom Vestnes skal vurderes kan man like gjerne legge prostesete til Molde. Storfjorden kF vil ikke ha sine naturlige grenser mot Vestnes uansett.

4. Andre kommentar.

Hvilke utfordringer får man blant annet pga prestemangel og store geografiske avstander, endring i biskopens arbeidsgiveroppgaver pga den nye kirkelige organiseringen og ikke minst samhandling med kirkevergene? Vil det være formålstjenlig med en evaluering av stillingsinnholdet til både prost og prostesekretær? I forhold til de økonomiske prognosene er det utfordrende at nesten alle forslagene legger opp til at drift av prostiene blir dyrere i og med at den administrative ressursen i alle forslagene økes såpass betydelig. Dette er lite bærekraftig i en forventet framtid der ressursene blir mindre for oss alle. Bare det tyder på at en burde velge modell 3.

Sykkylven kyrkjelege fellesråd

Vedtaket: Sykkylven kyrkjelege fellesråd tilrår at grensene for Nordre Sunnmøre prosti består som i dag. Dersom Indre Romsdalen og Domprostiet sjølv ønskjer å slå seg saman, vil vi støtte dette. For øvrig har vi ingen merknadar til høyringa. Vedtaket var einstemmig, 5 røyster for

Haram kyrkjelege fellesråd

Haram kyrkjelege fellesråd har i møte 3.april 2024 handsama sak om Revisjon av prostigrenser i Møre bispedømme. Haram kyrkjelege fellesråd (HKF) har vedteke dette høyringssvaret

1. HKF meiner at modell 3 er den beste løysinga: Når det gjeld naturlege grenser, bør ein slå saman Indre Romsdal prosti og Molde Domprosti. Då vil ein spare ei prostestilling og styrke fagmiljøet.

2. HKF meiner namnet på det nye prostiet; ved val av modell 3 bør vere Molde domprosti
3. Ingen kommentar
4. Prostigrensene er i dag naturlege og tenlege, slik at nokre store endringar ikkje ser ut til å vere nødvendig

Storfjorden kyrkjelege fellesråd

Storfjorden kyrkjelege fellesråd vil gje fyljande høyringssvar til Møre bispedømeråd angående revisjon av prostigrenser i Møre bispedøme med svarfrist 12.04.24:

1.Kva for eit alternativ/modell meiner de er det beste? Gje gjerne ein kommentar eller grunngjeving for svaret.

Storfjorden kyrkjelege fellesråd går for modell 1 – Inga endring. Det betyr at Storfjorden kyrkjelege fellesråd forset å tilhøyre Nordre Sunnmøre prosti. Dette fordi ein alt er innarbeida som ein del av det prostiet gjennom felles samlingar og kontaktpunkt. Samarbeidspartane for tilsette er i det prostiet, og vi har tilbake til då vi høyrde til Austre Sunnmøre prosti lang tradisjon og gode erfaringar i å samarbeide med dei fellestråda som er knytt til dette prostiet. Nordre Sunnmøre prosti utgjer også same bu og arbeidsregion som for bygdene i Fjord og Stranda kommunar, så bryt en dei naturlege samarbeidslinene, så lagar ein kunstige prostigrenser, som ikkje kan vere «robuste, fleksible og bærekraftige.»

2. Namn på prosti - Forslag Modell 2: Indre Romsdal prosti - Forslag Modell 3: Molde domprosti. Korleis stiller høyringsinstansen seg til desse forslaga på namn på prostia?

Ingen kommentar

3. Dersom ein vel modell 2 er det eit spørsmål om prostesete skal flyttast frå Åndalsnes til Vestnes. Kva meiner de om dette?

Ingen kommentar

4. Andre kommentarar? 2 Storfjorden kyrkjelege fellesråd ber bispedømerådet om å styrke Nordre Sunnmøre prosti med meir administrative ressursar og ressursar til å gjennomføre lovpålagde oppgåver. Eks. ved å auke prostesekretærstillinga til 100%, og eventuelt auke med geistleg ressurs i høve utøving av dei mange oppgåvene som er knytta til mange sokn og vigsla stillingar. I staden for å dele opp Nordre Sunnmøre prosti, så burde bispedømerådet omorganisere korleis prostar jobbar i store prosti. Når det gjeld geografi, så må det vere mogleg å inndele prostiet i mindre delar når det gjeld møtepunkt, beredskap o.l.? Når det gjeld oppfølging av prestar så må bispedømet kunne tilføre meir ressursar, slik at prosten er frigitt det? Møter i sokneråd og fellesråd kan prosten vere heilt friteken, og lokale prestar overta? Visitasar, vigslingar og jubileum m.m. må kunne delegerast eller følgast opp av fleire? Eller at ein har 2 prostar i eitt prostesete? Styrke sekretærbiten, og gje dei større mynde og ny stillingsnevning som omfattar dette, så slepp prosten å ha ansvar for delar av det praktiske og administrative oppfølginga i prostiet? Vi stiller oss undrande til at bispedømerådet ikkje vil ha endringar i dei nordlegaste prostia. Når målet er robuste og bærekraftige prostier, og ein vil løyse det ved å slå saman Indre Romsdal prosti med andre pga. få prestar, og så er det nesten like få prestar i Indre Nordmøre prosti? Vi stiller oss også undrande til når bispedømerådet no vil gjere Nordre Sunnmøre prosti mindre, kvifor tek ein ikkje med heile gamle «Austre Sunnmøre Prostii»? Storfjorden kyrkjelege fellesråd består av 6 sokn. Det er sannsynlegvis eit stort antal. Men vi har kun 3 prestar, 1 diakon, 1,5 trusopplærar, 1,7 kantorar m.fl. Så vi vil ikkje utgjere store forskjellar i antal tilsette og fagpersonar i eit anna prosti. Noko som er viktig i høve målet om «robuste, fleksible og bærekraftige prosti». Med tanke på kor ofte ein prost vitjar eit sokn, så kan ein gjerne løyse det betre ved å sjå på organiseringa av prostesetet

Stordalen sokneråd

Stordal sokneråd vil gje fyljande høyrings svar til Møre bispedømeråd angående revisjon av prostigrenser i Møre bispedøme med svarfrist 12.04.24:

1. Kva for eit alternativ/modell meiner de er det beste? Gje gjerne ein kommentar eller grunngjeving for svaret. Stordal sokneråd går for modell 1 – Inga endring. Det betyr at Stordal sokneråd forset å tilhøyre Nordre Sunnmøre prosti. Dette fordi ein alt er innarbeida som ein del av det prostiet gjennom felles samlingar og kontaktpunkt. Samarbeidspartane for tilsette er i det prostiet, og vi har tilbake til då vi høyrde til Austre Sunnmøre prosti lang tradisjon og gode erfaringar i å samarbeide med dei fellesråda som er knytt til dette prostiet. Nordre Sunnmøre prosti utgjer også same bu og arbeidsregion som for bygdene i Fjord og Stranda kommunar, så bryt en dei naturlege samarbeidslinene, så lagar ein kunstige prostigrenser, som ikkje kan vere «robuste, fleksible og bærekraftige.»

2. Namn på prosti - Forslag Modell 2: Indre Romsdal prosti - Forslag Modell 3: Molde domprosti. Korleis stiller høyringsinstansen seg til desse forslaga på namn på prostia? Ingen kommentar

3. Dersom ein vel modell 2 er det eit spørsmål om protesete skal flyttast frå Åndalsnes til Vestnes. Kva meiner de om dette? Ingen kommentar

4. Andre kommentarar? Stordal sokneråd ber bispedømerådet om å styrke Nordre Sunnmøre prosti med meir 2 administrative ressursar og ressursar til å gjennomføre lovpålagde oppgåver. Eks. ved å auke prostesekretærstillinga til 100%, og eventuelt auke med geistleg ressurs i høve utøving av dei mange oppgåvene som er knytta til mange sokn og vigsla stillingar. I stadenfor å dele opp Nordre Sunnmøre prosti, så burde bispedømerådet omorganisere korleis prostar jobbar i store prosti. Når det gjeld geografi, så må det vere mogleg å inndele prostiet i mindre delar når det gjeld møtepunkt, beredskap o.l.? Når det gjeld oppfølging av prestar så må bispedømet kunne tilføre meir ressursar, slik at prosten er friggitt det? Møter i sokneråd og fellesråd kan prosten vere heilt friteken, og lokale prestar overta? Visitasar, vigslingar og jubileum m.m. må kunne delegerast eller følgast opp av fleire? Eller at ein har 2 prostar i eitt protesete? Styrke sekretærbiten, og gje dei større mynde og ny stillingsnevning som omfattar dette, så slepp prosten å ha ansvar for delar av det praktiske og administrative oppfølginga i prostiet? Vi stiller oss undrande til at bispedømerådet ikkje vil ha endringar i dei nordlegaste prostia. Når målet er robuste og bærekraftige prostier, og ein vil løyse det ved å slå saman Indre Romsdal prosti med andre pga. få prestar, og så er det nesten like få prestar i Indre Nordmøre prosti? Vi stiller oss også undrande til når bispedømerådet no vil gjere Nordre Sunnmøre prosti mindre, kvifor tek ein ikkje med heile gamle «Austre Sunnmøre Prostie»? Stordal sokn er eit av 6 sokn i Storfjorden kyrkjelege fellestråd. Det er sannsynlegvis eit stort antal. Men vi har kun 3 prestar, 1 diakon, 1,5 trusopplærar, 1,7 kantorar m.fl. Så vi vil ikkje utgjere store forskjellar i antal tilsette og fagpersonar i eit anna prosti. Noko som er viktig i høve målet om «robuste, fleksible og bærekraftige prosti». Med tanke på kor ofte ein prost vitjar eit sokn, så kan ein gjerne løyse det betre ved å sjå på organiseringa av protesetet

Geiranger sokneråd

Geiranger sokneråd vil gje fyljande høyrings svar til Møre bispedømeråd angående revisjon av prostigrenser i Møre bispedøme med svarfrist 12.04.24:

1. Kva for eit alternativ/modell meiner de er det beste? Gje gjerne ein kommentar eller grunngjeving for svaret. Geiranger sokneråd går for modell 3 – Indre Romsdal prosti og Molde domprosti blir eit nytt Molde domprosti. Soknerådet går for modell 3 som beste alternativet fordi «målsettinga er robuste, fleksible, og berekraftige prosti, så må det vere einingar som bidrar til gode faglege miljø i prostiet.» Då kan ikkje prostia vere for små, men heller ikkje for store. Det betyr også at Geiranger sokn fortsatt tilhøyre Nordre Sunnmøre prosti. Nordre Sunnmøre prosti er stort, og bør styrkast for å verte meir robust og bærekraftig. Nordre Sunnmøre prosti utgjer også same bu og arbeidsregion som

for bygdene i Fjord og Stranda kommunar, så bryt en dei naturlege samarbeidslinene, så lagar ein kunstige prostigrener.

2. Namn på prosti - Forslag Modell 2: Indre Romsdal prosti - Forslag Modell 3: Molde domprosti. Korleis stiller høyringsinstansen seg til desse forslaga på namn på prostia? Ingen kommentar

3. Dersom ein vel modell 2 er det eit spørsmål om prostesete skal flyttast frå Åndalsnes til Vestnes. Kva meiner de om dette? Ingen kommentar 2

4. Andre kommentarar? Geiranger sokneråd ber bispedømerådet om å styrke Nordre Sunnmøre prosti med meir administrative ressursar og ressursar til å gjennomføre lovpålagde oppgåver. Eks. ved å auke prostesekretærstillinga til 100%, og eventuelt auke med geistleg ressurs i høve utøving av dei mange oppgåvene som er knytta til mange sokn og vigsla stillingar. I stadenfor å dele opp Nordre Sunnmøre prosti, så burde bispedømerådet omorganisere korleis prostar jobbar i store prosti. Når det gjeld geografi, så må det vere mogleg å inndele prostiet i mindre delar når det gjeld møtepunkt, beredskap o.l.? Når det gjeld oppfølging av prestar så må bispedømet kunne tilføre meir ressursar, slik at prosten er frigitt det? Møter i sokneråd og fellesråd kan prosten vere heilt friteken, og lokale prestar overta? Visitasar, vigslingar og jubileum m.m. må kunne delegerast eller følgast opp av fleire? Eller at ein har 2 prostar i eitt prostesete? Styrke sekretærbiten, og gje dei større mynde og ny stillingsnevning som omfattar dette, så slepp prosten å ha ansvar for delar av det praktiske og administrative oppfølginga i prostiet? Vi stiller oss undrande til at bispedømerådet ikkje vil ha endringar i dei nordlegaste prostia. Når målet er robuste og bærekraftige prostier, og ein vil løyse det ved å slå saman Indre Romsdal prosti med andre pga. få prestar, og så er det nesten like få prestar i Indre Nordmøre prosti?

Norrdal sokneråd

Norrdal sokneråd vil gje fyljande høyringssvar til Møre bispedømeråd angående revisjon av prostigrener i Møre bispedøme med svarfrist 12.04.24:

1. Kva for eit alternativ/modell meiner de er det beste? Gje gjerne ein kommentar eller grunngjeving for svaret. Norrdal sokneråd går for modell 1 – Inga endring. Det betyr at Norrdal sokneråd forset å tilhøyre Nordre Sunnmøre prosti. Dette fordi ein alt er innarbeida som ein del av det prostiet gjennom felles samlingar og kontaktpunkt. Samarbeidspartane for tilsette er i det prostiet, og vi har tilbake til då vi høyrde til Austre Sunnmøre prosti lang tradisjon og gode erfaringar i å samarbeide med dei fellesråda som er knytt til dette prostiet. Nordre Sunnmøre prosti utgjer også same bu og arbeidsregion som for bygdene i Fjord og Stranda kommunar, så bryt en dei naturlege samarbeidslinene, så lagar ein kunstige prostigrener, som ikkje kan vere «robuste, fleksible og bærekraftige.»

2. Namn på prosti - Forslag Modell 2: Indre Romsdal prosti - Forslag Modell 3: Molde domprosti. Korleis stiller høyringsinstansen seg til desse forslaga på namn på prostia? Ingen kommentar

3. Dersom ein vel modell 2 er det eit spørsmål om prostesete skal flyttast frå Åndalsnes til Vestnes. Kva meiner de om dette? Ingen kommentar

4. Andre kommentarar? Norrdal sokneråd ber bispedømerådet om å styrke Nordre Sunnmøre prosti med meir 2 administrative ressursar og ressursar til å gjennomføre lovpålagde oppgåver. Eks. ved å auke prostesekretærstillinga til 100%, og eventuelt auke med geistleg ressurs i høve utøving av dei mange oppgåvene som er knytta til mange sokn og vigsla stillingar. I stadenfor å dele opp Nordre Sunnmøre prosti, så burde bispedømerådet omorganisere korleis prostar jobbar i store prosti. Når det gjeld geografi, så må det vere mogleg å inndele prostiet i mindre delar når det gjeld møtepunkt, beredskap o.l.? Når det gjeld oppfølging av prestar så må 2 bispedømet kunne tilføre meir ressursar, slik at prosten er frigitt det? Møter i sokneråd og fellesråd kan prosten vere heilt friteken, og lokale prestar overta? Visitasar, vigslingar og jubileum m.m. må kunne delegerast eller følgast opp av fleire? Eller at ein har 2 prostar i eitt prostesete? Styrke sekretærbiten, og gje dei større mynde og ny stillingsnevning som omfattar dette, så slepp prosten å ha ansvar for delar av det praktiske og

administrative oppfølginga i prostiet? Vi stiller oss undrande til at bispedømerådet ikkje vil ha endringar i dei nordlegaste prostia. Når målet er robuste og bærekraftige prostier, og ein vil løyse det ved å slå saman Indre Romsdal prosti med andre pga. få prestar, og så er det nesten like få prestar i Indre Nordmøre prosti? Vi stiller oss også undrande til når bispedømerådet no vil gjere Nordre Sunnmøre prosti mindre, kvifor tek ein ikkje med heile gamle «Austre Sunnmøre Prostii»? Norddal sokn er eit av 6 sokn i Storfjorden kyrkjelege fellelråd. Det er sannsynlegvis eit stort antal. Men vi har kun 3 prestar, 1 diakon, 1,5 trusopplærar, 1,7 kantorar m.fl. Så vi vil ikkje utgjere store forskjellar i antal tilsette og fagpersonar i eit anna prosti. Noko som er viktig i høve målet om «robuste, fleksible og bærekraftige prosti». Med tanke på kor ofte ein prost vitjar eit sokn, så kan ein gjerne løyse det betre ved å sjå på organiseringa av prostesetet

Liabygda sokneråd

Liabygda sokneråd vil gje fyljande høyringsvar til Møre bispedømeråd angående revisjon av prostigrenser i Møre bispedøme med svarfrist 12.04.24:

1. Kva for eit alternativ/modell meiner de er det beste? Gje gjerne ein kommentar eller grunngjeving for svaret.

Liabygda sokneråd går for modell 1 – Inga endring. Det betyr at Liabygda sokneråd fortset å tilhøyre Nordre Sunnmøre prosti. Dette fordi ein alt er innarbeida som ein del av det prostiet gjennom felles samlingar og kontaktpunkt. Samarbeidspartane for tilsette er i det prostiet, og vi har tilbake til då vi hørde til Austre Sunnmøre prosti lang tradisjon og gode erfaringar i å samarbeide med dei fellelråda som er knytt til dette prostiet. Nordre Sunnmøre prosti utgjer også same bu og arbeidsregion som for bygdene i Fjord og Stranda kommunar, så bryt en dei naturlege samarbeidslinene, så lagar ein kunstige prostigrenser, som ikkje kan vere «robuste, fleksible og bærekraftige.»

2. Namn på prosti

Ingen kommentar

3. Dersom ein vel modell 2 er det eit spørsmål om prostesete skal flyttast frå Åndalsnes til Vestnes. Kva meiner de om dette?

Ingen kommentar

4. Andre kommentarar?

Liabygda sokneråd ber bispedømerådet om å styrke Nordre Sunnmøre prosti med meir administrative ressursar og ressursar til å gjennomføre lovpålagde oppgåver. Eks. ved å auke prostesekretærstillinga til 100%, og eventuelt auke med geistleg ressurs i høve utøving av dei mange oppgåvene som er knytta til mange sokn og vigsla stillingar.

I stadenfor å dele opp Nordre Sunnmøre prosti, så burde bispedømerådet omorganisere korleis prostar jobbar i store prosti. Når det gjeld geografi, så må det vere mogleg å inndele 3 prostiet i mindre delar når det gjeld møtepunkt, beredskap o.l.? Når det gjeld oppfølging av prestar så må bispedømet kunne tilføre meir ressursar, slik at prosten er friggitt det? Møter i sokneråd og fellelråd kan prosten vere heilt friteken, og lokale prestar overta? Visitasar, vigslingar og jubileum m.m. må kunne delegerast eller følgast opp av fleire? Eller at ein har 2 prostar i eitt prostesete? Styrke sekretærbiten, og gje dei større mynde og ny stillingsnevning som omfattar dette, så slepp prosten å ha ansvar for delar av det praktiske og administrative oppfølginga i prostiet?

Vi stiller oss undrande til at bispedømerådet ikkje vil ha endringar i dei nordlegaste prostia. Når målet er robuste og bærekraftige prostier, og ein vil løyse det ved å slå saman Indre Romsdal prosti med andre pga. få prestar, og så er det nesten like få prestar i Indre Nordmøre prosti?

Vi stiller oss også undrande til når bispedømerådet no vil gjere Nordre Sunnmøre prosti mindre, kvifor tek ein ikkje med heile gamle «Austre Sunnmøre Prosti»? Liabygda sokn er eit av 6 sokn i Storfjorden kyrkjelege fellelråd. Det er sannsynlegvis eit stort antal. Men vi har kun 3 prestar, 1 diakon, 1,5 trusopplærar, 1,7 kantorar m.fl. Så vi vil ikkje utgjere store forskjellar i antal tilsette og fagpersonar i eit anna prosti. Noko som er viktig i høve målet om «robuste, fleksible og bærekraftige prosti». Med tanke på kor ofte ein prost vitjar eit sokn, så kan ein gjerne løyse det betre ved å sjå på organiseringa av prostesetet.

Sunnylven sokneråd

Sunnylven sokneråd vedtek å gå for modell 1 – Inga endring, sokna i Storfjorden kyrkjelege fellelråd fortsett å tilhøyre Nordre Sunnmøre Prosti, med prostesete i Ålesund (Spjelkavik).

Stranda sokneråd

Stranda sokneråd vedtek å gå for modell 1 – Inga endring, sokna i Storfjorden kyrkjelege fellelråd fortsett å tilhøyre Nordre Sunnmøre Prosti, med prostesete i Ålesund (Spjelkavik).

Borgund sokneråd

Borgund sokneråd handsama høyringa om prostigrener på sitt møte 14.3.24:

Svar: Spørsmål 1: Borgund sokneråd støttar modell 3 i høyringa

Spørsmål 2: Namn på prosti: Molde domprosti (modell 3)

Spørsmål 3: Ikkje aktuelt å svare på ettersom vi støttar modell 3

Spørsmål 4: Andre kommentarar: Ingen

Spjelkavik sokneråd

Vi har i Spjelkavik sokneråd diskutert grensene og organiseringa av prostiet i vårt møte den 20.3.24. Vi ser helt klart at prostiet er for stort og at Prosten har for liten mulighet til de oppgavene som er tillagt stillinga god oppfølging av den enkelte medarbeider og råd. Vi tror at i den tiden Kirken er inne i nå så er det enda viktigere med mere oversiktlig organisasjonsmodell og mindre enheter.

Vårt vedtak er slik: Sak 14/24 Saksframlegg: Se vedlegg for høring om Prostigrener Vedtak: SR mener at Nordre Sunnmøre prosti er for stort slik det er nå. Prosten har for liten mulighet til å følge opp sokneråd, fellelråd, prestar og sørge for samarbeid i prostiet der det er naturleg. Vi går derfor inn for de modellene som vil gjere prostiet mindre. Dvs modell 2,4 eller 5.

Sykkylven sokneråd

Her er Sykkylven sokneråd sitt høyringssvar på høyringa om forslag om nye prostigrener:

Vi tilrår at grensene for Nordre Sunnmøre prosti består som i dag. Dersom Indre Romsdalen og Domprostiet sjølv ønsker å slå seg saman, vil vi støtte dette. Vi vonar at ein i avgjerla tek omsyn til lokale høyringssvar og den lokale kjensla av tilhøyrsla.

Sula sokneråd:

Sula sokneråd har i sitt møte 3. april 2024, drøfta saka og vil gje følgjande svar på høyringa.

Spørsmål 1: Sula sokneråd finn ikkje at nokon at dei foreslåtte modellane tilfredsstillar dei behova vi ser. Vi oppfattar vårt prosti som for stort, og det som er sendt på høyring, avhjelper ikkje det i særleg grad. Vi er også skeptisk til å redusere antal prosti. Det vil redusere samla leiarkapasitet i prostia, noko vi ser på som lite gunstig. Vi er også skeptisk til at fleire av modellane legg opp til prosti med 19-22 prestar i kvart prosti. Erfaringa frå Nordre Sunnmøre viser at det er for mange. Vi foreslår difor ein 6.

modell, der Rauma fellesrådsområde leggst til Domprostiet, og fellesrådsområda Vestnes, Haram, Storfjorden og Sykkylven dannar eit nytt prosti, med Vestnes som prostesete. Prostiet vil få omkring same reiseavstandar som i foreslått modell 2.

Modell 6 kan oppsummerast slik:

Modell 6:

Prosti	Kommentar	Prestar
Indre Nordmøre	Ingen endring	6,5
Ytre Nordmøre	Ingen endring	9,5
Domprostiet	Dagens Domprosti + Rauma	16
Helland	Fellesrådsområda Vestnes, Haram, Storfjorden og Sykkylven	11
Ålesund	Ålesund, Sula, Giske	16,5
Søre Sunnmøre	Ingen endring	16
Sum		75,5

Subsidiær halding:

Dersom modell 6 ikkje vinn fram, er modell 2 den vi foretrekk. Den har den fordelen at Søre Sunnmøre består som i dag. Søre Sunnmøre er eit godt fungerande og passe stort prosti, og bør ikkje endrast.

Spørsmål 2: Modell 6 (og 2): sidan prostiet ikkje vil høyre heime utelukkande i Romsdal eller på Sunnmøre, bør prostiet kallast opp etter prostesetet: Helland. Modell 6 (og 3): vi støttar namnet Molde domprosti.

Spørsmål 3: Modell 6 (og 2): Prostesetet bør flyttast til Vestnes.

Prosten i NS prosti

Innledning

Siden det var grensejusteringer tilbake i 2019, har Nordre Sunnmøre prost (NSP) funnet sin nye form og sin funksjon. Prostiet er stort, i antall prester og geografi, men det fungerer godt.

Svar

Da NSP nå har funnet sin form og sin funksjon etter justeringene i 2019, er det et klart uttalt ønske om at det skal forbli uendret. Dette er innspill jeg ofte hører, og det har min fulle støtte. Det er særlig Storfjorden Kyrkjelege Fellesråd med tre prester som er tydelig, og som blir mest berørt, om det skal justeres. Men indirekte også hele det nåværende prosti. For skulle de bli sammenslått med IR, blir det også et «tap» for oss i NSP. Det ønsker jeg ikke, og kan ikke se noen fordeler med. 3 prester i minus i prostiet gjør ikke en stor forskjell.

Storfjorden hører i alle henseender til på Nordmøre. Den bevisstheten er stor.

5 år er ikke lang tid, og funksjoner og identitet har satt seg i prostiet. Det vil derfor være svært uheldig med justering nå.

Argumentet med at vi i NSP er stort og at arbeidspresset er stort for prosten, er reelt. Men jeg

mener dette må løses på annen måte. Det trenger en annen utredning og konklusjon enn å justere grensene. Jeg har bare et snaut år i tjenesten og kjenner ikke alt ved den, men mine innspill her er at støttefunksjoner ut over prostesekretær kan tenkes. Vi har nå en styrket personalavdeling som jobber godt lokalt når behov oppstår. Vi har en bedriftshelsetjeneste gjennom Medi3. Dette og andre ressurser er der for en prost når lokale utfordringer tilsier det. I en hverdag, uten store konflikter, er ikke prostiet for stort, det er min mening.

Innspill

Skal det gjøres endringer er det for meg en mulighet. Den vil ikke berøre NSP, men jeg ser den som en mulighet. Det er at IR går sammen med Molde domprosti. Dette av flere grunner, både størrelse og geografi. Det er den minst omkalfatrende justering som imøtekommer behovet for større enheter. Navn på prostiet overlater jeg til de berørte å mene noe om.

Konklusjon

Prosten i NSP anbefaler at vårt prosti består som nå og at det jobbes med støttefunksjoner for prostien. Selv om det ikke berører oss direkte, mener jeg at IR og M kan slås sammen til en større enhet som gir mindre sårbarhet for indre Romsdalens prester og sokn. (Modell 3)

FRÅ SØRE SUNNMØRE PROSTI

Herøy kyrkjelege fellestråd

Herøy kyrkjelege fellestråd har slikt innspel til høyringa: Vi har ikkje føresetnad for å uttale oss om endringar for andre enn vårt eige prosti. Slik vi ser det er Søre Sunnmøre prosti stort nok både i både tal på tilsette og geografisk. Vi ser det som formålstenleg at prostigrensene speglar den geografiske samarbeidet som kommune på Søre Sunnmøre har. Beredskapsområdet blir nesten uhandterleg dersom ein vel å ta Indre Sunnmøre prosti inn i Søre Sunnmøre prosti. Om ein vurderer dette må ein samstundes vurderer om ein skal ha fleire enn ein prest i beredskap. Dette vil vere kostnadsdrivande.

Ulstein kyrkjelege fellestråd

Ulstein kyrkjelege fellestråd har handsama høyringsforslag i møtet 06. mars 2024 i sak F-2024-7

Ulstein kyrkjelege fellestråd vil anbefale modell 1 – ingen endring av prostigrenser

Grunngeving: Prostigrensene bør følgje naturlege kvardagslinjer. For Storfjorden (Stranda og Fjord kommune) går kvardagslinjene mot Ålesund. Søre Sunnmøre prosti har allereie 7 fellestråd og dekkjer eit stort geografisk område. Å utvide prostiet med 2 fellestråd slik det er forslått i modell 4 og 5 betyr at prostien treng å forholde seg til 9 ulike fellestråd. Geografien og ferdselsårene talar også imot ei slik løysing. Sjølv om Ulstein kyrkjelege fellestråd ser at Indre Romsdal prosti er eit lite prosti ser Ulstein kyrkjelege fellestråd ikkje det som ei god løysing å endre prostigrenser etter modell 2. Sidan Ulstein kyrkjeleg fellestråd ikkje vil bli berørt av endringar etter modell 3, ønskjer ikkje Ulstein kyrkjelege fellestråd å ta stilling til ein foreslått modell 3. Dermed kan Ulstein kyrkjelege fellestråd heller ikkje anbefale modell 4 og 5. Ulstein kyrkjelege fellestråd ønskjer heller ikkje å uttale seg om nye namn for eventuelt endra prosti og om plassering av prostesete i modellane som Ulstein kyrkjelege fellestråd ikkje anbefalar

Volda kyrkjelege fellestråd

Vedtak, samrøystes: Volda kyrkjelege fellestråd har følgjande svar på høyringa av prostigrenser i Møre:

Spørsmål 1 Fellestrådet finn det uheldig å utvide Søre Sunnmøre med sokna i Storfjorden. Vi har allereie eit stort prosti med sju fellestråd og stor geografisk utstrekning. Talet prestar er høveleg med tanke på fleksibilitet og vikarordningar. Ei utviding av prostiet med alle sokna i Storfjorden vil gjere prosti vesentleg meir krevjande å drive, ikkje mist i høve til reiseavstand og reisetid. Når Fellestrådet ser på behovet for endringar i prostigrensene i bispedøme finn ein det tenleg å slå saman Indre Romsdal prosti og Molde domprost. Volda kyrkjeleg fellestrådet rår derfor bispedømerådet til å velje Modell 3. Indre Romsdal prosti og Molde domprost blir eit nytt Molde domprost

Spørsmål 2 og 3 Volda kyrkjelege fellestråd finn det rett å overlata desse spørsmåla til prostia i Romsdal.

Volda sokneråd

Her følgjer uttale frå Volda sokneråd basert på vedtak i soknerådet 09.04.2024:

Vi ynskjer å halde på prostigrensene for Søre Sunnmøre prosti, og når det gjeld andre prosti bør ein vurderer om modell 3 er eit tenleg alternativ

Prosten i SS

- Prosten i Søre Sunnmøre ser behov for justering/endring av prostier i bispedømme. Mitt svar er Modell 3 – Indre Romsdal blir en del av Molde domprost. En annen løsning kunne jo være å slå sammen Indre og Ytre Romsdal? Søre Sunnmøre er et «passe stort» prosti, både

geografisk og når det gjelder antall prester. Vi opplever at det er naturlige «ferdselsårer» som binder prostiet sammen. Prostiet faller også sammen med det kommunale sju-stjerner-samarbeidsområdet. / fellesråd/staber/kommuner fungerer, men det er også nok å skulle forholde seg til for prostien.

FRÅ TILLITSVALDE

Stiftsstyret i Presteforeningen ved Bjørg Myhre og Tommy Høgset

1. Kva for eit alternativ/modell meiner de er det beste?

Møre bispedømeråd foreslår en revisjon av prostigrener i Møre bispedøme. Etter nøye vurdering støtter vi modell 3. Ved å inkludere Indre Romsdal i Molde domprosti mener vi man best adresserer de utfordringene som er presentert av arbeidsgruppa og som har vært løftet fram lokalt.

2. Korleis stiller høyringsinstansen seg til desse forslaga på namn på prostia?

Vi støtter modell 3, men vi mener det er viktig å beholde Romsdalsnavnet i bispedømmet og prostiet for å bevare identitet og historisk forankring. Forslaget "Molde domprosti» kan aksepteres, men det bør sterkt vurderes å inkludere "Romsdal" for å reflektere regionens identitet. Forslag til navn kan være Molde og Romsdal domprosti.

3. Dersom ein vel modell 2 er det eit spørsmål om prostesete skal flyttast frå Åndalsnes til Vestnes. Kva meiner de om dette?

Dersom man går for modell 2 vil det være geografisk naturlig at man flytter prostesetet til Vestnes. Men vi mener det mest naturlige er at hele Indre Romsdal går til Molde.

4. Andre kommentarar.

Ved en eventuell endring som medfører at Rauma mister prostesetet, uavhengig av om det flyttes til Vestnes eller blir en del av Molde domprosti, vil vi be om at dagens presteressurser i Rauma beholdes som i dag, med tanke på Raumas geografiske utstrekning og mange menigheter, kirker og skoler. En redusering i presteressursene vil være en betydelig belastning. Vi understreker derfor viktigheten av å opprettholde presteressursene i Rauma med minst 50%, ideelt sett 100%, og ber bispedømmerådet ta hensyn til dette. Prosten i Indre Romsdal har vært ansatt som 50% sokneprest i Grytten, Kors og Øverdalen. Vi foreslår derfor at assisterende domprost kan gjøre 50 % tjeneste som sokneprest i Rauma, slik at presteressursene der består som i dag.

Kolonne1	E-postadresse	Kva for eit alternativ/modell eller meiner du er det best?	Gje gjerne ein kommentar eller grunngjeving for svaret ovanfor:	Det er lansert følgande forslag til namn på prosti. Forslag Modell 2: Indre Romsdal prosti Forslag Modell 3: Molde domprosti Korleis stiller høyringsinstansen seg til desse forslaga på namn på p...	Dersom ein vel modell 2 er det eit spørsmål om prostesete skal flyttast frå Åndalsnes til Vestnes. Kva meiner du om dette?	Skriv gjerne inn andre kommentarar du har til revisjonen av prostigrenser i Møre
1 anonymous	Modell 5		Det vil vere meir naturleg at sokna i indre delar av Sunnmøre går til Søre Sunnmøre enn at dei skal bli ein del av eit Romsdals-prosti.	Namn på Modell 2 er unaturleg med tanke på bygdene frå Sunnmøre. Namn på Modell 3 er bra.	Det vil lette kommunikasjonen mellom dei to delane av eit slikt prosti, men det vil framleis vere eit unaturleg geografisk område.	
2	Slettet					
3 anonymous	Modell 3		Indre Romsdal er eit talmessig lite prosti. Prostigrensene bør følgje naturlege kvardagslinjer. For Romsdalen er Molde regionsenteret for Storfjorden er det Ålesund.	Namnet for eit samla prosti for heile Romsdalen kan vere Romsdal prosti. Dersom ein syner det er naudsynt å markere i namnet at bispesete er i dette prostiet kan namnet også vere Romsdalen domprosti.	Dersom Vestnes skal vurderast kan det like godt vere Molde og modell 3. Vestnes er for Storfjorden ikkje det ein ser på som naturlege kvardagslinjer.	Modell 1 fungerer fint ut frå mitt perspektiv som kyrkjeverje

4 anonymous	Modell 3	Jeg tror det vil være hensiktsmessig å bli en del av at større prosti.	Jeg tenker det er representative navn	Det mener jeg IKKE er et godt alternativ
5 anonymous	Modell 3		Jeg foreslår et nytt navn: Romsdal Domprosti så får alle prostiene i Møre navn etter region.	Jeg tenker det vil være geografisk naturlig.
6 anonymous	Modell 3	Indre Romsdal prosti er for lite i omfang og stillinger til å fungere optimalt, særlig etter at Nettet gikk inn i Molde kommune. Et nytt, sammenslått Molde domprosti vil kunne fordele ressursene mer hensiktsmessig, både med tanke på vanlig prestetjeneste og hyppighet på beredskapsuker. Jeg tenker at et sammenslått prosti vil være best for alle, ikke minst for prestene i Indre Romsdal som får et større kollegafelleskap. Kanskje vil det være hensiktsmessig med en Prost II-løsning i en prosentstilling der domprosten får avlastning og støtte.	Jeg tenker at Molde domprosti eller eventuelt Romsdal domprosti kan være et godt navn.	Hvis modell 2 blir valgt, bør prostesetet ligge mer sentralt, altså er Vestnes et greit alternativ.
7 anonymous	Modell 2	Geografisk og demografisk har sokna inst i Romsdalfjorden og inst i Storfjorden fellestrekk og sams utfordringar.	Molde domprosti er ok og dekkande som namn på domprostiet. Indre Romsdal prosti er eit mindre dekkande namn på prostiet, sidan det omfattar sokn både i Romsdal og på Sunnmøre.	Vinterstid blir det lang veg til Åndalsnes som prostesete for sokna i indre Sunnmøre. Vestnes er tilgjengeleg og innanfor rekkevidde for alle delar av prostiet, vinter som sommar og er slik sett eit praktisk plassert prostesete.

Jeg savner informasjon om hva dere tenker om soknepreststillingen i Kors og Øverdalen ettersom det er prosten som innehar disse i dag.

8 anonymous	Modell 3		Romsdal Domprosti	Ok	Det bør være assisterende prost i Domprostiet. Denne bør være også være 50% sokneprest i Grytten prestegjeld
9 anonymous	Modell 3	Naturlig inndeling av prostia i Romsdal	Romsdal og Molde domprosti	Ønsker modell 3	Prestestillingene i IR må bestå. Prosten har vore sokneprest i Grytten, Kors og Øverdalen. Kan dette kombineras med ei stilling som assisterande prost for Domprosten?
10 anonymous	Modell 3	Borgund sokneråd går for modell 3	Molde domprosti - sidan vi går inn for modell 3	Det har vi inga meining om - vi går for modell 3	
11 anonymous	Modell 3	Eg støttar Borgund sokneråd som går inn for modell 3	Molde domprosti sidan eg støttar modell 3	Det har eg inga meining om	

12 anonymous	Modell 2	Nordre Sunnmøre må reduseres. Det har for mange prester i et for stort geografisk område. Det er også svært sammensatt med et krevende arbeid i bykjernen i Ålesund og med helt annerledes pregede søkn, og med andre tradisjoner i Storfjorden. Jeg mener at Sykkylven også bør være med i dette prostiet.	Modell 2: Romsdalsnavnet bør ikke være med i navnet. Bytt ut "Indre Romsdal" med f.eks. "Midtre Møre" prosti.	Det nye prostesetet bør være på Vestnes.	Jeg foreslår altså Sykkylven inn i det nye prostiet, alt. 2. Grunnen er at de tidligere tilhørte Austre Sunnmøre og har tradisjon for kirkelig fellesskap med Storfjorden. Å gå tilbake till dette prostifellesskapet bør ikke være dramatisk. Dessuten bidrar det noe til reduksjon av størrelsen på Nordre Sunnmøre og sterkere fokus for prosten på det gjenværende prostiet.
13 anonymous	Modell 1	Mener modell 1 evt modell 3 er det beste. Det gir mer robuste prosti og mer fleksibilitet.	Molde domprosti som bør inkludere Indre Romsdal prosti	Prostesete bør være i Molde. Storfjorden Kf har uansett ikke en naturlig grense /tilhørighet mot Vestnes.	De administrative ressursene bør økes ikke ved å sette prester til å utføre prosteoppgaver, men ved å utvide prostesekretærressurserne til å utføre de administrative oppgavene for prosten.

Bestemmelser om avgjørelsesmyndighet i saker om kirkelig inndeling

Fastsatt av Kirkemøtet 13.april 2024.

1. Myndighet til bispedømmerådene til å gjøre endringer i den kirkelige inndelingen innenfor bispedømmet

Kirkeordningen § 3 tredje ledd regulerer endringer i den kirkelige inndelingen og navn på kirke, sokn, prosti og bispedømme. Deler av myndigheten til å treffe avgjørelse i disse sakene er lagt til bispedømmerådene, jf. kirkeordningen § 3 tredje ledd annet punktum. Bispedømmerådet har derfor avgjørelsesmyndighet i følgende saker:

- a. opprettelse eller nedleggelse av prosti
- b. overføring av et sokn fra et prosti til et annet
- c. endring av grensene mellom sokn
- d. sammenslåing av sokn
- e. opprettelse av nytt sokn i et distrikt hvor det er kirke, jf. kirkeordningen § 19 som definerer hva som er «kirke», og som fastsetter at det skal være kirke i hvert sokn
- f. fastsetting av navn på kirke, sokn og prosti

Kirkerådet treffer etter kirkeordningen § 3 fjerde ledd bestemmelser som er nødvendige for gjennomføring av inndelingsendringer og foretar samtidig nødvendige lempinger i anvendelsen av kirkeordningen. Kirkerådet delegerer myndigheten til å treffe bestemmelser som er nødvendige for å gjennomføre inndelingsendringer etter kirkeordningen § 3 fjerde ledd til bispedømmerådet i forbindelse med bispedømmerådets vedtak om inndelingsendringer. Delegeringen omfatter også å foreta nødvendige lempninger i anvendelsen av kirkeordningen.

Ettersom Kirkerådet nå står for den overordnede økonomistyringen i rettssubjektet Den norske kirke, forutsetter Kirkerådet at bispedømmerådet forelegger saker om oppretting av nytt prosti for Kirkerådet, i tillegg til instansene lokalt som uttaler seg i denne typen saker. Prostiet er prestenes tjenstedistrikt, og det er derfor viktig at også hensynet til medbestemmelse ivaretas. I saker om endringer i sokneinndelingen er det et krav om at menighetsmøtet uttaler seg, jf. kirkeordningen § 14 andre ledd. I tillegg forutsettes det at kommunen gis anledning til å uttale seg i saker som vil kunne berøre kommunens økonomiske ansvar, jf. trossamfunnsloven § 14 andre ledd. Ved deling av sokn som innebærer et økonomisk oppgjør mellom flere sokn, forutsettes det at økonomiske og administrative konsekvenser avklares nærmere før bispedømmerådet treffer vedtak. Når det gjelder saker om fastsetting av navn på kirke, sokn og prosti, videreføres ordningen med innhenting av råd fra navnekonsepttjenesten for vedkommende område før og etter høringen.

Melding om vedtak sendes Kirkerådet, berørte menighetsråd, kirkelig fellesråd, prosten, kommunen, Statistisk sentralbyrå og Kartverket.

2. Endringer i den kirkelige inndelingen som berører flere bispedømmer

Inndelingsendringer som berører flere bispedømmer, kan omfatte overføring av ett eller flere sokn fra et prosti i ett bispedømme til et prosti i nabobispedømmet, eller eventuelt overføring av et prosti. Justeringer i bispedømmeinndelingen har tidligere typisk blitt gjort i forbindelse med endringer i fylkesgrensen.

Kirkemøtets myndighet etter kirkeordningen § 3 tredje ledd første punktum til å treffe vedtak om endring i grensene for bispedømmer, delegeres til Kirkerådet. Kirkemøtet beholder myndigheten etter denne bestemmelsen til å treffe vedtak om opprettelse av og navn på nye bispedømmer.

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Bjørn Olaf Storhaug	100	21/04236-4	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
27/24	Møre bispedømmeråd 2024-2027	07.06.2024

Bispedømerådet som strategisk organ

Vedlegg:

Vedtak Kirkemøtet 7/24 organisasjonsutvikling - folkevalde soknerådet og bispedømerådet
Strategi for den norske kirke 2022-2029
FN berekraftsmål - mål og delmål

Saksorientering

Bispedømerådet blir i denne saka invitert til samtale og refleksjon om to element - å vere eit strategisk organ – og å fastsette fokusområde for 2025 som ei strategisk retning for arbeidet med Møre bispedøme sin årsplan for 2025.

Om fokusområde 2025:

Kyrkjemøtet har i sak KM 05/24 (Kirkemøtets fordeling av midler 2025 og orientering om budsjett 2024) i pkt. 4 gjort følgande vedtak:

Kirkemøtet ber Kirkerådet i budsjett for 2025 prioritere følgende to områder

- *Barn og unge 0-30 år*
- *Kirken som organisasjon (inkl organisering, digitalisering og rekruttering)*

Desse områda er ei vidareføring av noverande fokusområde. Erfaringa tilseier at det er fordelar ved å halde fast ved fokusområda over tid slik at dei får høve til å feste seg. Det er òg fordelar ved at bispedømet følgjer Kyrkjemøtet sine fokusområde. I tillegg til at bispedømerådet er forplikta på vedtak gjort av kyrkjemøtet, er at bispedømet og dei lokale kyrkjelydane kan få «drahjelp» knytt til ressursar og planar som blir utvikla på nasjonalt nivå.

Om bispedømerådet som strategisk organ:

Konkret – kva vil Møre bispedømeråd vere i denne valperioden? Kyrkjemøtet har i sak 7/24 gjort vedtak som omtalar bispedømerådet som strategisk organ. Dette vil bli nærare konkretisert i sak til Kyrkjemøtet i 2025. Det er ikkje (og vil heller ikkje bli) fastsett ei uttømmande liste over kva det vil seie eller innebere. Nokre moment kan likevel vere eit grunnlag for samtale om kva det skal innebere i Møre.

- Kyrkjemøtet har vedtatt ein overordna strategi for Den norske kyrkja for perioden 2021 – 2029
 - o Planar og prioriteringar er forankra i demokratiske organ
- Berekraftmåla er integrert
- Nærare dialog med lokalkyrkjeleg organ – samråd
 - o Bindeledd mellom kyrkja nasjonalt og kyrkja lokalt
- Utvikling av fellesløyser, til dømes «Kyrkja vår» og «Skjer i kyrkja»

- Tilskotsforvaltning slik at midlar kommer best til nytte
- Heilskapleg og strategisk kompetanse i rettleiing av kyrkjelydar
 - o Kontakt og dialog med tilsette
- Kulturbygging

Det står i Kyrkjemøtet sitt vedtak 7/24:

Bispedømerådet har si merksemd på alt som kan gjerast for å vekke og nære det kristelege livet i kyrkjelydane. Kyrkjemøtet vil styrke bispedømerådet som strategisk organ og ressursorgan for soknet. Difor må rolla som eit strategisk mellom- og bindeledd mellom Kyrkjemøtet og lokalkyrkja utviklast. Samråd og andre møtepunkt med organa til soknet bør bli ein sentral del av arbeidsforma. Kyrkjemøtet ber om ei sak om oppgåveportefølja til bispedømerådet. Mandat og oppgaver for bispedømerådet må også bli definert med omsyn til biskopens tilsynsoppgåver.

I samandrag av saka til Kyrkjemøtet står mellom anna:

Bispedømerådet som strategisk organ i Den norske kyrkja: Bispedømerådet er eit strategisk mellom- og bindeledd mellom Kyrkjemøtet og lokalkyrkja. Mandatet til bispedømerådet går fram av kyrkjeordninga § 26: Rådet «skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene».

Vidare skal rådet fremje samarbeidet mellom sokneråda og andre arbeidsgrupper i bispedømet. Bispedømerådet skal også utføre oppgaver som det er pålagt av Kyrkjemøtet og Kyrkjerådet, og kan etter avtale også utføre oppgaver for fellelrådet eller soknerådet.

Kyrkjemøtet vil styrke bispedømerådet som strategisk organ og ressursorgan for soknet gjennom mellom anna tettare kontakt og dialog med sokneråda og kyrkjeleg fellelråd. Vedtak og planar frå Kyrkjemøtet og Kyrkjerådet skal følgast opp og samstundes må det strategiske arbeidet i bispedømerådet bygge på og fange opp lokale behov og planprosessar.

Ei styrking av det strategiske ansvaret betyr at ein skal forsterke og spisse mandatet og nokre delar av oppgåveportefølja. Bispedømerådet kan vera ein lyttepost som kan fange opp og formidle signal mellom det sentrale og lokale, profilere nasjonale planer og strategiar og hjelpe kyrkjelydane til å finne ei lokal form. Ordninga med samråd har vist seg å vera vellykka som verktøy for kontakt, som ein kan supplere med andre forum der regionale og lokale tilsette leiarar møtest, og møteplassar for tilsette. Dette må ein sjå i samanheng med biskopens tilsyn og leiing. Rådet må også ha fokus på det samla arbeidet i kyrkjelydane, der alle tilsette og frivillige kan delta.

I dag har bispedømerådet også mange forvaltingsoppgåver som det gjer på oppdrag frå Kyrkjemøtet og Kyrkjerådet. Somme av desse oppgåvene kan ha eit strategisk potensiale for bispedømerådet, eller det kan vera andre gode grunnar til å halde på dei, mens andre kan ein legge til andre organ eller avvikle.

Som eit ledd i arbeidet med å styrke bispedømerådet bed Kyrkjemøtet om at den oppgåveportefølja som bispedømerådet har i dag, blir gjennomgått, også med tanke på forenkling og effektiv ressursutnytting.

Komiteens merknader:

Komiteen legg saksorienteringa til grunn. Komiteen har følgjande merknader:

1. Komiteen meiner at erfaringane med samråd og innspelsmøte det siste året bør evaluerast og at desse møta framover bør utviklast i dialog mellom bispedømeråda og organa for soknet, i samarbeid med Kyrkjerådet. Komiteen vil presisere at slike samlingar ikkje skal erstatte høyringar.

2. Bispedømerådet vil kunne frigjere tid når det ikkje lengre har ansvar for tilsetjing av prestar. Komiteen meiner dette vil ha konsekvensar for arbeidet i rådet - både når det gjeld saksområde, tidsbruk og korleis råda skal prioritera dei oppgåvene dei skal ivareta.

3. Komiteen peiker på at det er ei utfordring for soknerådet i mindre sokn å få gjort sentrale oppgåver utan administrativ støtte. Komiteen meiner det er viktig at fellestrådet prioriterer administrativ støtte for å styrke arbeidet i soknerådet.

Forslag til vedtak

1. Møre bispedømeråd fastset desse fokusområda for 2025 og ber om at dei blir tatt med i det vidare arbeidet med årsplan for 2025:
 - a. *Barn og unge 0-30 år*
 - b. *Kyrkja som organisasjon (inkl organisering, digitalisering og rekruttering)*
2. Møre bispedømeråd ber om at samtalen om rådet som strategisk organ blir tatt med i det vidare arbeidet.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkemøtet 2024

Vedtak sak 7/24 Organisasjonsutvikling – folkevalde,
soknerådet og bispedømerådet

Saksdokumenter:

KM 7/24 Organisasjonsutvikling – folkevalde, soknerådet og bispedømerådet

Vedtak

- 1 1. Trussamfunnet Den norske kyrkja er styrt av demokratiske organ på alle nivå. Dette har
2 både teologiske og historiske årsaker. Kyrkjemøtet bed Kyrkjerådet om å legge fram
3 forslag om ei føresegn i kyrkjeordninga som stadfestar at rådsorgana i kyrkja utgjør ei
4 særleg styringsteneste.
- 5 2. Kyrkjemøtet meiner det er viktig at administrativ støtte til råda, og eventuell
6 godtgjering for teneste som rådsmedlem blir vurdert ut frå dei tilgjengelege ressursane
7 på den aktuelle staden. Kyrkjemøtet vil oppfordre til samarbeid om administrativ støtte
8 der det ligg til rette for det.
- 9
10 3. Kyrkjemøtet vil understreke at dei to organa for soknet, soknerådet og kyrkjeleg
11 fellesråd, må ha eit nært samarbeid, med respekt for ulike mandat og roller. Kyrkjeleg
12 fellesråd har ansvar for økonomi og tilsette og fungerer slik som det viktigaste
13 ressursorganet for soknerådet. Både rådsmedlemene og dei tilsette i soknet må få
14 tilstrekkeleg opplæring i oppgåver og roller og korleis råda fungerer som styringsorgan.
- 15
16 4. Kyrkjemøtet vil styrke soknerådets rolle som styringsorgan for soknet og bed
17 Kyrkjerådet om å legge fram forslag om endringar i regelverket slik at:
18 a) soknerådet får ei tydeleg rolle i samband med utlysing av og tilsetting i
19 kyrkjelydsretta stillingar
20 b) prestar som arbeider i soknet, blir forplikta på dei planane og prioriteringane som
21 soknerådet fastset, på lik line med dei tilsette som har soknet som arbeidsgivar

- 22 c) sokneråda gjennom ei årleg samling eller på anna vis kan gi retningsgivande signal
23 til kyrkjeleg fellesråd om budsjett og planar for den kyrkjelege verksemda i
24 kommunen.
- 25 5. Bispedømerådet har si merksemd på alt som kan gjerast for å vekke og nære det
26 kristelege livet i kyrkjelydane. Kyrkjemøtet vil styrke bispedømerådet som strategisk
27 organ og ressursorgan for soknet. Difor må rolla som eit strategisk mellom- og
28 bindeledd mellom Kyrkjemøtet og lokalkyrkja utviklast. Samråd og andre møtepunkt
29 med organa til soknet bør bli ein sentral del av arbeidsforma. Kyrkjemøtet ber om ei
30 sak om oppgåveportefølja til bispedømerådet. Mandat og oppgåver for
31 bispedømerådet må også bli definert med omsyn til biskopens tilsynsoppgåver.
32
- 33 6. Kyrkjemøtet går inn for at det blir laga felles regler for godtgjering, frikjøp og dekning
34 av tapt arbeidsforteneste for medlemar i bispedømeråda.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkemøtet 2024

Vedtak sak 7/24 Organisasjonsutvikling – folkevalde,
soknerådet og bispedømerådet

Meir himmel på jorda

Den norske kyrkja er ei vedkjennande, open, tenande og misjonerande folkekyrkje, som vitnar i ord og gjerning om frelse, fridom og von i Jesus Kristus.

Den norske kyrkja strategi for 2022–2029	1 Kyrkja opnar rom for tru	2 Kyrkja er der livet vert levd	3 Kyrkja er meir for fleire
Kyrkja for den enkelte	1.1 Forkynner evangeliet til menneske gjennom heile livet	2.1 Styrkjer kyrkja som kulturarena og forvaltar av kulturarv for alle generasjonar	3.1 Gjev tilhøyrslse og skapar gode møteplassar og fellesskap fysisk og digitalt
Kyrkja i samfunnet	1.2 Fremjar verdiar som utfordrar og som byggjer eit godt samfunn for alle	2.2 Bidreg til å verkeleggjere berekraftsmåla – lokalt, nasjonalt og globalt	3.2 Motverkar utanforskap og utforskar nye måtar å vere kyrkje på
Kyrkja som organisasjon	1.3 Styrkjer gjennom si organisering ei levande og nærverande folkekyrkje	2.3 Samhandlar med organisasjonslivet, andre trus- og kyrkjesamfunn, offentlege, private og ideelle aktørar	3.3 Skapar ein mangfaldig, rekrutterande og inkluderande arbeidsplass og frivilligarena

Meir himmel på jorda

Den norske kyrkja er ei vedkjennande, open, tenande og misjonerande folkekyrkje, som vitnar i ord og gjerning om frelse, fridom og von i Jesus Kristus.

Den norske kyrkja
strategi for 2022–2029

Kyrkja opnar
rom for tru

Kyrkja er der
livet vert levd

Kyrkja er meir
for fleire

Kyrkja for den enkelte	Forkynner evangeliet til menneske gjennom heile livet	Styrker kyrkja som kulturarena og forvaltar av kulturarv for alle generasjonar	Gjev tilhøyrslø og skapar gode møteplassar og fellesskap fysiske og digitale
Kyrkja i samfunnet	Fremjar verdiar som utfordrar og som byggjer eit godt samfunn for alle	Bidreg til å verkeleggjere berekraftsmåla – lokalt, nasjonalt og globalt	Motverkar utanforskap og utforskar nye måtar å vere kyrkje på
Kyrkja som organisasjon	Styrker gjennom si organisering ei levande og nærverande folkekyrkje	Samhandlar med organisasjonslivet, andre trus- og kyrkjesamfunn, offentlege, private og ideelle aktørar	Skapar ein mangfaldig, rekrutterande og inkluderande arbeidsplass og frivilligarena

DEN NORSKE KYRKJA

FNs berekraftsmål

FNs berekraftsmål er verda sin felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikskap og stoppe klimaendringane innan 2030.

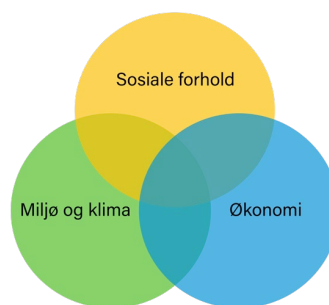

Berekraftig utvikling og FNs berekraftsmål

Berekraftig utvikling handlar om å ta vare på behova til menneske som lever i dag, utan å øydeleggje framtidige generasjonar sine moglegheiter til å dekkje sine. Berekraftsmåla reflekterer dei tre dimensjonane i berekraftig utvikling: klima og miljø, økonomi og sosiale forhold.

FNs berekraftsmål omfattar 17 mål og 169 delmål. Måla skal fungere som ei felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. Måla vart laga på ein demokratisk måte gjennom innspel frå land over heile verda og nesten ti millionar menneske fekk sagt si mening gjennom spørjeundersøkelsen My World.

Logoane og ikona til FNs berekraftsmål kan du laste ned på fn.no

FN-sambandet

FN-sambandet arbeider for auka kunnskap om FN og internasjonale spørsmål i Noreg. Målgruppene er alt frå skuleverket og mediene til publikum for øvrig. Vi har rundt 30 tilsette over heile landet, med kontor i dei største byane.

Fylg FN-sambandet på sosiale medier - @FNsambandet

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[Instagram](#)

[YouTube](#)

[Flickr](#)

Les meir om FN og internasjonale spørsmål på fn.no

FN-SAMBANDET
UNITED NATIONS ASSOCIATION OF NORWAY

Mål 1. Utrydde fattigdom : Utrydde alle former for fattigdom i heile verda

1.1) Innan 2030 utrydde all ekstrem fattigdom

1.2) Innan 2030 minst halvere prosentdelen av menn, kvinner og barn i alle aldrar som lever i fattigdom, i samsvar med nasjonale definisjonar

1.3) Innføre nasjonalt tilpassa sosiale velferdsordningar og tiltak for alle, inkludert minstestandardar, og innan 2030 oppnå ei vesentleg dekning av fattige og sårbare

1.4) Innan 2030 sikre at alle menn og kvinner, særleg fattige og sårbare, har lik rett til økonomiske ressursar og tilgang til grunnleggjande tenester, til å eige og kontrollere jord og andre former for eigedom, og til arv, naturressursar, ny teknologi og finansielle tenester, inkludert mikrofinansiering

1.5) Innan 2030 byggje opp motstandskrafta til fattige og personar i utsette situasjonar, slik at dei blir mindre utsette og sårbare for klimarelaterte ekstremhendingar og andre økonomiske, sosiale og miljømessige påkjenningar og katastrofar

1.a) Sikre ei vesentleg mobilisering av ressursar frå mange ulike kjelder, mellom anna gjennom styrkt utviklings samarbeid, for å gje utviklingslanda, særleg dei minst utvikla landa, tilstrekkelege og føreseielege middel til å gjennomføre program og politikk for å utrydde alle former for fattigdom

1.b) Opprette gode politiske rammeverk på nasjonalt, regionalt og internasjonalt nivå basert på utviklingsstrategiar som gagnar dei fattige og tek omsyn til kjønnspektivet, med sikte på å auke investeringar i tiltak som motverkar fattigdom

Mål 2. Utrydde svolt: Utrydde svolt, oppnå mattryggleik og betre ernæring, og fremje berekraftig landbruk

2.1) Innan 2030 utrydde svolt og sikre alle menneske, særleg fattige og personar i utsette situasjonar, spesielt spedbarn, tilgang til nok, trygg og sunn mat heile året

2.2) Innan 2030 utrydde alle former for feilernæring, og innan 2025 nå dei internasjonalt avtalte måla som gjeld veksthemjing og avmagring hos barn under fem år, og skjømte ernæringsbehova til unge jenter, gravide, ammande kvinner og eldre personar

2.3) Innan 2030 doble produktiviteten og inntektene til småskala matprodusentar, særleg kvinner, urfolk, familiebruk, husdyrnomadar og fiskarar, mellom anna gjennom sikker og lik tilgang til jord, andre produksjonsressursar og innsatsmiddel, kunnskap, finansielle tenester, marknader og moglegheiter for verdiauke og for sysselsetjing utanfor landbruket

2.4) Innan 2030 sikre at det finst berekraftige system for matproduksjon, og innføre robuste metodar som gjev auka produktivitet og produksjon, som bidreg til å halde oppe økosystema, som styrkjer evna til å tilpasse seg til klimaendringar, ekstremvêr, tørke, flaumar og andre katastrofar, og som gradvis fører til betre kvalitet på areal og jord

2.5) Innan 2020 halde oppe det genetiske mangfaldet av frø, kulturplanter, husdyr og ville artar som er i slekt med dei, mellom anna gjennom veldrivne og rikholdige frø- og plantesamlingar nasjonalt, regionalt og internasjonalt, og fremje tilgang til og ei rettferdig og likeverdig fordeling av dei goda som følgjer av bruk av genressursar og tilhøyrande tradisjonell kunnskap, i tråd med internasjonal semje

2.a) Mellom anna gjennom betre internasjonalt samarbeid auke investeringane i infrastruktur på landsbygda, i forskning og rettleiingstenester innanfor landbruket, i teknologiutvikling og i genbankar for planter og husdyr, med sikte på å forbetre produksjonskapasiteten i landbruket i utviklingsland, særleg i dei minst utvikla landa

2.b) Korrigere og hindre handelsrestriksjonar og vridingar på landbruksmarknadene i verda, mellom anna gjennom ei parallell avvikling av alle former for eksportsubsidiar på landbruksvarer og alle eksporttiltak med tilsvarande verknad, i samsvar med mandatet for Doha-runden

2.c) Vedta tiltak for å sikre at råvare- og derivatmarknadene for matvarer fungerer godt og leggje til rette for rask tilgang til marknadsinformasjon, mellom anna om matreservar, for å avgrense ekstreme svingingar i matvareprisane

Mål 3. God helse og livskvalitet: Sikre god helse og fremje livskvalitet for alle, uansett alder

- 3.1) Innan 2030 redusere mødredøyinga i verda til under 70 per 100 000 levandefødde
- 3.2) Innan 2030 få slutt på dødsfall som kan forhindrast blant nyfødde og barn under fem år, med eit felles mål for alle land om å redusere døyinga blant nyfødde til høgst 12 per 1000 levandefødde og til høgst 25 per 1000 levandefødde blant barn under fem år
- 3.3) Innan 2030 stanse epidemiane av aids, tuberkulose, malaria og neglisjerte tropiske sjukdommar, og motverke hepatitt, vassborne sjukdommar og andre smittsame sjukdommar
- 3.4) Innan 2030 redusere prematur døying av ikkje-smittsame sjukdommar med ein tredel gjennom førebygging og behandling, og fremje mental helse og livskvalitet
- 3.5) Styrkje førebygging og behandling av rusmiddelmissbruk, mellom anna misbruk av narkotiske stoff og skadeleg bruk av alkohol
- 3.6) Innan 2020 halvere talet på dødsfall og skadar i verda som skriv seg frå trafikulykker
- 3.7) Innan 2030 sikre allmenn tilgang til tenester som er knytte til seksuell og reproduktiv helse, inkludert familieplanlegging og tilhøyrande informasjon og opplæring, og sikre at reproduktiv helse blir innarbeidd i nasjonale strategiar og program
- 3.8) Oppnå allmenn dekning av helsetenester, inkludert ordningar som vernar mot økonomiske konsekvensar, og allmenn tilgang til grunnleggjande og gode helsetenester og trygge, verksame og nødvendige medisinar og vaksinar av god kvalitet og til ein overkomeleg pris
- 3.9) Innan 2030 redusere talet på dødsfall og sjukdomstilfelle på grunn av farlege kjemikalier og forureina luft, vatn og jord vesentleg
- 3.a) Styrkje gjennomføringa av rammekonvensjonen frå Verdhelseorganisasjonen om førebygging av tobakksskadar i alle land
- 3.b) Støtte forskning på – og utvikling av – vaksinar og medisinar mot smittsame og ikkje-smittsame sjukdommar som primært rammar utviklingsland, sørgje for tilgang til nødvendige medisinar og vaksinar til ein overkomeleg pris, i samsvar med Doha-erklæringa om TRIPS-avtalen og folkehelse, som stadfestar at utviklingslanda har rett til fullt ut å nytte føresegnene om høvet til å verne om folkehelsa og særleg sørgje for tilgang til medisinar til alle, i avtalen om handelsrelaterte aspekt ved immaterielle rettar
- 3.c) Oppnå ein vesentleg auke i finansieringa av helsetenester og rekruttering, utvikling og opplæring av helsepersonell i utviklingsland, særleg i dei minst utvikla landa og små utviklingsøystatar, og arbeide for at slikt personell blir verande i landa
- 3.d) Styrkje kapasiteten i alle land, særleg i utviklingsland, for tidlegvarsling, risikoredusering og handtering av nasjonale og globale helserisikoar

Mål 4. God utdanning : Sikre inkluderande, rettferdig og god utdanning og fremje moglegheiter for livslang læring for alle

- 4.1) Innan 2030 sikre at alle jenter og gutar fullfører gratis og likeverdig grunnskule og vidaregåande opplæring av høg kvalitet som kan gje dei eit relevant og reelt læringsutbyte
- 4.2) Innan 2030 sikre alle jenter og gutar høve til god og tidleg utvikling og omsorg og tilgang til førskule, slik at dei er førebudde på å begynne i grunnskulen
- 4.3) Innan 2030 sikre kvinner og menn lik tilgang til god teknisk og yrkesfagleg opplæring og høgare utdanning, inkludert universitetsutdanning, til ein overkomeleg pris
- 4.4) Innan 2030 oppnå ein vesentleg auke i talet på unge og vaksne som har kompetanse, mellom anna i tekniske fag og yrkesfag, som er relevant for sysselsetjing, anstendig arbeid og entreprenørskap
- 4.5) Innan 2030 avskaffe kjønnskilnader i utdanning og opplæring og sikre lik tilgang til alle nivå innanfor utdanning og yrkesfagleg opplæring for sårbare grupper, inkludert personar med nedsett funksjonsevne, urfolk og barn i utsette situasjonar
- 4.6) Innan 2030 sikre at all ungdom og ein vesentleg prosentdel av vaksne, både kvinner og menn, lærer å lese, skrive og rekne
- 4.7) Innan 2030 sikre at alle elevar og studentar tileignar seg den kompetansen som er nødvendig for å fremje berekraftig utvikling, mellom anna gjennom utdanning i berekraftig utvikling og livsstil, menneskerettar, likestilling, fremjing av freds- og ikkje-valdelege, globalt borgarskap og verdsetjing av kulturelt mangfald og det bidraget kulturen gjev til berekraftig utvikling
- 4.a) Etablere og oppgradere utdanningstilbod som er barnevenlege, og som tek omsyn til kjønnskilnader og til personar med nedsett funksjonsevne og sikrar trygge, ikkje-valdelege, inkluderande og effektive læringsmiljø for alle
- 4.b) Innan 2020 oppnå ein vesentleg auke globalt i talet på stipend som er tilgjengelege for studentar frå utviklingsland, særleg dei minst utvikla landa, små utviklingsøystatar og afrikanske land, for å gje dei tilgang til høgare utdanning, mellom anna yrkesfagleg opplæring og program for informasjons- og kommunikasjonsteknologi, teknikk, ingeniørfag og vitenskap, både i andre utviklingsland og i utvikla land
- 4.c) Innan 2030 oppnå ein vesentleg auke i talet på kvalifiserte lærarar, mellom anna gjennom internasjonalt samarbeid om lærarutdanning i utviklingsland, særleg i dei minst utvikla landa og i små utviklingsøystatar

5 LIKESTILLING MELLOM KJØNNA

Mål 5. Likestilling mellom kjønn: Oppnå likestilling og styrkje stillinga for jenter og kvinner i samfunnet

- 5.1) Få slutt på alle former for diskriminering av jenter og kvinner i heile verda
- 5.2) Avskaffe alle former for vald mot alle jenter og kvinner i både offentleg og privat sfære, inkludert menneskehandel, seksuell utnytting og andre former for utnytting
- 5.3) Avskaffe all skadeleg praksis, som barneekteskap, tidlege ekteskap og tvangsekteskap, og kjønnslemlesting
- 5.4) Anerkjene og verdsetje ubetalt omsorgs- og hushaldsarbeid gjennom offentlege tenester, infrastruktur og sosialpolitikk, og fremje delt ansvar i hushaldet og familien, alt etter kva som passar i kvart enkelt land
- 5.5) Sikre kvinner fullstendig og reell deltaking og like moglegheiter til leiande stillingar på alle nivå der det blir teke avgjerder, i det politiske, det økonomiske og det offentlege livet
- 5.6) Sikre tilgang til god seksuell og reproduktiv helse og reproduktive rettar for alle, i samsvar med handlingsprogrammet frå den internasjonale konferansen om befolkning og utvikling, handlingsplanen frå Beijing og sluttdokumenta frå dei respektive tilsynskonferansane
 - 5.a) Setje i verk reformer for å gje kvinner lik rett til økonomiske ressursar, moglegheit til å eige og kontrollere jord og andre former for eigedom, og tilgang til finansielle tenester, arv og naturressursar, i samsvar med nasjonal lovgjeving
 - 5.b) Styrkje bruken av mogleggjerande teknologi, særleg informasjons- og kommunikasjonsteknologi, for å styrkje stillinga for kvinner i samfunnet
 - 5.c) Vedta og styrkje god politikk og vedta gjennomførleg lovgjeving for å fremje likestilling og styrkje stillinga for jenter og kvinner på alle nivå i samfunnet

6 REINT VATN OG GODE SANITÆRFORHOLD

Mål 6. Reint vatn og gode sanitærforhold: Sikre berekraftig vassforvaltning og tilgang til vatn og gode sanitærforhold for alle

6.1) Innan 2030 sørgje for likeverdig tilgang til trygt drikkevatt til ein overkomeleg pris for alle

6.2) Innan 2030 sørgje for tilgang til tilstrekkelege og likeverdige sanitær-, hygiene- og toalettforhold for alle, med særleg vekt på behova til jenter og kvinner og personar i utsette situasjonar

6.3) Innan 2030 sørgje for betre vasskvalitet ved å redusere forureining, avskaffe avfallsdumping og mest mogleg avgrense utslepp av farlege kjemikaliar og materiale, halvere prosenten ubehandla spillvatn og i vesentleg grad auke gjenvinning og trygg ombruk på verdsbasis

6.4) Innan 2030 vesentleg betre utnyttinga av vatn i alle sektorar og sikre berekraftig uttak av og tilgang til ferskvatt for å bøte på vassmangel og i vesentleg grad redusere talet på personar som blir ramma av vassmangel

6.5) Innan 2030 innføre integrert forvaltning av vassressursar på alle nivå, mellom anna gjennom samarbeid over landegrensene der det er aktuelt

6.6) Innan 2020 verne og byggje opp att vassrelaterte økosystem, inkludert fjell, skogar, våtmarker, elvar, vassførande bergartar og innsjøar

6.a) Innan 2030 utvide det internasjonale samarbeidet og støtta til å byggje opp kapasitet i utviklingsland innanfor verksemd og program som er knytte til vass- og sanitærforhold, mellom anna teknologi for vassoppsamling, avsalting, effektiv bruk av vassressursar, behandling av avløpsvatn, gjenvinning og ombruk

6.b) Støtte og styrkje medverknad frå lokalsamfunn for å betre forvaltninga av vass- og sanitærforhold

Mål 7. Rein energi til alle: Sikre tilgang til påliteleg, berekraftig og moderne energi til ein overkomeleg pris

7.1) Innan 2030 sikre allmenn tilgang til pålitelege og moderne energitenester til ein overkomeleg pris

7.2) Innan 2030 auke prosentdelen fornybar energi i det samla energiforbruket i verda vesentleg

7.3) Innan 2030 få forbetringa av energieffektivitet på verdsbasis til å gå dobbelt så fort

7.a) Innan 2030 styrkje det internasjonale samarbeidet for å lette tilgangen til forskning og teknologi på området rein energi, inkludert fornybar energi, energieffektivisering og avansert og reinare teknologi for fossilt brensel, og fremje investeringar i energiinfrastruktur og teknologi for rein energi

7.b) Innan 2030 byggje ut infrastruktur og oppgradere teknologi for å tilby moderne og berekraftige energitenester til alle innbyggjarar i utviklingsland, særleg i dei minst utvikla landa, små utviklingsøystatar og kystlause utviklingsland, i samsvar med dei respektive støtteprogramma i landa

8 ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST

Mål 8. Anstendig arbeid og økonomisk vekst: Fremje varig, inkluderande og berekraftig økonomisk vekst, full sysselsetjing og anstendig arbeid for alle

8.1) Halde oppe ein økonomisk vekst per innbyggjar som er i samsvar med forholda i dei respektive landa, og spesielt ein vekst i bruttonasjonalproduktet på minst 7 prosent per år i dei minst utvikla landa

8.2) Auke den økonomiske produktiviteten gjennom diversifisering, teknologisk framgang og innovasjon, mellom anna med vekt på lønsame og arbeidsintensive sektorar

8.3) Fremje ein utviklingsretta politikk som støttar produktive aktivitetar, oppretting av anstendige arbeidsplassar, entreprenørskap, kreativitet og innovasjon, og stimulere til formalisering av og vekst i talet på svært små, små og mellomstore bedrifter, mellom anna ved å gje dei tilgang til finansielle tenester

8.4) Fram mot 2030 stadig forbetre utnyttinga av globale ressursar innanfor forbruk og produksjon, og arbeide for å oppheve koplinga mellom økonomisk vekst og miljøødeleggingar, i samsvar med det tiårige handlingsprogrammet for berekraftig forbruk og produksjon, der dei utvikla landa går føre

8.5) Innan 2030 oppnå full og produktiv sysselsetjing og anstendig arbeid for alle kvinner og menn, inkludert ungdom og personar med nedsett funksjonsevne, og oppnå lik løn for likt arbeid

8.6) Innan 2020 redusere prosentdelen unge som verken er i arbeid, under utdanning eller opplæring, vesentleg

8.7) Setje i verk omgåande og effektive tiltak for å avskaffe tvangsarbeid, få slutt på moderne slaveri og menneskehandel og sikre at dei verste formene for barnearbeid – inkludert rekruttering og bruk av barnesoldatar – blir forbodne og avskaffa, og innan 2025 avskaffe alle former for barnearbeid

8.8) Verne om arbeidarrettar og fremje eit trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle arbeidstakarar, inkludert arbeidsinnvandrarar og særleg kvinnelege innvandrarar, og arbeidstakarar i eit usikkert arbeidsforhold

8.9) Innan 2030 utarbeide og setje i verk politikk for å fremje ei berekraftig turistnæring som skaper arbeidsplassar og fremjar lokal kultur og lokale produkt

8.10) Styrkje evna nasjonale finansinstitusjonar har til å utvide tilgangen til og stimulere til bruk av bank- og forsikringstenester og finansielle tenester for alle

8.a) Auke støtta til handelsretta bistand («Aid for Trade») til utviklingsland, særleg dei minst utvikla landa, mellom anna gjennom det styrkte, integrerte rammeverket for handelsrelatert fagleg bistand til dei minst utvikla landa (EIF)

8.b) Innan 2020 utvikle og setje i verk ein global strategi for sysselsetjing av ungdom og innføre «The Global Jobs Pact», som er utvikla i Den internasjonale arbeidsorganisasjonen (ILO)

9 INDUSTRI, INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR

Mål 9. Industri, innovasjon og infrastruktur: Bygge solid infrastruktur og fremje inkluderande og berekraftig industrialisering og innovasjon

9.1) Utvikle påliteleg, berekraftig og solid infrastruktur av høg kvalitet, inkludert regional og grensekryssande infrastruktur, for å støtte økonomisk utvikling og livskvalitet med vekt på overkomeleg pris og likeverdig tilgang for alle

9.2) Fremje inkluderande og berekraftig industrialisering og næringsutvikling, og innan 2030 auke industridelen av sysselsetjing og bruttonasjonalprodukt vesentleg, i tråd med forholda i dei respektive landa, og doble industridelen av sysselsetjing og bruttonasjonalprodukt i dei minst utvikla landa

9.3) Auke tilgangen til finansielle tenester, inkludert rimeleg kreditt, for små industribedrifter og andre bedrifter, særleg i utviklingsland, og styrkje posisjonen til desse bedriftene og integre dei i verdikjeder og marknader

9.4) Innan 2030 oppgradere infrastruktur og omstille næringslivet til å bli meir berekraftig, med meir effektiv bruk av ressursar og meir utstrekt bruk av reine og miljøvenlege teknologiformer og industriprosessar, der alle land gjer ein innsats etter eiga evne og eigen kapasitet

9.5) Styrkje vitenskapleg forskning og oppgradere teknologien i næringslivssektorane i alle land, særleg i utviklingsland, mellom anna ved – innan 2030 – å stimulere til innovasjon, auke talet på tilsette (per million innbyggjarar) vesentleg innanfor forskings- og utviklingsverksemd og vesentleg auke løyvingane til offentleg og privat forskning og utvikling

9.a) Leggje til rette for berekraftig utvikling av infrastrukturen i utviklingsland ved å auke den finansielle, teknologiske og faglige bistanden til afrikanske land, dei minst utvikla landa, kystlause utviklingsland og små utviklingsøystatar

9.b) Støtte nasjonal utvikling av teknologi, forskning og innovasjon i utviklingsland, mellom anna ved å sikre politiske rammevilkår som fremjar mangfald i næringslivet og gjev handelsvarer ein meirverdi

9.c) Auke tilgangen til informasjons- og kommunikasjonsteknologi vesentleg og arbeide for at dei minst utvikla landa får allmenn og rimeleg tilgang til internett innan 2020

Mål 10. Mindre ulikskap: Redusere ulikskap i og mellom land

10.1) Innan 2030 oppnå ein gradvis og varig inntektsauke for dei fattigaste 40 prosentane av befolkninga som er raskare enn auken for det nasjonale gjennomsnittet

10.2) Innan 2030 sikre myndiggjering og fremje sosial, økonomisk og politisk inkludering av alle, uavhengig av alder, kjønn, funksjonsevne, rase, etnisitet, nasjonalt opphav, religion eller økonomisk eller annan status

10.3) Sikre like moglegheiter og redusere skilnader i levekår, mellom anna ved å avskaffe diskriminerande lover, politikk og praksis og ved å fremje lovgjeving, politikk og tiltak som er eigna til å nå dette målet

10.4) Vedta politikk, særleg når det gjeld skattar og avgifter, løn og sosialomsorg, med sikte på å oppnå ei gradvis utjamning av skilnader

10.5) Betre reguleringa av og tilsynet med globale finansmarknader og finansinstitusjonar, og styrkje gjennomføringa av regelverket

10.6) Sikre at utviklingslanda blir betre representerte og får større grad av medråderett i avgjerdsprosessane i globale finansinstitusjonar, slik at institusjonane fungerer betre og blir meir pålitelege, ansvarlege og legitime

10.7) Leggje til rette for migrasjon og mobilitet i ordna, trygge, regelbundne og ansvarlege former, mellom anna ved å føre ein planmessig og godt forvalta migrasjonspolitik

10.a) Gjennomføre prinsippet om særbehandling og differensiert behandling av utviklingsland, særleg dei minst utvikla landa, i samsvar med avtalar som er inngått med Verdshandelsorganisasjonen

10.b) Stimulere til offentleg utviklingsbistand og kapitalflyt, mellom anna direkte utanlandske investeringar, til statane der behovet er størst, særleg dei minst utvikla landa, afrikanske land, små utviklingsøystatar og kystlause utviklingsland, i samsvar med planane og programma til landa sjølve

10.c) Innan 2030 redusere transaksjonsgebyra til under 3 prosent ved pengeoverføringar frå migrantar til heimlandet og avskaffe overføringsordningar med gebyr som overstig 5 prosent

Mål 11. Berekraftige byar og lokalsamfunn: Gjere byar og lokalsamfunn inkluderande, trygge, robuste og berekraftige

11.1) Innan 2030 sikre at alle har tilgang til tilfredsstillande og trygge bustader og grunnleggjande tenester til ein overkomeleg pris, og betre forholda i slumområde

11.2) Innan 2030 sørgje for at alle har tilgang til trygge, tilgjengelege og berekraftige transportsystem til ein overkomeleg pris og betre tryggleiken på vegane, særleg ved å leggje til rette for kollektivtransport og med særleg vekt på behova til personar i utsette situasjonar, kvinner, barn, personar med nedsett funksjonsevne og eldre

11.3) Innan 2030 styrkje inkluderande og berekraftig urbanisering og leggje til rette for deltakande, integrert og berekraftig samfunnsplanlegging og forvaltning i alle land

11.4) Styrkje innsatsen for å verne om og sikre kultur- og naturarven i verda

11.5) Innan 2030 oppnå ein vesentleg reduksjon i talet på dødsfall og talet på personar som blir ramma av katastrofar, inkludert vassrelaterte katastrofar, og i vesentleg grad minske dei direkte økonomiske tapa i det samla bruttonasjonalproduktet i verda som følgje av slike katastrofar, med vekt på vern av fattige og personar i utsette situasjonar

11.6) Innan 2030 redusere negativ påverknad på miljøet frå byar og lokalsamfunn (målt per innbyggjar), med særleg vekt på luftkvalitet og avfallshandtering i offentleg eller privat regi

11.7) Innan 2030 sørgje for at alle, særleg kvinner og barn, eldre og personar med nedsett funksjonsevne, har tilgang til trygge, inkluderande og tilgjengelege grøntområde og offentlege rom

11.a) Støtte positive økonomiske, sosiale og miljømessige samband mellom byområde, omland og spreiddbygde område ved å styrkje nasjonale og regionale planar

11.b) Innan 2020 oppnå ein vesentleg auke i talet på byar og lokalsamfunn som vedtek ein integrert politikk og gjennomfører planar med sikte på inkludering, betre ressursbruk, avgrensing av og tilpassing til klimaendringar og evne til å stå imot og handtere katastrofar, og dessutan utvikle og setje i verk eit heilskapleg system for risikostyring og katastrofehandtering på alle nivå, i tråd med Sendai-rammeverket for katastrofeberedskap for 2015–2030

11.c) Støtte dei minst utvikla landa i å føre opp berekraftige og solide bygg ved bruk av lokale materiale, mellom anna gjennom økonomisk og fagleg støtte

12 ANSVARLEG FORBRUK OG PRODUKSJON

Mål 12. Ansvarleg forbruk og produksjon : Sikre berekraftige forbruks- og produksjonsmønster

12.1) Gjennomføre det tiårige handlingsprogrammet for berekraftig forbruk og produksjon ved at alle land deltek, men slik at dei utvikla landa går føre, samtidig som ein tek omsyn til utviklingsnivået og moglegheitene til utviklingslanda

12.2) Innan 2030 oppnå berekraftig forvaltning og effektiv bruk av naturressursar

12.3) Innan 2030 halvere matsvinn per innbyggjar på verdsbasis, både i detaljhandelen og blant forbrukarar, og redusere svinn i produksjons- og forsyningskjeda, inkludert svinn etter innhausting

12.4) Innan 2020 oppnå ei meir miljøvenleg forvaltning av kjemikaliar og alle former for avfall gjennom heile livssyklusen, i samsvar med internasjonalt vedtekne rammeverk, og vesentleg redusere utslepp av kjemikaliar og avfall til luft, vatn og jord for mest mogleg å avgrense skadeverknadene for folkehelsa og for miljøet

12.5) Innan 2030 redusere avfallsmengda vesentleg gjennom førebygging, reduksjon, attvinning av materiale og ombruk

12.6) Stimulere selskap, særleg store og fleirnasjonale selskap, til å ta i bruk berekraftige metodar og integrere informasjon om si eiga berekraft i rapporteringsrutinane sine

12.7) Fremje berekraftige ordningar for offentlege innkjøp, i samsvar med politikk og prioriteringar i dei enkelte landa

12.8) Innan 2030 sikre at alle menneske i heile verda har relevant informasjon om og forståing av berekraftig utvikling og eit levesett som er i harmoni med naturen

12.a) Støtte utviklingslanda i å styrkje den vitskaplege og tekniske evna si til å innføre meir berekraftige forbruks- og produksjonsmønster

12.b) Utvikle og innføre metodar for å måle effekten av berekraftig reiseliv som skaper arbeidsplassar og fremjar lokal kultur og lokale produkt

12.c) Redusere ineffektive subsidiar til fossilt brensel ved å fjerne marknadsvridingar som oppmuntrar til overforbruk, i samsvar med nasjonale forhold, mellom anna ved å leggje om skattar og avgifter og avvikle skadelege subsidiar der dei finst, slik at konsekvensane for miljøet blir avdekte, samtidig som ein fullt ut tek omsyn til særlege behov i utviklingslanda og situasjonen der, og avgrensar skadelege konsekvensar for utviklinga deira mest mogleg og på ein måte som vernar dei fattige og dei lokalsamfunna som blir påverka

Mål 13. Stoppe klimaendringane: Handle omgåande for å motarbeide klimaendringane og konsekvensane av dei*

13.1) Styrkje evna til å stå imot og tilpasse seg til klimarelaterte farar og naturkatastrofar i alle land

13.2) Innarbeide tiltak mot klimaendringar i politikk, strategiar og planlegging på nasjonalt nivå

13.3) Styrkje evna enkeltpersonar og institusjonar har til å redusere klimagassutslepp, tilpasse seg til og redusere konsekvensane av klimaendringar og varsle tidleg, og dessutan styrkje utdanninga og bevisstgjeringsa om dette

13.a) Gjennomføre forpliktingane som dei utvikla landa som er part i FN's rammekonvensjon om klimaendring, har teke på seg for å nå målet om i fellesskap å skaffe 100 milliardar dollar per år innan 2020 frå alle kjelder for å dekkje det behovet utviklingslanda har for å innføre føremålstenlege klimatiltak og gjennomføre dei på ein open måte, og fullt ut operasjonalisere Det grønne klimafondet ved at fondet så snart som mogleg blir tilført kapital

13.b) Fremje mekanismar for å styrkje evna til effektiv klimarelatert planlegging og forvaltning i dei minst utvikla landa og små utviklingsøystatar, mellom anna med vekt på kvinner, ungdom og lokale og marginaliserte samfunn

*Basert på ei erkjenning av at FN's rammekonvensjon om klimaendring er det viktigaste internasjonale og mellomstatlege forumet for forhandlingar om globale tiltak mot klimaendringar.

Mål 14. Livet i havet: Bevare og bruke hav og marine ressursar på ein måte som fremjar berekraftig utvikling

14.1) Innan 2025 forhindre og i vesentleg grad redusere alle former for havforureining, særleg frå landbasert verksemd, inkludert marin forsøpling og utslepp av nærings salt

14.2) Innan 2020 forvalte og beskytte økosystema i havet og langs kysten på ein berekraftig måte for å unngå vesentlege skadeverknader, mellom anna ved å styrkje motstandsevna i økosystema og ved å setje i verk tiltak for å byggje dei opp att, slik at hava blir sunne og produktive

14.3) Avgrense mest mogleg og sørgje for handtering av konsekvensane av forsureing av havet, mellom anna gjennom styrkt vitenskapleg samarbeid på alle nivå

14.4) Innan 2020 innføre effektive tiltak for å regulere uttaket av fiskebestandane, få slutt på overfiske og ulovleg, urapportert og uregulert fiske og øydeleggjande fiskemetodar, og setje i verk vitenskapleg baserte forvaltningsplanar for å tilbakeføre fiskebestandane på kortast mogleg tid, i det minste til dei nivåa som kan gje høgast mogleg berekraftig avkastning ut frå dei biologiske særtrekka til bestandane

14.5) Innan 2020 bevare minst 10 prosent av kyst- og havområda, i samsvar med nasjonal rett og folkeretten og på grunnlag av den beste vitenskaplege kunnskapen som er tilgjengeleg

14.6) Innan 2020 forby visse former for fiskerisubsidiar som bidreg til overkapasitet og overfiske, avskaffe subsidiar som bidreg til ulovleg, urapportert og uregulert fiske, og dessutan unngå å innføre nye tilsvarende subsidiar, samtidig som ein erkjenner at ei føremålstenleg og effektiv særskild og differensiert behandling av utviklingslanda og dei minst utvikla landa bør vere ein integrert del av forhandlingane om fiskerisubsidiar i Verds handelsorganisasjonen ¹

14.7) Innan 2030 sikre at dei økonomiske fordelane ved berekraftig bruk av havressursar, mellom anna gjennom berekraftig forvaltning av fiskeri, akvakultur og turistnæring, i større grad kjem små utviklingsøystatar og dei minst utvikla landa til gode

14.a) Styrkje vitenskapleg kunnskap, byggje opp forskingskapasitet og overføre marin teknologi – og samtidig ta omsyn til kriterium og retningslinjer frå Den mellomstatlege oseanografiske kommisjonen for overføring av marin teknologi – med sikte på å betre tilstanden i havet og auke bidraget frå det marine artsmangfaldet til utviklinga i utviklingslanda, særleg i små utviklingsøystatar og dei minst utvikla landa

14.b) Gje fiskarar som driv småskala fiske, tilgang til marine ressursar og marknader

14.c) Styrkje bevaring og berekraftig bruk av hava og dei marine ressursane ved å gjennomføre folkeretten slik han er reflektert i FNs havrettskonvensjon, som utgjer rettsgrunnlaget for bevaring og berekraftig bruk av hava og dei marine ressursane, slik det også går fram av punkt 158 i FN-rapporten «The Future We Want»

¹ Samtidig vil det verte teke omsyn til dei pågåande forhandlingane i Verdens handelsorganisasjon, Doha-runden og erklæringa frå ministermøtet i Hongkong.

Mål 15. Livet på land: Verne, tilbakeføre og fremje berekraftig bruk av økosystem, sikre berekraftig skogforvaltning, motverke ørkenspreiing, stanse og reversere landforringing og stanse tap av artsmangfald

15.1) Innan 2020 bevare og gå tilbake til berekraftig bruk av ferskvassbaserte økosystem og tenester som nyttar seg av desse økosystema, på land og i innlandsområde, særleg skogar, våtmarker, fjell og tørre område, i samsvar med forpliktingar etter internasjonale avtalar

15.2) Innan 2020 fremje innføringa av ei berekraftig forvaltning av all slags skog, stanse avskoging, byggje opp att forringa skogar og i vesentleg grad auke atterreisning og nyplanting av skog på globalt nivå

15.3) Innan 2030 motarbeide ørkenspreiing, restaurere forringa land og matjord, inkludert landområde som er ramma av ørkenspreiing, tørke og flaum, og arbeide for ei verd utan landforringing

15.4) Innan 2030 bevare økosystem i fjellområde, inkludert det biologiske mangfaldet der, slik at dei skal bli betre i stand til å yte viktige bidrag til ei berekraftig utvikling

15.5) Setje i verk omgåande og omfattande tiltak for å redusere øydelegginga av habitat, stanse tap av biologisk mangfald og innan 2020 verne truga artar og hindre at dei døyr ut

15.6) Fremje ei rettferdig og likeverdig deling av goda som er knytte til bruk av genressursar, og fremje føremålstenleg tilgang til slike ressursar i tråd med internasjonal semje

15.7) Setje i verk omgåande tiltak for å stanse krypskyting og ulovleg handel med verna plante- og dyreartar, og handtere både tilbods- og etterspurnadssida ved handelen med ulovlege produkt frå viltlevande dyr

15.8) Innan 2020 innføre tiltak for å unngå innføring og spreing av framande artar og for å redusere påverknaden frå framande artar på land- og vassbaserte økosystem i vesentleg grad, og dessutan kontrollere eller utrydde prioriterte framande artar

15.9) Innan 2020 integrere verdien av økosystem og biologisk mangfald i nasjonale og lokale planleggingsprosessar, i strategiar for arbeid mot fattigdom og i rekneskapar

15.a) Mobilisere ein vesentleg auke i finansielle ressursar frå alle kjelder for å ta vare på og utnytte biologisk mangfald og økosystem på ein berekraftig måte

15.b) Mobilisere vesentlege ressursar frå alle kjelder og på alle nivå for å finansiere ei berekraftig skogforvaltning, og sørgje for verkemiddel som er eigna til å fremje slik forvaltning i utviklingslanda, mellom anna verkemiddel for bevaring og nyplanting av skog

15.c) Auke den globale støtta til tiltak for å motarbeide krypskyting og ulovleg handel med verna artar, mellom anna ved å styrkje den evna lokalsamfunna har til å nytte dei moglegheitene som finst for å halde oppe eit berekraftig livsgrunnlag

Mål 16. Fred, rettferd og velfungerande institusjonar: Fremje fredelege og inkluderande samfunn for å sikre berekraftig utvikling, sørge for tilgang til rettsvern for alle og byggje velfungerande, ansvarlege og inkluderande institusjonar på alle nivå

- 16.1) Vesentleg redusere vald i alle former og dødstal som skriv seg frå vald, i heile verda
- 16.2) Stanse overgrep, utnytting, menneskehandel og alle former for vald og tortur mot barn
- 16.3) Fremje rettsstaten nasjonalt og internasjonalt, og sikre likskap for lova, rettstryggleik og rettsvern for alle
- 16.4) Innan 2030 oppnå ein vesentleg reduksjon av ulovlege finans- og våpenstraumar, gjere det enklare å spore opp og returnere stolne eigedelar og motarbeide alle former for organisert kriminalitet
- 16.5) Vesentleg redusere korrupsjon og bestikkingar i alle former
- 16.6) Utvikle effektive, ansvarlege og opne institusjonar på alle nivå
- 16.7) Sikre lydhøyre, inkluderande, deltakingsbaserte og representative avgjerdsprosessar på alle nivå
- 16.8) Utvide og styrkje deltakinga frå utviklingslanda i institusjonar for global styring
- 16.9) Innan 2030 sikre juridisk identitet for alle, mellom anna gjennom fødselsregistrering
- 16.10) Sikre allmenn tilgang til informasjon og verne grunnleggjande fridommar, i samsvar med nasjonal lovgjeving og internasjonale avtalar
- 16.a) Styrkje relevante nasjonale institusjonar, mellom anna gjennom internasjonalt samarbeid, med sikte på å byggje kapasitet på alle nivå, særleg i utviklingsland, for å førebyggje vald og motarbeide terrorisme og kriminalitet
- 16.b) Fremje og handheve ikkje-diskriminerande lover og politikk for berekraftig utvikling

Alle foto: FN-sambandet/Eivind Oskarson

17 SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLA

Mål 17. Samarbeid for å nå måla: Styrkje verkemidla som trengst for å gjennomføre arbeidet, og fornye globale partnerskap for berekraftig utvikling

Finansiering

17.1) Styrkje og mobilisere nasjonale ressursar, mellom anna gjennom internasjonal støtte til utviklingsland, med sikte på å betre evna til å krevje inn skattar og andre avgifter i landa

17.2) Sjø til at dei utvikla landa fullt ut gjennomfører dei offisielle bistandsforpliktingane sine (ODA) overfor utviklingslanda, mellom anna forpliktinga som mange av dei har teke på seg til å gje 0,7 prosent av ODA/BNI i bistand til utviklingsland og 0,15–0,20 prosent av ODA/BNI til dei minst utvikla landa; ODA-ytarar er oppfordra til å vurdere å gje minst 0,20 prosent av ODA/BNI i bistand til dei minst utvikla landa

17.3) Mobilisere ytterlegare finansielle ressursar til utviklingslanda frå fleire kjelder

17.4) Støtte utviklingslanda i å oppnå langsiktige og berekraftige gjeldsvilkår gjennom ein samordna politikk for å fremje gjeldsfinansiering, gjeldslette eller omstrukturering av gjeld, og behandle utanlandsgjelda til dei fattigaste og mest gjeldstyngde landa på ein måte som reduserer gjeldsrelatert naud

17.5) Vedta og gjennomføre investeringsfremjande ordningar for dei minst utvikla landa

Teknologi

17.6) Betre tilgangen til og styrkje nord–sør-samarbeidet, sør–sør-samarbeidet og det triangulære samarbeidet regionalt og internasjonalt om vitskap, teknologi og innovasjon, og forbetre kunnskapsdelinga på gjensidig avtalte vilkår, mellom anna gjennom å samordne eksisterande ordningar betre, særleg på FN-nivå, og gjennom ein global mekanisme for å gjere teknologi tilgjengeleg

17.7) Fremje utvikling, overføring, spreing og formidling av miljøvenleg teknologi til utviklingsland på fordelaktige vilkår, mellom anna på ikkje-marknadsmessige vilkår eller på vilkår som på andre måtar er gunstigare enn det andre land får, etter gjensidige avtalar

17.8) Setje i gang teknologibanken og ordninga for kapasitetsbygging innanfor vitskap, teknologi og innovasjon for dei minst utvikla landa innan 2017, og auke bruken av mogleggjerande teknologi, særleg informasjons- og kommunikasjonsteknologi

Kapasitetsbygging

17.9) Auke den internasjonale støtta til å gjennomføre ei effektiv og målretta kapasitetsbygging i utviklingsland og dermed støtte nasjonale planar for gjennomføring av alle berekraftsmåla, mellom anna gjennom nord–sør-samarbeid, sør–sør-samarbeid og trepartssamarbeid

Handel

17.10) Fremje eit allment, regelbasert, ope, ikkje-diskriminerande og likeverdig multilateralt handelssystem som er underlagt Verdshandelsorganisasjonen, mellom anna ved å slutføre forhandlingane under Doha-runden

17.11) Auke eksporten frå utviklingslanda vesentleg, særleg med sikte på å doble dei minst utvikla landa sin prosentdel av verdseksporten innan 2020

17.12) Innanfor bestemte tidsrammer gje alle dei minst utvikla landa varig avgiftsfri og kvotefri marknadstilgang, i samsvar med avgjerder i Verdshandelsorganisasjonen, mellom anna ved å sikre at preferanseopphavsreglar for importvarer frå dei minst utvikla landa er klare og enkle, slik at dei bidreg til å lette marknadstilgangen

Systemiske spørsmål

Politisk og institusjonell samstemtheit

17.13) Styrkje stabiliteten i makroøkonomien i verda, mellom anna gjennom politisk samordning og samstemtheit

17.14) Oppnå ein meir samstemt og heilskapleg politikk for berekraftig utvikling

17.15) Respektere det politiske handlingsrommet og leiarskapet i kvart land når det gjeld etablering og gjennomføring av eigen politikk for arbeid mot fattigdom og for berekraftig utvikling

Partnerskap mellom fleire interessentar

17.16) Styrkje det globale partnerskapet for berekraftig utvikling og støtte opp under det med partnerskap mellom fleire interessentar som kan mobilisere og dele kunnskap, ekspertise, teknologi og finansielle ressursar, for å bidra til at alle land, særleg utviklingslanda, oppnår berekraftsmåla

17.17) Stimulere til og fremje velfungerande partnerskap i det offentlege, mellom det offentlege og det private og i det sivile samfunnet som byggjer på erfaringar med partnerskapa og ressursstrategiar

Data, overvaking og ansvar

17.18) Innan 2020 auke støtta til kapasitetsbygging i utviklingsland, også i dei minst utvikla landa og små utviklingsøystatar, for i vesentleg grad å betre tilgangen til pålitelege og aktuelle data av høg kvalitet som er fordelte etter inntekt, kjønn, alder, rase, etnisitet, migrasjonsstatus, funksjonsevne, geografisk plassering og andre nasjonalt relevante kjenneteikn

17.19) Innan 2030 byggje vidare på eksisterande initiativ for å utvikle målemetodar for berekraftig utvikling som supplerer bruttonasjonalprodukt, og støtte kapasitetsbygging på statistikkområdet i utviklingsland

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Kurt Vadset	104	24/00074-3	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
28/24	Møre bispedømmeråd 2024-2027	07.06.2024

Årsforteljing 2023

Vedlegg:

Hovudtal frå Møre bispedømme
 Årsrapport 2023 - Statistikkvedlegg
 Årsforteljing 2023

Saksorientering

Årsforteljinga har tidlegare år vore kjend som årsrapport. Årsforteljinga er utarbeida av ei redaksjonsgruppe i administrasjonen. Grafisk følgjer den delvis ein mal frå Kyrkjerådet. Det er ikkje lengre eit krav frå Kyrkjerådet om årsrapport frå bispedømme på same vis som tidlegare. Ein står no friare til korleis ein vel å utforme eit slikt dokument.

Møre bispedømmeråd har nytta høvet til å utarbeide ei oppsummering av arbeidet sitt i 2023, i form av ei årsforteljing. Denne er laga med utgangspunkt i bispedømmerådet sine egne behov og ønskjer. Der den tidlegare årsrapporten mest var retta mot kyrkjeinterne målgruppe, er årsforteljinga tenkt å ha ein breiare appell.

Konkrete tal og enkle forteljingar har vore viktige å få fram, for å kunne vise kva Den norske kyrkja i Møre betyr som samfunnsaktør. Det vil syne at folkekyrkja framleis står sterkt i fylket. Årsforteljinga skal femne bispedømmet sin aktivitet på ein kortfatta, lettlesleeg og lett tilgjengeleg måte. Grafisk er det lagd vekt på hyppig bruk av bilete og luft på sidene. Dette dokumentet skal kunne brukast både som oppslagsverk for tilsette og andre interessantar, og talarstol, med ferdige tal og statistikkar som kan seljast inn til politikarar og/eller journalistar.

Årsforteljinga er i to delar. Del I er Årsforteljing 2023 og del II er eit statistikkvedlegg.

Årsforteljing 2023 inneheld:

- I. Ei utgreiing frå leiar (ved biskop og leiar av bispedømmerådet)
- II. Ein introduksjon av bispedømmet sine handlingar, medlemstal og aktivitetar i form av tal frå statistikkvedlegget.
- III. Tekstlege utgreiingar om bispedømmet sine handlingar og aktivitetar, der overskriftene følgjer visjonsdokumentet for Den norske kyrkja (Kyrkja opnar rom for tru, Kyrkja er der livet vert levd og Kyrkja er meir for fleire).

I statistikkvedlegget finn ein relevant statistikk om kyrkjelege handlingar og gudstenesteliv, kunst og kultur, sosiale media, trusopplæring, diakoni og frivilligheit. Her er og korte analyser av statistikken som blir presentert.

Statistikkgrunnlaget er hovudsakleg henta frå Kyrkja i tal og Kyrkjerådet sin indikatorrapport, som igjen er basert på kyrkjelydane sin årsstatistikk, medlemsregisteret, planverktøy for trusopplæring og frå SSB.

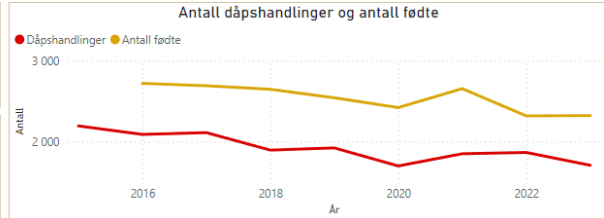
Forslag til vedtak

Møre bispedømeråd tar Årsforteljinga 2023 til vitande.

Hovudtal frå Møre bispedømme

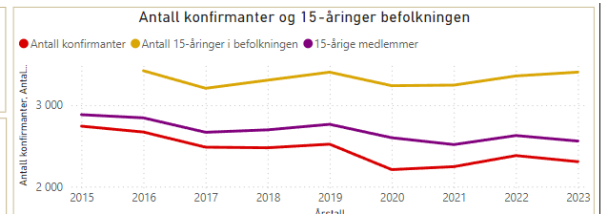
Dåp

Antall fødte	Antall dåpshandlinger	Dåpshandlinger som andel av fødte
2 322	1 707	73,5 %
Antall dåpshandlinger siste 1 år		Antall dåpshandlinger siste 5 år
-8,52 %		-9,92 %

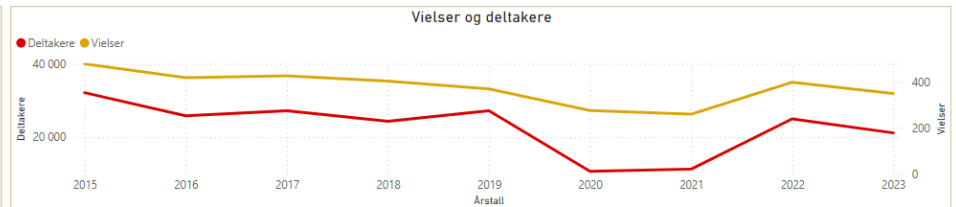
Konfirmasjon

Antall 15-åringer	Antall 15-årige medlemmer	15-årige medlemmer siste 1 år	15-årige medlemmer siste 5 år
3 405	2 559	-2,59 %	-5,12 %
Antall konfirmanter	Konfirmanter siste 1 år	Konfirmanter siste 5 år	
2 306	-3,15 %	-6,90 %	

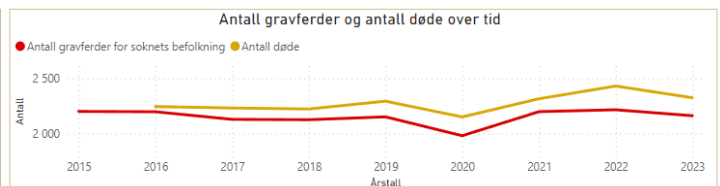
Vigslar

Antall vigslar
350
Endring vigslar siste 1 år
-12,3 %
Endring vigslar siste 5 år
-13,4 %

Gravferd

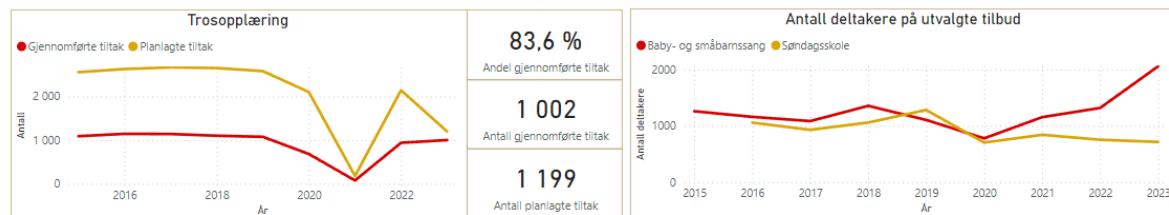
Antall døde i soknet	Gravferd for soknets befolkning
2 325	2 162
Gravferd for soknets befolkning forettet i soknets kirke(r)	Prosentandel gravferd av antall døde
1 944	93,0 %

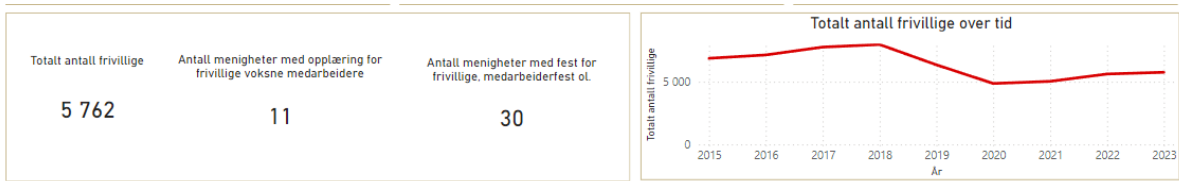
Gudstenester

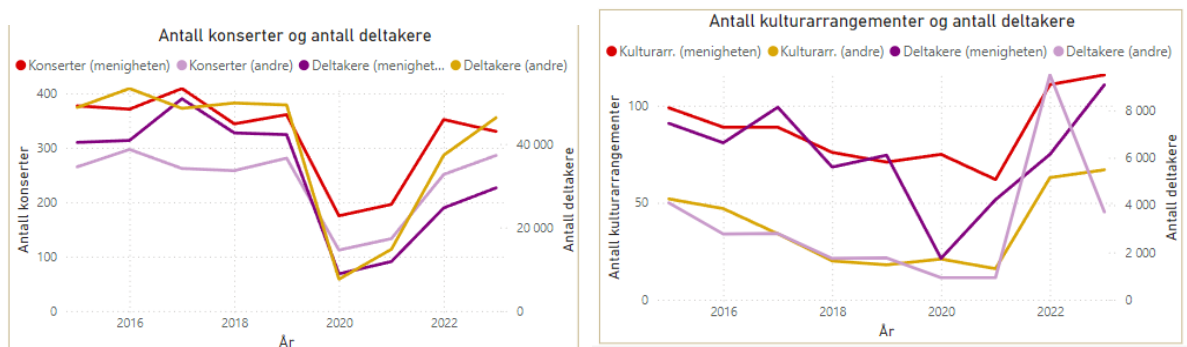
Kyrkjeleg undervisning

Frivillige

Konsertar og kulturarrangement

Om gudstenesteliv og kyrkjelege handlingar

Tal gudstenester og gudstenestedeltaking, sun- og heilagdagar

Møre	Gudst.		Deltakarar		Møre g-snitt	Land et g-snitt	
	Sun og h.dag	Alle dagar	Sun og h.dag	Alle dagar		Sun og h.dag	Alle dagar
2019	2862	3659	265699	350341	93	96	87
2020	2356	3040	127841	163250	54	54	49
2021	2677	3194	134801	170196	50	54	46
2022	2699	3389	195249	270703	72	80	73
2023	2697	3464	219799	304393	81	88	77

Kjelde: Kyrkjelydane sin årsstatistikk

Analyse

På veg til tida før pandemien

Talet på gudstenester har halde seg ganske stabilt dei siste åra, Unnataket er 2019, då kyrkjene var stengde i lengre periodar.

Ei interessant utvikling dei siste året er at talet på andre gudstenester (gudst. utanom sundagar og heilagdagar) har auka og nærmar seg nivået før pandemien.

Med omsyn til deltaking kan vi sjå same tendensen. Deltakartalet veks og kvar gudsteneste i Møre har i gjennomsnitt 88 deltakarar. Samanlikna med landet er gjennomsnitt deltaking i Møre høgare og talet har ei betre utvikling/større auke enn landet sett under eitt. Når ein tar omsyn til at det er mange små sokn i Møre, så er det kjekt å sjå at gjennomsnitt deltakartal er høgare i Møre enn mange meir folkerike sokn andre stader i landet.

Deltaking og gudstenestefrekvens, prostiet

Prosti	Tal sokn	Medl	Tal gudst. sun- og helg	Tal delt sun- og helg	Gudst. frek. sun og helg	Tal gudst. alle	Delt gudst. alle	Guds-teneste-frekv. alle
2022/ 2023								
Domprostiet	15	38133/	492/ 529	34690 / 42391	0,55/ 0,59	589/ 643	45824/ 54198	0,65/ 0,71
Ytre Nordmøre	12	26714/	348/ 335	21970 / 22076	0,48/ 0,47	397/ 449	27788/ 33259	0,55/ 0,62
Indre Nordmøre	13	15046/	279/ 270	18393 / 16431	0,35/ 0,35	318/ 312	21411/ 20054	0,41/ 0,40
Indre Romsdal	11	11064/	183/ 165	10449 / 9592	0,28/ 0,25	246/ 192	15755/ 13281	0,37/ 0,29
Nordre Sunnmøre	24	72009 7/	851/ 864	63479 / 82340	0,59/ 0,60	1103/ 1139	94249/ 115794	0,76/ 0,79
Søre Sunnmøre	20	38492/	592/ 534	48256 / 46969	0,49/ 0,45	736 / 729	65676/ 67807	0,61/ 0,61
Møre Total	95	20145 8 /	2745/ 2697	19723 7/ 21979 9	0,48 / 0,47	3389/ 3464	27070/ 304393	0,59/ 0,61

Kjelde: Kyrkjelydane sin årsstatistikk

Gudstenestefrekvensen er utrekna slik: Tal gudstenester delt på tal sokn i bispedømme/prosti. Igjen dividert på 60 gudstenester (som er norm pr. år for talet på gudst. på sun- og helgedagar).

Analyse

Bryt vi talet på gudstenester og gudstenestedeltaking ned på prostinivå og ser på endringar dei to siste åra, ser vi at det er ei positiv utvikling i by-prostia. I både Ytre Nordmøre, Domprostiet og Nordre Sunnmøre prosti aukar gudstenestedeltakinga. Auken gjeld både på gudstenester på sun – og helgedagar og på andre gudstenester. Søre Sunnmøre prosti merkar seg ut med at tallet på gudstenester er redusert på sun- og helgedagar, medan talet på andre gudstenester aukar slik at totalt deltakarall har svak auke.

Statistikken viser negativ utvikling i dei minste og mest rurale prostia, Indre Nordmøre og Indre Romsdal.

For Indre Romsdal har talet på gudstenester blitt redusert, slik at gudstenestefrekvensen, som før vår lågast i landet, no er endå lågare. (0,25 og 0,29)

Indre Nordmøre prosti held oppe gudstenestefrekvens, men vi ser at deltakartalet, særleg i dei ordinære gudstenestene på sun- og helgedagar har nedgang.

Tal vigslar

Møre	Tal vigslar totalt	Tal kyrkjeleg vigsel	Deltakarar kyrkjeleg vigsel	SS prosti	NS Prost	Dom Prostiet	IR Prost	IN prosti	YN prosti
2019	855	367	27238						
2021	-	260	10965						
2022		395	24796						
2023		349	21144	83	135	51	15	30	35

Kjelde: Kyrkjelydane sin årsstatistikk

Analyse

Totaltallet på vigslar går noko ned frå fjoråret. Dei mest kjente vigselskyrkjene held posisjonen sin og framleis er det Borgund kyrkje som har flest vigslar i bispedømmet (34). Deretter følgjer Ålesund kyrkje (22). Det er verdt å merke seg at på 3.plass kjem Ulstein (17). Soknet har hatt fokus på drop-in vigsel og arbeidd målretta for å auke vigseltallet. Det er fint å sjå at arbeidet fører til gode resultat.

Den vidare rekkefølga er Giske (14), Domkirka (12), Kristiansund (11), Ørsta (11) og Øye og Ranes (8)

Tal gravferder

Møre	Døde totalt	Tal døde medlemmer	Tal gravferd	Deltakrar kyrkjeleg gravferd	SS prosti	NS Prost	Dom Prostiet	IR Prost	IN prosti	YN prosti
2019	2289	2049	2122							
2020	2180	1935	1981							
2021	2331	2060	2199							
2022	2448	2210	2178	187793						
2023	2335		2035	218191	396	739	427	95	178	200

Kjelde: SSB og kyrkjelydane sin årsstatistikk

Analyse

Talet på gravferdet er stabilt. Bispedømmet ser ut til å halde 1.posisjonen mellom bispedømmen med omsyn til at ein svært høg prosent av kyrkjemedlemmene som dør ynskjer kyrkjeleg gravferd.

Legg ein prosti-blikk på tala, ser ein at godt over halvparten av gravferdene skjer i Sunnmørsprostia.

Tal kunst og kultur

Tabell: Konsertar og andre kulturarrangement (SSB)

	Konsertar				Andre kulturarrangement			
	I regi av kyrkjelyden		I regi av andre		I regi av kyrkjelyden		I regi av andre	
	Tal	Deltakarar	Tal	Deltakarar	Tal	Deltakarar	Tal	Deltakarar
2019	364	42 244	276	48 984	69	5 725	19	1 975
2020	175	8 894	112	7 611	75	1 748	21	933
2021	187	10 800	133	14 783	59	4 134	15	887
2022	348	24 540	249	37 261	110	6 102	63	9 508
2023	338	30 465	304	48 122	117	9 150	66	3 508

Tabell: Konsertar og andre kulturarrangement (SSB) – deltakarar og endring i prosent

	Totalt tal konsertar og kulturarrangement					Deltakarar konsertar og kulturarrangement				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
	728	383	394	770	825	99461	19 186	30 604	77 411	91 245

Tal på deltakarar konsertar/ kulturarr.

Prosent endring 2022-2023	Prosent endring 2019-2023
18%	-8%

Tal på konsertar/ kulturarr.

Prosent endring 2022-2023	Prosent endring 2019-2023
7%	13%

Tabell korverksemd (SSB) – tal på korgrupper og medlemmer

	Korgrupper barn	Korgrupper vaksne	Medlemmer barnekor	Medlemmer vaksenkor
2019	63	43	1423	799
2022	45	31	913	538
2023	55	33	1104	571

Analyse

Frå 2022 til 2023 auka tal på deltakarar på konsertar og kulturarrangement med 18%, frå 77 411 til 91 245. Talet på arrangement auka med 7%, frå 770 i 2022 til 825 i 2023. Ser ein på tala frå 2019 låg samla besøkstal frå konsertar og kulturarrangement i kyrkjene i Møre på 99 461. Frå 2019 til 2023 er det ein nedgang i samla deltakartal på 8%. Dette er i tråd med tal frå kulturlivet elles. Det kan være ulike årsaker til dette, som endra vanar, dyrtid og krevjande personleg økonomi for mange.

Tal på konsertar og kulturarrangement auka med 7% frå 2022 til 2023. Frå 2019 er auken i talet på arrangement på 13%

Ser ein på gjennomsnittleg deltakartal pr konsert, var det i 2019 på 143, medan det i 2023 var på 111. For konsertar i regi av kyrkjelyden viser statistikken eit gjennomsnittleg deltakartal på 116 i 2019, medan det i 2023 var på 90, ein nedgang på 22%. Dette er ei utfordring for kyrkja som kulturarrangør, i og med at det meste av inntektene for konsertverksemda kjem frå billettsal. Gjennom ordninga med vekstmiddel, ga Møre bispedømmeråd økonomisk støtte til i alt 31 ulike konsert- og kulturtiltak i 2023.

Korarbeidet i kyrkjelydane har vore sterkt prega gjennom pandemien. Det har difor vore ei viktig oppgåve å styrkje dette arbeidet når samfunnet opna opp igjen. Då er det gledeleg å sjå at tal på korgrupper og medlemmer viser ei auke. Frå 2022 til 2023 er tal på medlemmer i kor auka med 15%.

Fleire opne kyrkjer

Tabell: Opne kyrkjer

Tal sokn med open kyrkje						Totalt tal dagar med open kyrkje					
2019	2020	2021	2022	2023	Endring i prosent 2022-2023	2019	2020	2021	2022	2023	Endring i prosent 2022-2023
39	45	48	43	42	-2%	2058	1 816	1 395	1552	1615	4%

Tabellen viser at tal på sokn med open kyrkje, og talet på dagar med open kyrkje er stabilt, med ein liten nedgang i sokn med open kyrkje, og ein liten oppgang i totalt tal på dagar med open kyrkje. I arbeidet med å vidareutvikle pilegrimsarbeidet i bispedømet, er tilgang til opne kyrkjer ei av dei store utfordringane.

Kyrkjebyggforvaltning

Biskopen har som godkjenningsorgan for kyrkjebyggsaker i løpet av 2023 behandla ca. 50 søknader knytte til endringar i og på kyrkje, kyrkjeleg inventar og utstyr samt liturgiske tekstil. Alle søknader blir behandla etter Kyrkjeordninga, med tilgrensande forskrifter og bestemmingar. I tillegg til søknadsbehandling har biskopen ein rådgjevningsfunksjon innanfor eit breitt område knytt til kyrkjebygg og kyrkjestader, kyrkja sitt inventar og utstyr og kyrkjetekstil.

Gjennom desse ordningane er biskopens breie og heilskaplege faglege ansvar på kyrkjebyggfeltet vidareført og styrkt. Mellom dei 120 kyrkjene i Møre er det ti totalfreda kyrkjer. Om lag halvparten av kyrkjene er listeførte av Riksantikvaren som særleg verdifulle i eit kulturverneperspektiv. Gjennom arbeidsåret representerer dette ei kompleks forvaltning, som inkluderer saksbehandling, synfaringar, rådgiving og dialog med mange interessepartar. Biskopen ser at fagfeltet krev eit tett samarbeid med kyrkjerådet, sokneråd/fellesråd, kommunar og nasjonalt og regionalt vernemynde, for å tryggje og utvikle kyrkjebyggforvaltninga.

Kyrkjemøtet 2023 si sak *Likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet – universell utforming av og i kirken* synleggjer barrierane funksjonshemma møter i Den norske kyrkja og peikar på utfordringar. Dette handlar m.a. om å fjerne både fysiske barrierer og ikkje-fysiske barrierer i alt arbeid i kyrkja.

For kyrkjebygga er det eit vedvarande viktig tiltak å gjere kyrkjene fysisk tilgjengelege og tilpassa bruk for flest mogeleg. Like eins er det ei målsetting at alle kyrkjelydshus og alle kyrkjekontor har UU-standard. Dette blir det arbeidd med i mange sokn. Ved mange kyrkjer og kyrkjelydshus er det over år gjennomført tiltak for å auke UU-faktoren. Likevel kan det i eit kort perspektiv vere utfordrande å realisere fullt ut fysiske tiltak knytt til UU, ettersom dei 120 kyrkjene i Møre høyrer til i eit vidt tidsspenn med skiftande arkitektur, planløyisingar og tilgjenge. Mange kyrkjer er dessutan underlagte eit vern, som kan gjere det teknisk og økonomisk utfordrande å etablere gode UU-løysingar samtidig som ein skal ta i vare kulturminnet. I kyrkjene i bispedømet blir det kvar dag arbeidd med å finne kvalitative løysingar for dette. Organisasjonar som representerer menneske med ulike funksjonshemmingar blir trekt inn som høyringspartar i samband med UU-tiltak i kyrkjene. Som sentral økonomisk bidragsytar for kyrkjebygg, og nokre gonger tilretteleggjar av kyrkjekontor, er kommunen ein sentral medspelar for å få verkeleggjort målsettingane.

Planlegginga av det omfattande nasjonale bevaringsprogrammet for kulturhistorisk verdfulle kyrkjebygg vart ført vidare i 2023, med mål om lansering i 2024. Møre bispedøme har vore involvert gjennom drøftingar og samrådsmøte. Departementet la våren 2023 fram ei handlingsplan for storsatsinga.

Tal sosiale media

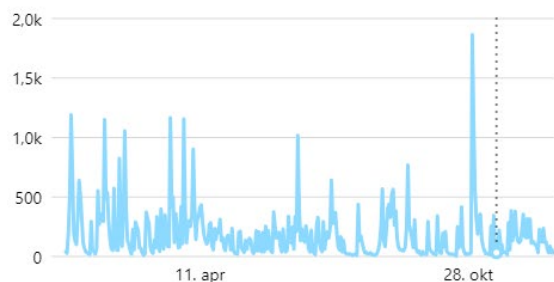
Kjelde: Meta Business Suite

1.

Rekkevidde

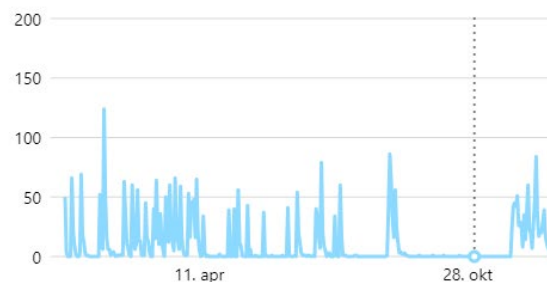
Facebook reach ⓘ

19 156 ↑ 55,4%

Instagram reach ⓘ

402 ↑ 157,7%

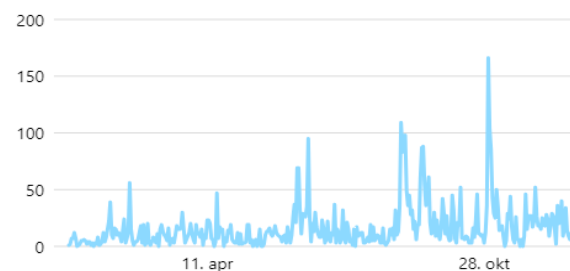

2.

Visits

Facebook visits ⓘ

6 005 ↑ 457,6%

Instagram profile visits ⓘ

177 ↑ 302,3%

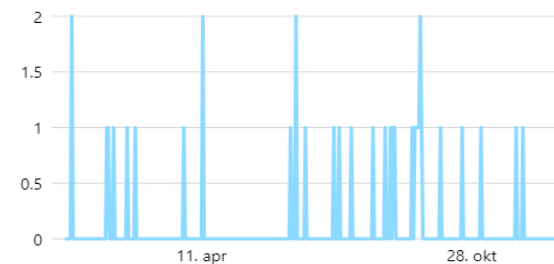

3.

New likes and follows

Facebook Page new likes ⓘ

33 ↑ 65%

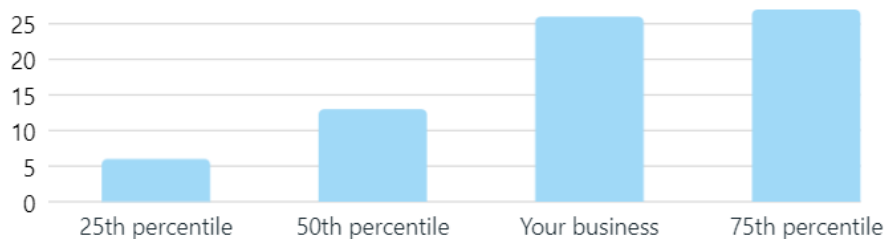
New Instagram followers ⓘ

16

4.

How often your business published versus others in this category

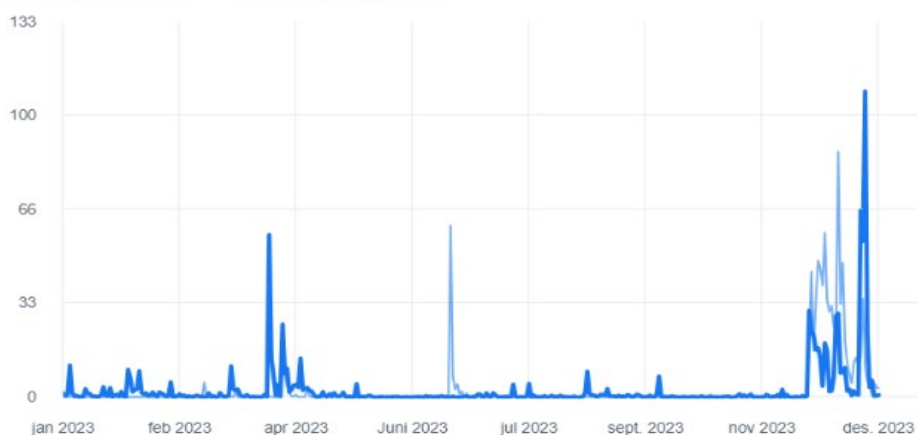

5.

Minutes viewed

1. jan 2023 - 31. des. 2023

905 Minutes viewed **937 Previous period**

Vurdering

Bilete 1: Dette viser den estimerte rekkevidda til all aktivitet på FB og Instagram. Postane på FB har nådd ut til knappe 20 000 FB-brukarar, noko som er ein oppgang på 55,4% frå året før. Den store auka kan forklarast med følgande enkle faktorar: auka aktivitet med fleire innlegg/postar, strategisk merking og tagging av postar, fleire reine biletepostar. Rekkevidda på Instagrampostane gjekk opp 157,7% frå året før. Det er eit høgt tal, som også her har med den auka aktiviteten å gjere, men tala på Instagram var lave i åra før. Derfor ser auka meir positiv ut enn den kanskje er. Det seier også at Instagramkontoen har potensiale til å nå ut til folk.

Bilete 2: Dette biletet viser "Visits", altså talet på gongar FB-sida til Møre bispedøme vart besøkt i løpet av 2023. Talet besøkande på vår FB-side har gått opp over 457% frå 2022, og for Instagram har det gått opp like over 300%. Den mest nærliggande forklaringa på dei valdsam positive tala er høgare publiseringsfrekvens, og betre tagging i postane. Dei store hendingane i løpet av året gjer også sitt, som kyrkjeval og jubileum.

Bilete 3: Dette viser 33 nye nettofølgjarar på FB og 16 nye på Instagram. Den generelle auka var høgare i 2022, men då var det også fleire som slutta å følge Møre bispedøme på FB. T.d. ga julekalenderen i 2022 mange nye følgjarar, men fleire valgte også å avfølge. Netto er auka på 65 % i 2023. Merk at dette er kun organisk auke, altså ingen betalte postar.

Bilete 4: Dette biletet viser snittpublisering blant "liknande organisasjonar og bedrifter". Dei som publiserer aller mest ligg på 27, medan Møre bispedøme ligg på 26. 75% av liknande organisasjonar publiserer mindre enn Møre. Altså har bispedømet ein høg publiseringfrekvens samanlikna med "likande organisasjonar og bedrifter".

Bilete 5: Talet på minutt videovisning går ned 35 minutt mot året før. Ei enkel forklaring kan vere at færre videoar, eller kortare videoar, vart publiserte i 2023.

Anna

Per dags dato er det ingen måte å måle bruk av Skjer i kyrkja i Møre. Nasjonalt er det opplyst om at det har vore 370 000 sidevisningar så langt i 2024, og 60 000 besøkande. Det går jamt og trutt oppover over heile landet.

Når det gjeld statistikk for kyrkja.no (heimesida) har vi heller ingen tal etter at kyrkja nasjonalt gjekk vekk i frå Google Analytics. Men der jobbast det med ei løysning, og ein prøveversjon av innehenting av tal er blitt omtala. Om ikkje i år, er det venta at vi får ein måte å hente inn tal på til neste år.

Trusopplæring

Prosent oppslutning på utvalde tiltak									
ÅR		Dåps-samtale	4-års bok	6 år	Tårn-agent	Lys Vaken	Konfirmasjon	Etter Konfirmasjon	TOTALT oppslutnad
		Dåps-samtale	4-års bok	6år	Tårn-agent	Lys-vaken	Konfirmasjon	Etter konfirmasjon	Tot. oppslutn
2021	Møre	93%	53%	36%	40%	29%	89%	17%	57%
	Nasj.	100%	38%	28%	25%	19%	79%	10%	44%
2022	Møre	95%	47%	35%	39%	35%	91%	24%	57%
	Nasj.	96,8%	36%	25,4%	23%	17,9%	79,2%	10,3%	41,8%
2023	Møre	97%	50%	39%	25%	26%	88%	13%	53%
	Nasj	95,6%	35,6%	26%	21,3%	17,7%	73,8%	10%	41,5%
Diff. 22 - 23	Møre	+ 2%	+3%	+4%	-14%	-9%	-3%	-11%	-4%
	Nasj.	-1,2%	-0,4%	+0,6%	-1,7%	-0,2%	-5,4%	-0,3%	-0,3%

Analyse

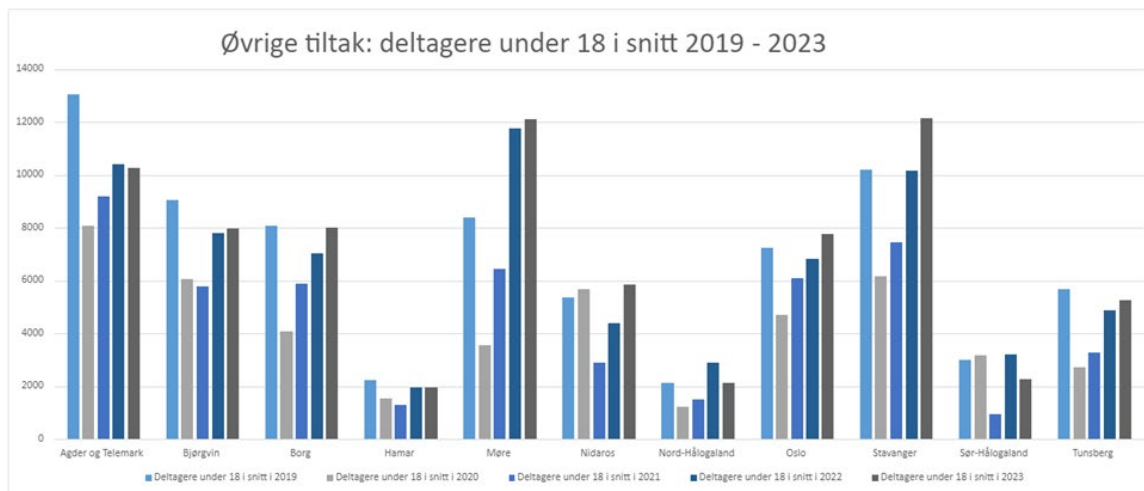
Vi har ei stabil oppslutning om trusopplæringstiltaka generelt og ei auke i deltakara i dei landsdekkande breddetiltaka under skulealder. Dette syner at det vert jobba godt og at der er gode relasjonsbyggjande fellesskap.

Dei rapportere tala syner og at oppslutnaden, ikkje overraskande, i dei bynære kyrkjelydane er lågare, særleg er dette gjeldande frå åtte års alderen og oppover. Kva som er årsaka, er nok avhengig av fleire faktorar mellom anna konkurrerande arrangement og tilbod, men også utfordringar med sjukefråvær og rekruttering av tilsette lokalt i fellesråda. Her vert det viktig og arbeide langs fleire aksar. Eit grep kan vere å forsterke og foredle kyrkja sin eigenart. Bibelforteljingane er slitesterke og saman med truspraksis og dei historiske og kulturelle linjene våre kan vi saman byggje ei sterk og levande kyrkje for framtida.

Vi ser også at dei som klarar å ha eit trusopplæringstilbod som forsterkar skulen sine læringsmål samt har eit auka fokus på skule – kyrkje samarbeide, lukkast betre med oppslutnaden til trusopplæringstiltaka dei tilbyr barna i skulealder. Dette bør ein lokalt tenkje strategisk rundt da det for mange er både eit ressurs – og kapasitetsspørsmål.

Kanskje er tida komen til å i aukande grad tenkje samarbeid på tvers av sokn og fellestrådsgrenser, tverrfagleg samarbeid og ei orientering mot meir organisk frivilligheit. Dette forsterkar viktigheita av gode målsatte tiltaksbeskrivingar som istandgjør tilsette og frivillige til å gjennomføre planlagde tiltak.

Vi har siste året forsterka rekrutteringsarbeidet mellom dei to arbeidsgjevarlinjene våre, både overfor dei som står i startgropa til sitt utdanningsløp, overfor dei som ferdige og dei som kan tenkje seg ein «second carrier». Ved å ha eit bevisst fokus på innhald og moglegheiter i dei ulike stillingsressursane vil kunne vise eit mangfald og mogleg lokke til utdanning og tilsetjing.

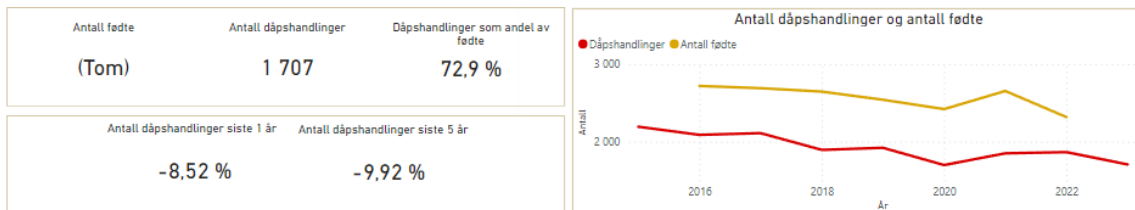

Tabellen ovanfor, «Øvrige tiltak», viser ei tydeleg auke i nettopp «Øvrige tiltak». Dette er tiltak som er kontinuerlege, det vil seie tiltak som samlar born og unge vekevis/månadsvis over lengre tid – eitt år eller meir. Det jobbast godt i kyrkjelydane og dei møter mange born/unge i lokalsamfunnet.

Konfirmasjon – prosentdel konfirmerte

BD	2019	2020	2021	2022	2023
Agder og Telemark	81 %	78 %	83 %	81 %	79 %
Bjørgvin	87 %	86 %	86 %	84 %	83 %
Borg	76 %	75 %	71 %	73 %	73 %
Hamar	80 %	80 %	79 %	81 %	81 %
Møre	91 %	91 %	89 %	91 %	88 %
Nidaros	82 %	84 %	81 %	83 %	80 %
Nord-Hålogaland	78 %	76 %	78 %	79 %	78 %
Oslo	71 %	67 %	70 %	71 %	67 %
Stavanger	85 %	86 %	84 %	83 %	83 %
Sør-Hålogaland	85 %	82 %	81 %	81 %	73 %
Tunsberg	76 %	73 %	72 %	72 %	67 %
Landet	81 %	80 %	79 %	79 %	78 %

Dåpstal Møre bispedøme

Diakoni

Det er ikkje lett å måle diakoni i tall, og innrapporteringa legg heller ikkje så mykje til rette for å måle kva som skjer på det diakonale feltet. Dette er ein frustrasjon kvart år, men samtidig er kanskje heller ikkje diakoni noko som alltid kan eller skal målast.

Diakonal betening

	2020	2021	2022	2023
Tal sokn med diakon	44	53	53	56
Tal sokn med plan for diakoni	61	64	62	59

Kjelde: Kyrkjelydane sin årsstatistikk

Desse tala held seg stabile med nokre variasjonar. I nokre tilfelle dreier variasjonane seg om feiltellingar eller endringar i soknegrensar. Det er positivt at vi ser ei auka merksemd og veking av diakonalt arbeid, både i rettssubjektet og i samfunnet. Dette viser seg i ei jamn auke av diakonstillingar dei siste åra, i tillegg til midlar til diakonale prosjekter. Her i bispedømmet ser vi at det er mange sokn som ønsker seg diakon, men manglar finansieringa. I Storfjorden kyrkjelege fellesråd blei det oppretta ny diakonstilling sommaren 2023 etter tilbakeføring av tilskotet frå eit anna fellesråd og iherdig arbeid for lokal finansiering.

Men det er som før ei utfordring at fleire stillingar står tomme på grunn av vanskar med å rekruttere. Det er fleire som endar med å tilsetje ukvalifiserte i stilling fordi det ikkje er mogleg å få tak i utdanna diakonar. I tillegg har vi sett at nokre diakonar vel å gå over i andre kyrkjelege stillingar, helst prestestillingar. Det er nødvendig å gjere grep i rekrutteringsarbeidet på linje med rekruttering til prestestillingar, som betre tilrettelegging for å ta utdanning parallelt med jobb. I tillegg kan eit auka fokus på kompetanseheving og etterutdanning gjere det meir attraktivt å bli verande i diakonstillinga.

Felleskap og sjelesorg

År	Sokn med besøksteneste	Besøk utført av besøkstenesta	Sjelesorgsamtalar
2019	32	1 449	1 652
2020	34	1 686	1 794
2021	28	1 314	2 274
2022	32	1 756	2 216
2023	37	1 132	1 735

Kjelde: Indikatorrapporten

År	Sokn med babysong	Tal på eldretreff	Arrangerte turar	Sokn med tilbod retta mot menneske med funksjonshemningar
2019	43	198	25	26
2020	45	57	4	21
2021	45	103	6	23
2022	58	126	26	29
2023	57	162	29	26

Kjelde: Indikatorrapporten

Vurdering

Det er verdt å merke at det er ei auke i talet på sokn med besøksteneste samtidig som talet på besøk har gått ned. I pandemiåra ser vi at det blei gjennomført fleire besøk både 2020 og 2022, mens i 2023 var det et markant fall. Talet på sjelesorgsamtalar er generelt aukande, og pandemiåra skil seg positivt ut med ei tydeleg auke i samtalar. Men også her er fallet i 2023 markant.

Det kan tenkast at samfunnsproblemet einsemnd på mange måtar blei meir synleg for oss under pandemien. Alle kjente på frustrasjonen over å ikkje kunne møtast – og kanskje opna det for ei større forståing for dei som er einsame og utestengt frå fellesskapet. Når vi i 2023 var tilbake til ein tilnærma normal kvardag og i gang med arrangement og aktivitetar, slik vi ser av auka i nær alle gjennomførte aktivitetar – gløymde vi det vekk? Eller blei det rett og slett ikkje tid til å prioritere enkeltsamtalane?

Vi må erkjenne at enkeltsamtalar og heimebesøk er ei ineffektiv arbeidsform – det er tidssparande å kunne samle fleire menneske til same arrangement framfor å skulle møte alle desse menneska enkeltvis. Vi ønsker vel kanskje og at menneske skal finne seg ein plass i eit større fellesskap. Men det utelèt nokon, og det kan hindre den tette oppfølginga nokon treng. Dette utfordrar oss til å tenke strategisk i det diakonale arbeidet. Korleis kan diakonen legge til rette for at også dei som ikkje møter opp på arrangement får del i fellesskapet, og at dei som treng samtale får det – utan at diakonen forstrekk seg heilt? Her er frivilligheit ein viktig nøkkel.

Frivilligheit

Tal på frivillige i ulike typar kyrkjeleg arbeid:

År	Guds-tenester	Ungdoms-arbeid	Barnearbeid	Diakonalt arbeid	Kultur og konsert	Komité og utvalg	Anna arbeid	Opplærings- og motivasjons-samlingar
2019	3126	1343	1390	1359	1607	1450	754	60
2020	2273	947	791	813	874	1281	707	26
2021	2433	797	775	875	1058	1208	588	84
2022	2555	942	811	961	1054	1166	793	54
2023	2866	934	781	1044	1142	1205	639	51

Kjelde: Indikatorrapporten.

Vurdering

Det er positivt å sjå ei jamn auke av frivillige i kyrkjeleg arbeid dei siste tre åra etter eit drastisk fall i 2020. Det er nærliggande å tenke at mange brukte pandemien som moglegheit til å gi slipp på et årelangt engasjement i frivillig teneste i soknet. No er det rom for nye frivillige og nye engasjement, men det tek tid å bygge opp igjen.

Sjølv om det er mange som er involvert i frivillig teneste i kyrkja, ser vi og at det ligg eit stort unyttta potensiale her – talet på frivillige utgjer berre ein liten del av det totale talet på medlemmar i Den norske kyrkja i Møre bispedømme. Det er behov for gode strategiar og meir kunnskap om korleis rekruttere og utvikle frivillige.

Diakonalt arbeid er eit felt som engasjerer, og i møte med eit utfordrande verdsbilette er engasjement for medmenneske med på å gi håp og framtidstru. Det er viktig at kyrkja er med på å gi menneske moglegheita til å vere til stades for kvarandre gjennom frivillig engasjement.

Møre bispedømme 40 år
Årsforteljing
2023

DEN NORSKE KYRKJA
Møre bispedømme

Biskop
Ingeborg Midttømme

Leiar Møre bispedømeråd
Arnt Ove Tenfjord

Eit ungt bispedøme med djupe historiske røter

I 2023 feira Møre bispedøme 40 år. Møre bispedøme er yngst av bispedømma i Den norske kyrkja, men grunnlaget og åndsarven i dette bispedømet høyrer til dei eldste og viktigaste røtene for kristen tru i Noreg.

Ei historie vi som kyrkje vil formidle til nye generasjonar gjennom kyrkjeleg undervisning og læring. Kyrkja vil gi viktige bidrag til skulen sine læringsmål og samtidig auke kunnskapen om dei kristne fortellingane, hogtidene, kyrkjebygget sin historie, utsmykking av kyrkjerommet, formidling av salmeskatten og pilegrimsvandring.

Møre bispedøme har 97 kyrkjelydar. I bygdar og byar i heile Møre og Romsdal er kyrkja til stades. Synleg i form av 120 kyrkjebygg, ei rekke gravplassar, kapell og seremonirom. Synleg i form av gudstenester, konfirmasjon, vigsel og gravferd. Kyrkjene er og ein viktig kulturarena med meir enn 100.000 deltakarar.

Det er ønskeleg å synleggjere kvardagskyrkja meir. Kyrkja er også babysang, omsorg for dei som fell utanfor, for menneske i sorg eller med psykiske utfordringar og dei som slit med einsemd.

Medlemsundersøkinga for kyrkja i Møre og Romsdal viser at kyrkja står sterkt og er noko som folk hegnar om og sluttar opp om.

Kyrkja er ein stor organisasjon i sivilsamfunnet som har ressursar i lokalsamfunn i heile Møre og Romsdal. Både stat og kommune kan gjere seg nytte av kyrkja i høve til å møte utfordringar. Kyrkja er òg ein viktig aktør i arbeidet med beredskap og sikkerheit, i møte med kriser for den enkelte, til katastrofer som rammar verksemdar eller heile lokalsamfunn. Også i den tryggleikspolitiske situasjonen vil kyrkja spele ei rolle.

Kyrkja ønskjer eit aktivt samarbeid med organisasjonar som arbeider med misjon, diakoni og barn- og unge. Vi meiner vi kan bidra til å bli meir for fleir når vi samarbeider med andre kristna trussamfunn lokalt og når vi skapar dialogarenaer på tvers av tru og livssyn.

”Kyrkja i Møre og Romsdal står sterkt, og folk hegnar om ho”

Til slutt: Kyrkja er meir enn kyrkjebygg og gravplassar. Folkekyrka i Møre og Romsdal er til stades med kompetente tilsette, engasjerte medlemmer av sokneråd, fellesråd og bispedømeråd og frivillege som står på til beste for kyrkja og lokalsamfunna!

Meir himmel på jorda

Den norske kyrkja er ei vedkjennande, open, tenande og misjonerande folkekyrkje, som vitnar i ord og gjerning om frelse, friedom og von i Jesus Kristus.

Strategi for Den norske kyrkja for 2022–2029	Kyrkja opnar rom for tru	Kyrkja er der livet vart levd	Kyrkja er meir for fleira
Kyrkja for den enkelte	Forkynner evangeliet til menneske gjennom heile livet	Styrkjer kyrkja som kulturarena og forvaltar av kulturarv for alle generasjonar	Gjev tilhøyrse og skapar gode møteplassar og fellesskap fysisk og digitalt
Kyrkja i samfunnet	Fremjar verdier som utfordrar og som byggjer eit godt samfunn for alle	Bidreg til å verkeleggjere berekraftsmåla – lokalt, nasjonalt og globalt	Motverkar utanforskap og utforskar nye måtar å vere kyrkje på
Kyrkja som organisasjon	Styrkjer gjennom si organisering ei levande og nærverande folkekyrkje	Samhandlar med organisasjonslivet, andre trus- og kyrkjefamfunn, offentlege, private og ideelle aktørar	Skapar ein mangfaldig, rekrutterande og inkluderande arbeidsplass og frivilligarena

 DEN NORSKE KYRKJA

Kyrkja i Møre i tal

Tre av fire innbyggjarar i Møre og Romsdal er medlemmer i Den norske kyrkja. Til saman om lag 200.000 menneske.

På kvart eit nes og i kvar ein fjord er det ein kyrkjestad og og ein kyrkjelyd.

Dei store og viktige stundene i livet er omramma av kyrkja: dåp, konfirmasjon, bryllaup og gravferd. Kvart år blir 1700 born døypte og 2300 ungdommar konfirmererte i kyrkjene i Møre.

Mange er aktive deltakarar i kyrkja, anten som tilsett eller i frivillig arbeid. Kyrkja i Møre har til saman 420 tilsette og nær 6000 frivillige.

Dei 120 kyrkjene i Møre er kyrkjelyden sin faste møtestad til gudstenester. Kvart år kjem nær 300.000 menneske i alle aldrar til gudsteneste i den lokale kyrkja her i bispedømet.

Kyrkja er også arena for ei stor mengd konsertar og kulturarrangement. Kvart år deltek nær 100.000 menneske på slike arrangement.

Tal medlemmar
199 919

73,9 % av innbyggjarane i
Møre og Romsdal

Kyrkja i Møre

Den norske kyrkja er ei landsdekkande folkekyrkje, delt inn i 11 bispedøme. Kwart bispedøme har sin eigen biskop, og eit valgt bispedømeråd, som representerer og leiar arbeidet i sitt område. Kwart bispedøme er delt inn i prosti, fellesråd og sokn.

MØRE BISPEDØME

Tal geografiske sokn: 95
 Tal fellesråd: 26
 Tal prosti: 6

Soknet er den grunnleggande eininga i Den norske kyrkja og den geografiske ramma om kyrkjeleden. Sokna varierer i geografisk utstrekning og tal medlemmar, men kvart sokn har minst éi kyrkje. **Soknerådet** blir valt mellom kyrkje medlemmane i soknet og har som grunnleggande oppgåve å vekkje og nære det kristelege livet i soknet.

Alle sokna innanfor ein kommune utgjer eitt **fellesrådsområde**. **Kyrkjeleg fellesråd** består av sokneråds medlemmar frå kvart sokneråd i kommunen, ein prost eller annan prest og kan i tillegg ha ein representant valt av kommunen. Fellesrådet har i hovudsak økonomiske og administrative oppgåver på vegner av sokna, og tek også i vare sokna sine interesser overfor kommunen. Kyrkjevevja er dagleg leiar i fellesrådet.

Prostiet er ei gamal kyrkjeleg inndeling, og i dag er prostiet primært tenestestedstrukt for prestane. Prosten leiar prestetene i prostiet, og prosten skal også samvirke med dei kyrkjelege råda i prostiet. Dei fleste prostia omfattar i dag fleire kyrkjelege fellesrådsområde. Nokre stader er det samanfall mellom prosti og fellesrådsområde, og nokre få fellesrådsområde har fleire prosti. 6

MOLDE DOMPROSTI

16 sokn
 3 fellesråd
 6 kyrkjer

NORDRE SUNNMØRE PROSTI

24 sokn
 5 fellesråd
 25 kyrkjer

SØRE SUNNMØRE PROSTI

20 sokn
 7 fellesråd
 20 kyrkjer

YTRE NORDMØRE PROSTI

12 sokn
 4 fellesråd
 16 kyrkjer

INDRE NORDMØRE PROSTI

13 sokn
 4 fellesråd

INDRE ROMSDAL PROSTI

11 sokn
 2 fellesråd
 14 kyrkjer

Tal konfirmerte 2023:
2 306

Tal på 15-årige medlemmar:
2 559
15-årige medlemmar siste år:
- 2,59%

Tal gravferder 2023:
2 162

92,4 % av døde
Gravferder i sokna sine kyrkjer:
1944

Tal vigslar 2023:
350

-12,3% frå 2022

Gudstenester i Møre

3 339

Ned frå 3 443 i 2022

Deltakarar gudstenestar

286 252

Opp frå 273 891 i 2022

Foto: Bo Mathisen

Foto: Bo Mathisen

Frivillege

5 762

Opp frå 5 625 i 2022

Tilsette totalt i bispedømmet

420

Konsertar og andre kulturarrangement

825

Deltakarar konsertar og andre kultur- arrangement

91 245

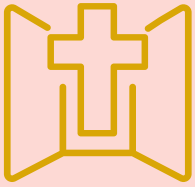
Faste preststillingar

75

Del tilsette kvinner i 2023: 64,7 %
Vigslingar i 2023:
5 prestar (4 kvinner, 1 mann)
2 diakonar (2 kvinner)

Foto: Bo Mathisen

Kyrkja opnar rom for tru

Den norske kyrkja i Møre vil opne rom for tru og forkynne evangeliet for menneske gjennom heile livet.

Kyrkja opnar rom for mange, gjennom aktivitetar med ulike former for nærvær i lokalsamfunn og storsamfunn.

Kyrkja opnar rom særleg knytt til viktige hendingar i livet, som dåp, ungdomstid, vigslar og gravferd.

Dåp

Dei fleste som søker opp Den norske kyrkja har starta ei livslang tilknytning gjennom dåpen. Derfor er dåpstalet avgjerande for kyrja. Eit fleirtal av medlemmane vel dåp for sine barn.

Dåpen gir grunnlag for å bli medlem av Den norske kyrkja – i den lokale kyrkjelyden – og i den verdensvide kyrkja.

I Medlemsundersøkinga for Møre bispedøme i 2023 oppgir 84% at dei ville valt kyrkjeleg dåp om det var aktuelt i dag.

I Møre bispedøme vart 1707 barn døypte i 2023, eller 72,9% av dei fødte.

Det er ønskeleg å ha ein lav terskel for å velje dåp. Ein del kyrkjelydar har drop-in-dåp, men det vanlegaste er framleis dåp i hovudgudstenesta søndag kl. 11. Ein annan måte å melde seg til dåp, er gjennom den nasjonale nettloysinga på skjerikyrkja.no

Konfirmasjon

Kyrkjeleg konfirmasjon har historisk sett stått sterkt i Møre bispedøme. I 2023 valde 90% av dei døypte ungdommane å konfirmere seg i kyrkja. Det vil seie 2306 av 2559 ungdommar. Her skil Møre seg ut med absolutt høgast oppslutning i landet.

Konfirmasjonstida er ei tid for kyrkjelydane til å bli kjende med breidda av alle 15-åringar.

Gjennom konfirmasjonen stadfestar Gud det som vart lova i dåpen – eg er med!

Kyrkja bidrar med noko som er annleis og større, noko som kan gje håp i ei krevjande tid og ei tru som ber. Kyrkja må vere tilgjengeleg for alle som ønskjer konfirmasjon. Det krev både praktisk innsats, kompetanse og ressursar for å legge til rette for ulike behov.

Gravferd

Gjennom kyrkjebygget, seremonien og musikken opnar gravferda rom for tru for dei etterlatne. Frå 1. januar 2021 blei det sett i gong teljing av dei som møter fram ved kyrkjeleg gravferd. Det er tradisjon i Møre og Romdal å ta del i gravferder. Det er viktig med nærleik og tryggleik i dei kyrkjelege gravferdene, frå den første kontakta etter dødsfallet, til gjennomføring og tilbod om oppfølging etter at gravferda er over. Kyrkjelege gravferder har mykje å seie for oppslutning om kyrkja.

Talet på gravferder er stabilt. Møre ligg øvst mellom bispedoma med omsyn til at ein svært høg prosent av kyrkjemedlemmane som døyr, ønskjer kyrkjeleg gravferd.

I 2023 var det 2335 døde totalt i bispedomet, og 2035 kyrkjelege gravferder.

Foto: Bo Mathisen

Vigslar

Det var 350 vigslar i kyrkjeleg regi i 2023. Totaltallet går noko ned frå fjoråret. Dei mest brukte vigslskyrkjene held posisjonen sin, og framleis er det Borgund kyrkje som har flest vigslar i bispedømet (34). Deretter følgjer Ålesund kyrkje (22). Det er verdt å merke seg at deretter følgjer Ulstein (17). Soknet har hatt fokus på drop-in vigsel og arbeid målretta for å auke vigselstallet. Det er fint å sjå at arbeidet fører til gode resultat.

Den vidare rekkefølga er Giske (14), Domkirka (12), Kristiansund (11), Ørsta (11) og Øye og Ranes sokn (8)

”Kyrkjeleg konfirmasjon har historisk sett stått sterkt i Møre. I 2023 valde 90% kyrkjeleg konfirmasjon”

Gudstenester

Gudstenesta i Den norske kyrkja er det sentrale rommet for tru. Gudstenester går tradisjonelt føre seg på son- og helgedag i kyrkja. Det er blitt meir vanleg å ha gudstenester også på kvardagar. Gudstenester blir også gjennomført i friluft, på museum eller i andre offentlege rom.

Gudstenester krev store ressursar frå tilsette og frivillige. Mange gudstenester nær ein aldersmessig breidde ved at konfirmantar eller barnekor deltek, eller gjennom å knyte seg til ein aktivitet i trusopp-læringa. Men det er også mange gudstenester

Foto: Ole Sylteba

som i all hovudsak treff kyrkjemedlemmar i beste-foreldre-generasjonen. Kyrkja si framtid blir avgjort i stor grad av yngre medlemmar: Ungdomar og unge vaksne gjer seg opp ei mening om kyrkja er aktuell for dem, og førstegongsforeldre avgjer om dei vil døype borna sine.

”Gudstenesta er det sentrale rommet for tru. Kwart år er nær 300.000 deltakarar til gudsteneste i kyrkja i Møre”

Samisk kyrkjeliv

Møre bispedøme er del av det sørsamiske området. Fleire stadnamn, særleg på Nordmøre, har truleg samisk opphav. Bispedømet ønskjer å utvikle kyrkjelege tradisjonar knytt til det samiske i gudstenester og markering av merkedagar.

Møre bispedøme arbeider saman med resten av Den norske kyrkja med rapporten frå Sannhets- og forskningskommissjonen. Eit e-læringskurs om sanning og forsoning frå Kyrkjeleg utdanningscenter blei lansert i 2023, og er tilgjengeleg for tilsette i bispedømmet og landet elles.

7 sokn i Møre bispedøme hadde gudstenester med samisk innslag i 2023. Det var totalt 68 gudstenester med samisk innslag i løpet av året.

Ei berande tru: – trusopplæring for born og unge i Den norske kyrkja

Kyrkjeleg undervisning og læring er tett knytt til kyrkja sitt oppdrag. Gjennom aktivitetar i alle kyrkjelydar i bispedømmet blir barn og unge kjent med kristen tru og tradisjon, kristen praksis, bibeltekster og salmar. Slik får dei reiskapar til eigen livstolkning og til å ta eit sjølvstendig val om å høyre til i Den norske kyrkja.

I Møre er det ei stabil høg oppslutning om dei tidsavgrensa trusopplærings tiltaka. Døme på slike tiltak kan vere utdeling av fireårsbok, Tårnagentar og Lys Vaken. Andre trusopplærings tiltak som samlar barn og unge regelmessig over lengre tid, mellom anna kor og klubb, viser også ei gledeleg auke i oppslutning. Dette syner at det blir jobba godt og at det er gode relasjonsbyggjande fellesskap rundt om i kyrkjelydane.

Foto: Bo Mathisen

Dei rapporterte tala i årsstatistikken for 2023 syner at dei bynære kyrkjelydane har noko mindre oppslutning om trusopplærings tiltak særleg frå åtte-årsalderen og oppover. Kva som er årsaka er nok avhengig av fleire faktorar, mellom anna konkurranse arrangement og tilbod, men også utfordringar med sjukefråvær og rekruttering av tilsette lokalt i fellesråda. Framover blir det viktig og arbeide langs fleire aksar.

Rekruttering- og kompetansehevande tiltak vil vere ei viktig prioritering. Eit anna grep er å forsterke og foredle kyrkja sin eigenart.

Kanskje er tida og komen for i aukande grad å tenkje samarbeid på tvers av sokn og fellesråds grenser, tverrfagleg samarbeid og ei orientering mot meir organisk frivillighet.

For å få dette til, er det mellom anna viktig med gode målformulerte tiltaksbeskrivingar som gjer tilsette og frivillige i stand til å gjennomføre planlagde tiltak.

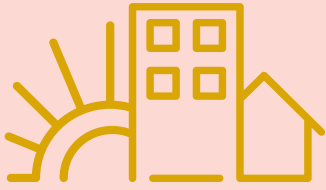
Vi ser også at dei som klarar å ha eit trusopplærings-tilbod som forsterkar skulen sine læringsmål, samt har eit auka fokus på skule-kyrkje samarbeidet, lukkast betre med oppslutninga til trusopplærings tiltaka dei tilbyr barna i skulealder.

Bibelforteljingane er slitesterke, og saman med trus-praksis og dei historiske og kulturelle linjene kan vi saman byggje ei sterk og levande kyrkje for framtida.

2 773 barn og unge deltok på baby-/småbarnssong og søndagsskule i kyrkja sin regi i 2023

Foto: Bo Mathisen

Kyrkja er der livet vert levd

Den norske kyrkja er til stades i lokalsamfunn i heile Møre og Romsdal. Kyrkja møter menneske der dei er, og bidreg med kultur og kulturarv, tilhøyrsløse og identitet, sosialt arbeid og støtte til dei som strevar.

Den norske kyrkja er også ei misjonerande folkekyrkje som samarbeidar med aktørar over heile verda.

20

Foto: Kyrkerådet

Foto Yngve Lie

Pilegrim i Møre

Møre bispedome legg aktivt til rette for kyrkjelege aktivitetar i ramma av ei aukande pilegrimsverksemd. I Møre bispedome er det to godkjente pilegrimsleder; Kystpilegrimsleia og Valldalsleden. Regionalt pilegrimsenter på Smøla er no godt etablert, og bidrar til å styrke pilegrimsfeltet i bispedømmet.

Valldalsleden

Valldalsleden er ei led frå fjord til fjell, frå kyst til innland. Ei led i fotspora til Olav den Heilage. Då han rømte landet vinteren 1028-1029 drog han sine skip på land i Valldal og derfrå gjekk han over fjellet til Lesja og Dovre. Det er denne ruta Valldalsleden følgjer. Leden blei offisielt opna hausten 2015. Valldalsleden startar på bryggja i jordbærbbygda Valldal og går over til Dovre, der den møter Gudbrandsdalsleden.

Kystpilegrimsleia

Kystpilegrimsleia er ei spektakulær og vakker reise langs kysten med fjordar, øyar, holmar og skjær, som tek opp att og brukar mellomaldren si seglingsleia frå Rogaland til Trondheim. Leia blei offisielt opna av preses for Den norske kyrkja på Smøla i 2018. Langs heile kystleia finn vi kyrkjer og heilagstader, spor etter den tidlege kristninga av landet, kongsgardar og tingstadar, gamle handelsstadar og fyrstasjonar, i tett sameksistens med dagens kystsamfunn. Kyrkjelydane på dei seks nøkkelstadane langs Kystpilegrimsleia i Møre er involverte i dei lokale nøkkelstadgruppene, og deltek aktivt inn mot å vidareutvikle tilbodet til pilegrimmar på kvar nøkkelstad.

Konsertar og kulturarrangement

Konsertar og kulturarrangement er svært viktig for å opne kyrkja for fleire. Møre bispedome er eit kulturbispedome, og i 2023 deltok om lag 92 000 på ulike konsertar og kulturarrangement i kyrkjene våre, ein auke på 18% samanlikna med året før. Kyrkja i Møre er dermed ein viktig aktør i kulturlivet i vårt område. Mange stader er kyrkja den einaste store kulturarenaen i lokalsamfunnet. Kyrkjebygga kan sjåast som kunstgalleri, der ulike kunstartar er representert med eit tidsspenning på fleire hundre år. Kyrkjebygga er eit stort og viktig bidrag til arkitektur og kulturarv i vårt område. Kyrkja med sine instrument og sine dyktige kyrkjemusikarar inviterer til musikalsk utfalding for menneske i alle aldrar både til gudstener og kyrkjelege handlingar, og til kor- og konsertverksemd. Med sitt kunst- og kulturarbeid ønskjer kyrkja å vere ein offensiv kulturberar og aktør. Utøvande kunstnarar og produsentar blir derfor invitert inn til samarbeid som tek eit breitt spekter av kunstformer og uttrykk i bruk.

Kor for born og vaksne

I kyrkjene i Møre var det i 2023 registrert 78 kor for barn og vaksne, med til saman 1675 medlemmer. Etter ein krevjande periode under pandemien viser tala at ein er på god veg tilbake til aktiviteten på dette feltet frå tida før 2020.

Billete: Marit Klevik

Jubileumsseglas

I samband med 40 års markeringa for Møre bispedome blei det gjennomført ein jubileumsseglas frå Herøy til Smøla, der alle dei seks nøkkelstadane langs Kystpilegrimsleia i Møre blei besøkt.

Til rors sto prost Sindre Stabell Kulo og domkantor Magnus Moksnes Myhre. Biskop Ingeborg Midtømme og påtroppande domprost Grethe Lystad Johnsen hadde fast hyre på heile turen, og fekk selskap av fleire andre på dei ulike etappene. Det blei ei festreise som inkluderte arrangement og musikalske innslag på dei seks nøkkelstadane. Kulturkveld på Herøy gard, program i Børgund kyrkje, tablå frå Giskespelet, historisk tilbakeblikk på Veøy, pilegrimsvandring og messe i Kvernes stavkyrkje, konsert i Grip stavkyrkje og pilegrimsvandring til Kulisteinen var nokre av opplevingane.

Tingvoll kyrkje og Straumsnes kyrkje arrangerte døgnoopen kyrkje i samband med feiringa av Møre bispedøme sine 40 år i 2023.

Opne kyrkjer

Opne kyrker betyr at kyrkjene er opne i eit visst tidsrom for kven som helst. Alle som ønskjer det kan komme innom for å tenne eit lys, be ei bøn, sjå seg rundt, eller berre vere i rommet. Dette blir i større grad praktisert i andre land, og det er eit ønske at fleire kyrkjer i bispedømmet skal vere opne.

I 2023 var det 42 sokn som hadde opne kyrkjer, og totalt tal på opne kyrkjer var 1615. Tala er stabile frå år til år, og ein har ikkje hatt ønska framgang på dette feltet. Det vil difor vere eit prioritert område å motivere og skape forståing for kvifor det er viktig å prioritere at kyrkjene skal vere mest mogleg opne og tilgjengelege, også når det ikkje er arrangement i kyrkjene.

Under jubileumshelga for Møre bispedømme sitt 40 års jubileum blei alle kyrkjelydar oppmoda om å opne kyrkjene, og mange viste stor kreativitet og engasjement for å få til dette. På heimesida til Møre bispedømme kan ein sjå alle arrangement som blei laga til.

Møre bispedømme starta tiltaket Havets dag i 2022, og dette vart halt fram også i 2023. I bispedømmet vårt har vi ein lang tradisjon for å feire skaparverkets dag, anten i juni eller på hausten. Alle kyrkjelydar blir oppmoda om å tematisera Havets dag. Både i 2022 og 2023 blei skaparverkets dag feira som Havets dag på andre pinsedag eller andre dagar i juni. Fleire stader i bispedømmet blei det gjennomført gudsteneste nær sjøen, med fokus på vern om skaparverket og havet.

Fleire diakonale tilbod

Det har dei siste åra vore ei auka merksemd og vektning av diakonalt arbeid, både i Den norske kyrkja og i samfunnet. Berekraftmåla har blitt felles mål.

Diakoni er kyrkja si omsorgsteneste og er slik sett evangeliet i handling med fokus på nestekjærleik, inkluderande fellesskap, vern og skaparverket og kamp for rettferd. Dei siste åra har kyrkja sentralt lyst ut tilskotsmidlar til ulike diakonale prosjekt. Det er flott å sjå at kyrkja lokalt i Møre, gjennom sine tilsette og frivillige, utgjer ein forskjell for mange og at tilskotsmidlane raskt omsattast til aktivitet for dei som trenger det.

I Møre bispedømme er talet på tilsette diakonar og diakonimedarbeidarar stabilt. Tal for 2023 syner at vi i Møre har 21 diakonar/ diakonmedarbeidarar med økonomisk støtte frå bispedømmet som til saman tener 56 sokn. Om lag 2/3 av sokna har utarbeidd ein lokal plan for diakoni for sitt sokn.

Saknet og ønsket etter diakonalt tilsette i dei sokna som ikkje har det er stort, og for stor del ei økonomisk utfordring. Her vert ein oppmoda til å tenkje kreativt. Kanskje kan ein samarbeide på tvers av fellesråd eller finne ei løysing om - og i samarbeid med - kommunen lokalt.

Eit slikt kreativt samarbeide er samtaletilbodet 13+ for barn og unge mellom 13 og 20 år i Vestnes kommune. Dette er ei aldersgruppe som i aukande grad treng merksemd. Ungdommane blir her møtt av eit tverrfagleg team av frivillige med relevant utdanning og erfaring innan psykososial omsorg bestående av sjukepleiarar, vernepleiarar, psykolog, helsefagarbeidar, prest og psykotraumalog.

Med tilsette og frivillige har kyrkja strukturar som gjer at midlar frå det offentlege raskt kan settast om til aktivitet for dei som treng det

Vi ser at det framleis er ei utfordring med vakanter diakonale stillingar. Dette skuldast fleire ting, mellom anna profesjonslekkasje og at det er få kvalifiserte søkarar.

Det er nødvendig å gjere grep i rekrutteringsarbeidet for å stimulere til at fleire utdannar seg. Nasjonalt, i samarbeid med dei kristne utdanningsinstitusjonane, blir det difor lagt til rette for deltidsstudier og erfaringsbasert master. Då kan ein parallelt med jobb utdanne eller vidareutdanne seg. Her kan kyrkjevevane søkje kvalifiseringsmidlar.

Fellesskap og møteplassar for flyktingar og innvandrarak

Den norske kyrkja ønskjer å inkludere og invitere inn menneske som kjem til Noreg som innvandrarak og flyktingar. I mange lokalsamfunn er kyrkjelelydane i Den norske kyrkja det einaste kyrkjelege tilbodet. Dette utfordrar korleis kyrkja arbeider med sine fellesskap og med eigen kultur. I Møre driv mange kyrkjelydar eit aktivt arbeid inn mot denne gruppa, til dømes konsertar og kulturarbeid, internasjonale middag og språkkafe.

Samarbeid med skular og barnehagar

Som trussamfunn har vi eit ansvar som kulturberarar. Det er vanskeleg å forstå eldre historie, litteratur, kunst og musikk utan kjennskap til kristen tru. Ved å få innsikt i kristendommen kan ein få innsikt i korleis religion og livssyn inngår i historiske prosessar, og heng saman med samfunnsendingar og kulturarv knytt mot identitet. Her ønskjer vi å vere ein ressurs og ein «læringsforsterkar».

Dei fleste av sokna våre tilbyr høgtidsvandringar for borna i barnehagen og skulen. Her blir dei gjennom drama og undervisningsopplegg, som er tilpassa dei nye læreplanane i KRLE-faget, invitert til aktiv elevmedverknad og engasjement gjennom bevegelse som metode, i samspel med munnlege forteljingar.

I samarbeidet med skulen er «Likeverdighetsprinsippet» - med respekt for og anerkjening av mangfald - og eit transparent og føreseieleg samarbeid viktig for oss. Dette er noko vi arbeider aktivt med.

Dei nye læreplanane frå 2020 gir kyrkja eit større handlingsrom til å samarbeida med skulen.

Det er i auka grad lagt opp til at elevane gjennom eit innanfrå- og utanfrå-perspektiv, dialog og refleksjon skal utvikla ein mangfaldskompetanse i møte med ulike livssyn.

Dei tverrfaglege tema, som mellom anna livsmeistring og berekraftig utvikling, opnar også opp for samarbeid. I dei mange ulike barnehage- og skule-kyrkje-samarbeida i bispedømmet bidreg kyrkjelydane mellom anna med formidlingsopplegg om kunst, kulturarv og lokalhistorie, kyrkjemusikk og tema knytt til identitet, død og sorg, håp, kristne og folkelege tradisjonar og høgtider.

Skulegudstenester

I ei gudsteneste blir evangeliet forkynt og har slik sett eit anna perspektiv enn anna skule – kyrkje samarbeid. Her får elevane erfara og observera korleis tru blir praktisert.

Læreplanane opnar for at skulegudstenester er ein del av skulen si verksemd.

Læreplanen opnar for større handlingsrom i samarbeidet mellom skule og kyrkje

Kommunikasjon og samfunnskontakt

Mediabiletet

Kommunikasjonsarbeidet i 2023 har vore variert og mangfaldig. Både lokalt og regionalt blir det brukt ressursar på å vere tilgjengelege for media, med å gje korrekt informasjon, stille til intervju og formidle gode historier. Pressemeldingar frå bispekontoret har mellom anna fokusert på 40-års jubileum, medlemsundersøking, sannings- og forsoningskomiteen sitt arbeid, konsertar og kulturarrangement, Kyrkjevalet, bispedømmeråd og bispedømmerådssakar, høgtider, ny domprost, ulike nasjonale kampanjar og nokre av biskopen sine aktiviteter.

Kampanjearbeidet

Kommunikasjon er på mange måtar kyrkja sin ryggmargsrefleks. Misjonsbefalinga viser oss retninga bodskapet skal ha, og «alle folkeslag» viser breidda. Den norske kyrkja må konkurrere om merksemda med alle andre aktorar som tilbyr aktivitetar og fellesskap. Difor blir det kvart år gjennomført fleire kampanjar, som skal auke synlegheita og bidra til at fleire kan ta informerte val om dei ønskjer å nytte seg av kyrkja sine tilbod.

I 2023 blei det gjennomført kampanjar mellom anna kring dåp, konfirmasjon, bryllaup, påske, allehelgen og jul.

Kampanjane oppnår generelt mål om meir synlegheit. Svakheiter ved kyrkja sitt kampanjearbeid er fråveret av felles nettsider/-loysningar, nasjonale påmeldingsløysningar og felles tidspunkt, noko som kan føre til at ikkje alle tek i bruk kampanjemateriell. Frå bispekontoret prøver vi å gjere det vi kan på regionalt og lokalt nivå. Kampanjar blir meir effektive når det same skjer over heile landet samtidig, og når flest mogleg er med og løftar i lag.

Samfunnskontakt

Møre bispedømme er del av sivilsamfunnet, og gjennom biskop deltek vi tidvis aktivt i dialogen med styres- og ordensmakta. Mellom sakene som var viktige i samfunnskontaktarbeidet i 2023, var dei ulike møta med sivilsamfunnet på visitasar, kyrkjeasylantsaka i Herøy, beredskapskommissjonen sitt arbeid, møte med Statsforvaltar og deltaking i Executive Committee i Kirkenes verdensråd (WCC).

Foto: Kirkeråde

Rom for deg

*Den norske kyrkja er Noreg si folkekyrkje,
med 3,5 millioner medlemmar.*

*Med 76 000 frivillige, 8000 tilsette
og 1600 kyrkjebygg, er kyrkja til stades
i heile landet for å skape
meir himmel på jorda!*

DEN NORSKE KIRKE

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Elin Næsje Sætre	003	24/00049-5	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
29/24	Møre bispedømmeråd 2024-2027	07.06.2024

Orienteringar til møte i Møre bispedømmeråd 7. juni 2024

Vedlegg:

Bispedømmenes innbetaling til klimakompensasjonsfondet for 2023
 Høyringsutkast Beredskapsplan - alvorlige hendingar_Møre Bispedømme 2024
 Visitasforedrag 240310
 Møre bispedømme sitt høyringssvar til Forskrift om tilskudd til kulturhistoriske verdifulle kirkebygg
 Møre bispedømme sitt høyringssvar til Regional planstrategi for Møre og Romsdal 2025 - 2028 og Fylkesplan for berekraftfylket Møre og Romsdal 2025-2028
 Visitasforedrag Volda 28.4.2024
 Agenda for utviklingssamtaler med bispedømmene 2023

Saksorientering

I denne saka blir det gitt skriftlege og munnlege orienteringar til bispedømmerådet. Medlemmer av ulike råd og utval har høve til å gi munnlege orienteringar frå møter eller aktiviteter. Saka kan bli oppdatert fram til møtet blir halde.

Skriftlege orienteringar:

- 1. Visitas i Midsund 6. – 10. mars 2024**
Det var visitas i Midsund sokn 6. – 10. mars.
- 2. Visitas i Volda 20. – 28 april 2024**
Visitasen i Volda var i alle 6 sokna, Kilsfjord, Dalsfjord, Austefjord, Hornindal, Storfjord og Volda. Det vart òg markert 50 år for Kilsfjord kyrkje 21. april.
- 3. Verdiseglasen langs Kystpilegrimsleia er no i gang.**
Som ein del av jubileumsmarkeringa av 1000 år sidan innføringa av Kristenretten på Moster, og 750 år sidan Magnus Lagabøte forma Landslova, arrangerer bispedømme og dei regionale pilegrimssentra langs Kystpilegrimleia ein verdiseglas i etappar frå Egersund til Trondheim.
Verdiseglasen har tittelen "feira fortid - forma framtid" . Langs ruta blir det samla inn verdibrev frå ungdom, som beskriver kva for verdiar framtidens samfunn må pregast av, og kva vi trenger å endre. Brev blir samla i ei skipskiste, og skal til slutt overrekast til stortingspresidenten i samband med Olavsfest i Trondheim.
Møre bispedømme tar over skipskista på Seljumannamessa i byrjinga av juli. Det er lagt opp til ein seglas med sunnmørejekta Anna Olava frå Herøy til Giske, og det blir

arrangement på Smøla i samband med premiere på Gurispelet. Frå 24.-27. juli blir det seglas frå Smøla til Trondheim, med biskopar frå dei fire bispedømme langs Kystpilegrimsleia og preses Olav Fykse Tveit om bord. Til rors står prost Sindre Kulø og domkantor Magnus Moksnes Myhre. Fleire stader i bispedømmet er det gjennomført verdisamtalar med ungdommar, og verdibrev vil bli med skipskista til Trondheim.

4. Møre bispedømme sitt høyringssvar til Fylkesplan for berekraftfylket Møre og Romsdal 2025 - 2028 og Regional planstrategi for Møre og Romsdal 2025 – 2028

Møre bispedømme sende 17. april høyringssvar til Fylkesplan for berekraftfylket Møre og Romsdal 2025 - 2028 og Regional planstrategi for Møre og Romsdal 2025 – 2028. Høyringssvaret er lagt ved som orientering til bispedømerådet.

5. Møre bispedømme sitt høyringssvar til Forskrift om tilskudd til kulturhistorisk verdifulle kirkebygg

Møre bispedømme sende 8. april høyringssvar til Barne- og Familiedepartementet sitt framlegg til "Forskrift om tilskudd til kulturhistorisk verdifulle kirkebygg". Høyringssvaret er lagt ved som orientering til bispedømerådet.

6. Høyring: Beredskapsplan ved alvorlege hendingar i Møre bispedømme.

Administrasjonen er i gang med å utarbeide ny beredskapsplan ved ulykker og katastrofar. Vedlagt ligg høyringsdokumentet og høyringsfristen var 27. mai 2024. Ferdig utarbeida plan vert lagt fram for orientering ved ei seinare høve.

7. Utviklingssamtale mellom bispedømme og Kirkerådet 2023

19. april vart det gjennomført utviklingssamtale for Møre bispedømme. På møtet deltok biskop og stiftsdirektør. Program ligg vedlagt.

8. Leiarsamtaler i bispedømmet.

Det har blitt gjennomført leiarsamtale i alle prosti. Leiargruppa ved bispedømmekontoret (Biskop, Stiftsdirektør og avdelingsleiarar) har møtt prost og kyrkjevevjer i det respektive prosti. Tema var knytt til utvikling i den lokale kyrkja, økonomi, personal og leiing.

9. Klimakompensasjon

Møre bispedømme har mottatt brev frå Kirkerådet med klimaregnskap for 2023 og betaling for klimakompensasjon (sjå vedlegg)

Munnlege orienteringar:

1. Biskopen orienterer
2. Frå Kirkerådsmøte i mai
3. Frå IKO

Forslag til vedtak

Møre bispedømeråd tek orienteringane til vitande.

Møre bispedøme sitt høyringssvar til Forskrift om tilskudd til kulturhistorisk verdifulle kirkebygg

Møre bispedøme viser til høyringsbrev datert 21. februar 2024, frå Barne- og familiedepartementet kring *Forskrift om tilskudd til kulturhistorisk verdifulle kirkebygg*.

Først og fremst vil vi uttrykkje glede over at det no ligg føre eit framlegg til forskrift for tilskotsordningane innanfor Bevaringsprogrammet for kulturhistorisk verdifulle kyrkjebygg. Denne ordninga har det vore venta lenge på, og det er store forventningar lokalt og regionalt til korleis ordninga dei komande åra kan verke til det beste for kyrkjebygga rundt om i bispedømmet og i heile landet.

Møre bispedøme har gjort seg kjent med sjølve framlegget til forskrift, og vi er elles også orientert om høyringsuttalar frå sentrale høyringspartar, som t.d. Kyrkjerådet og KA. Til liks med desse meiner også Møre bispedøme at framlegget til forskrift er for ordrikt, og med fordel kunne vore forenkla og stramma inn. Vi meiner ein god del av innhaldet i forskrifta heller kan formidlast gjennom t.d. eit rundskriv, ei vegleing, instruks e.l. - slik at sjølve forskrifta får eit meir konsist preg.

Møre bispedøme er samd i store delar av innhaldet i framlegget til forskrift, men har ei hovudinnvending når det gjeld tersklane for tilskot, slik det er lagt fram i §4-4 i høyringsdokumentet. Møre bispedøme trur intervalla som er lagt fram ikkje vil representere eit sterkt nok incentiv for tilskotsmottakarane til å setje i verk tiltak på kyrkjebygga.

I særleg grad er vi redde for at tilskotsdelen på 15% av totalkostnadane for bevaringstiltak i intervallet 0 – 10 millionar kroner for prosjekt på listeførte kyrkjer, som i praksis truleg vil gjelde storparten av søknadstilfanget, er for liten. Det same vil langt på veg gjelde tilskotsdelen på 30% til tiltak innanfor intervallet 10 - 30 mill. kroner.

I Møre og Romsdal er det mange mindre kommunar med fleire listeførte kyrkjer og stram kommuneøkonomi. For desse vil dei foreslåtte tilskotsdelane for prosjekt med rammer på under 30 mill. kr. ikkje vere tilstrekkelege til å utløyse satsingar. I nylege leiarsamtalar med kyrkjevevjerer i prostia er dette kome tydeleg fram.

Vi er samde med Kyrkjerådet, som på dette høyringspunktet foreslår eit flatt tilskotsnivå på 50% for alle intervall. Dette trur vi er meir forståeleg og føreseieleg, og også i det store sikrar at kommunane ikkje abdiserer frå sitt medansvar for finansiering av kyrkjene.

Møre bispedøme meiner Kyrkjerådet rører ved noko sentralt når dei i sitt høyringssvar skriv at: “[..]et av de avgjørende suksesskriteriene for bevaringsprogrammene vil være å sikre at de nye statlige midlene ikke bidrar til å redusere kommunenes finansielle engasjement for kirkevedlikeholdet. Det er derfor viktig å finne en ordning som verken overbelaster kommunenes økonomi eller inviterer til å redusere kommunenes egeninnsats.”

Vi er også samde med KA, når dei i sitt høyringssvar skriv: “En støtte som kun innebærer at staten dekker fra 15-30% av totalkostnadene vil i begrenset grad være avgjørende for å utløse økte bevilgninger fra kommunene, og vil for mange oppleves som en svekkelse av de ordningene som eksisterer i dag”.

Vi deler uroa til Hovudorganisasjonen for kyrkjelege verksemdar når dei skriv at dei lågaste tilskotsattsane ikkje vil medverke til eit vesentleg løft i innsatsen for fleirtalet av kyrkjene som er omfatta av ordninga, og er i tvil om ei slik innretning på tilskota vil føre til at målsettingane for ordninga blir nådd i særleg grad.

I høyringsdokumentet sitt kapittel 3, blir det i § 3-2 gjort greie for ei prioriteringsordning for når dei ulike kyrkjeieigarane blir inviterte til å søke tilskot. Det blir vist til at det er eksisterande kunnskapsgrunnlag, m.a. gjennomførte tilstandsanalysar for kyrkjebygget samt kulturhistorisk og kyrkjeleg arkivmateriale, som skal gi retning for prioriteringa.

Møre bispedøme er i prinsippet samd i at kyrkjebygg med størst kulturhistorisk verdi og størst fare for varige tap av slike verdiar blir prioriterte først i tilskotsprogrammet. Samtidig må dette skje innanfor rammene av opne kriterium og opne søknadsprosessar. Om det ikkje er transparens og opne vurderingar langs heile prioriteringslinja kan ordninga miste tillit og forvitre. Teksten i § 3-2, som handlar om prioritering kan virke uklår og utydeleg for lokale kyrkjeieigarar. Vi vil foreslå at ein arbeider vidare med denne tekstdelen, med sikte på klårgjering og forenkling.

For dei andre paragrafane i høyringsdokumentet stiller Møre bispedøme seg i hovudsak bak høyringsuttalen frå Kyrkjerådet, som konkret omtalar ei rekkje punkt. Vi gjentek ikkje desse punkta her, men viser til Kyrkjerådet sin høyringsuttale.

Molde / 8. april 2024

DEN NORSKE KYRKJA

Møre bispedøme

Dato: 17.04.2024

Vår ref: 23/01909-6 SMH

Dykkar ref: 24/4944 – 24/25506

Møre bispedøme sitt høyringssvar til Regional planstrategi for Møre og Romsdal 2025 – 2028 og Fylkesplan for berekraftfylket Møre og Romsdal 2025 – 2028

Møre og Romsdal fylkeskommune sin *Fylkesplan for berekraftfylket Møre og Romsdal 2025 – 2028* og *Regional planstrategi for Møre og Romsdal 2025 – 2028* og er no på høyring - og Den norske kyrkja ved Møre bispedøme har fått høyringsinvitasjon. Møre bispedøme takkar, for invitasjonen til å kome med høyringssvar til desse viktige planane for Møre og Romsdal!

Kyrkja i Møre - ein stor regional samfunnsaktør

Den norske kyrkja og Møre bispedøme tuftar sitt oppdrag og byggjer si verksemd på den kristne bodskapen. Difor er kyrkja sin overordna visjon *Meir himmel på jorda*. Strategien har fokus på kyrkja for den enkelte og kyrkja i samfunnet. Overordna er at kyrkja opnar rom for tru, er der livet vert levd og er meir for fleire. Med utgangspunkt i dette er Møre bispedøme ein stor regional samfunnsaktør. Det er om lag 200.000 medlemmer i Den norske kyrkja i Møre, og det er 95 sokneråd og 26 kyrkjelege fellesråd, som er demokratisk valte råd for den største folkerørsla i Noreg. Vi har også eit omfattande og variert frivillig arbeid, som involverer og engasjerer svært mange medarbeidarar over heile fylket. Denne innsatsen representerer kvar veke gjennom heile året eit breitt tilbod for mange tusen menneske i alle aldrar i vårt fylke. Tru er ein viktig dimensjon for folk flest. I eit trygt nærmiljø er trussamfunn viktige. Livssynsdeltaking er vegen inn til medverknad og fellesskap – og dermed livskvalitet.

Kyrkja i Møre har på mange område over mange år samhandla med frivillige og offentlege aktørar i Møre og Romsdal, både på kommunalt nivå og regionalt nivå. Samarbeidsområde er t.d. diakonal satsing, oppvekst og undervisning, beredskap, kulturfeltet, kyrkjer og kyrkjestader m.m.

Gjennom biskopens mange visitasar i sokna i bispedømet kjem vi tett på det lokale kyrkje- og samfunnslivet, og blir gjennom dét ein samarbeidspart for lokal kompetanse og utvikling.

Biskop og leiing ved bispedømekontoret har i tillegg jamlege kontaktmøte med leiinga i fylkeskommunen og med Statsforvaltaren - og er representert ved mange konferansar og møte som handlar om utvikling av fylket.

Den norske kyrkja er på same tid lokal og global, og vi identifiserer oss med dei 17 berekraftsmåla, definert av FN, som også fylkesplanen tek sitt utgangspunkt i. Vi deler målsettingane om å utrydde ekstrem fattigdom, stoppe klimaendringar, sikre inkluderande og berekraftig utvikling og fremme fred og rettferd.

I strategiane knytte til Den norske kyrkja sitt visjonsdokumentet *Meir himmel på jorda* heiter det om *Kyrkja i samfunnet*:

- Fremjar verdiar som utfordrar og som byggjer eit godt samfunn for alle

Postadresse:
Moldetrappa 1
6415 MOLDE

E-post: more.bdr@kirken.no
Web:
Org.nr.:818 066 872

Telefon: +47 71250670
Telefaks:

Sakshandsamar
Svein Magne Harnes

- Bidreg til å verkeleggjere berekraftsmåla – lokalt, nasjonalt og globalt
- Motverkar utanforskap og utforskar nye måtar å vere kyrkje på

På bakgrunn av det som er beskrive over, ser kyrkja i Møre på seg sjølv som ein aktiv og truverdig samfunnsaktør og tydeleg medspelar. Difor ønskjer kyrkja også å vere med i planlegginga av Møre og Romsdal fylke for framtida – med mål om at regionen framleis skal vere ein god stad å leve for alle innbyggjarar.

Fylkesplan og regional planstrategi 2025 - 2028

I sine plandokument for perioden 2025 – 2028, som m.a. tek utgangspunkt i FN sine berekraftsmål, har berekraftfylket Møre og Romsdal formulert langsiktige utviklingsmål for **samarbeidsfylket, miljøfylket, inkluderings- og kompetansefylket og verdiskapingsfylket.**

I prosessen med å utforme desse utviklingsmåla er det gjennomført ein brei medverknadsprosess med mange aktørar i fylket. Dessverre har kyrkja i Møre i liten grad vore kopla på akkurat desse prosessane.

I høyringsbrevet knytt til fylkesplanen med planstrategiar utfordrar Møre og Romsdal fylkeskommune høyringspartane til å vurdere m.a.:

- Om det er vesentlege utfordringar og/eller moglegheiter på eit overordna nivå i Møre og Romsdal ein ikkje har klart å fange opp i plandokumenta?
- Om det er ytterlegare tema der det er behov for planer/strategiar på regionalt nivå?
- Om måla treff med tanke på dei viktigaste moglegheitene og utfordringane samfunnet Møre og Romsdal har i den spesielle tida vi står i, og som ligg framom oss dei neste 10 – 12 åra.
- Om måla treff på ambisjonsnivået samfunnet Møre og Romsdal bør ha framover

Møre bispedøme sine innspel og kommentarar til plandokumenta

Møre bispedøme har gjort seg kjent med fylkesplandokumentet og planstrategien som høyrer til. Vi meiner at tematikken og måla treff godt når det gjeld dei viktigaste moglegheitene og utfordringane samfunnet Møre og Romsdal har i åra framover - og vi kan i det store og heile slutte oss til dei måla som plandokumenta formulerer og refleksjonane rundt desse.

Våre innspel til planane handlar først og fremst om at kyrkja må reknast med - og reknast inn - som ei positiv medverkande kraft i satsinga på å skape eit endå betre samfunn i Møre og Romsdal. Vi legg merke til at omgrep som *kyrkje*, *kyrkjelyd*, *trussamfunn* e.l. ikkje er nemnt i planane i det heile, medan eit frivilligområde som t.d. idrett er nemnt. Vi vil peike på at det innanfor dei definerte målområda i planane er mange felt der kyrkja er engasjert, og der den ønskjer endå sterkare samhandling med andre samfunnsaktørar. Ein kunne difor ønskt at kyrkja - som den største folkerørsla i fylket – konkret vart identifisert i plandokumenta. I dag er den ikkje nemnt i dokumenta, og vi er usikker på om den er rekna inn mellom den frivillige innsatsen som er beskrive?

Våre punktvisse innspel til dei definerte målområda i plandokumenta er slik:

Mål for samarbeidsfylket:

Kyrkja i Møre deler målet om berekraftig regionbygging og samarbeid – og ønskjer å vere identifisert og aktivt med i det tette og forpliktande samarbeidet mellom ulike samfunnsaktørarar, slik planen legg opp til. Kyrkjelydane og dei kyrkjelege fellesråda må reknast med som viktige lokale samarbeidspartar i lokalsamfunnsbygginga. Kyrkja deler analysen av at ulikskapen og utanforskapen i samfunnet aukar, og vi erkjenner at vi står i ei klima- og naturkrise. Alt dette aukar risikoen og sårbarheita i samfunnet. Difor er både *diakoni* så vel som *beredskap* nokre av dei viktige samarbeidsområda for kyrkja i møte med storsamfunnet. Ved uro, konflikter, kriser og katastrofar har kyrkja eit truverd og ei omsorg som mange lenar seg til når det røyner på. Prestar og andre kyrkjelege tilsette er ressursar ved slike høve. I plandokumenta sine omtalar av moglegheiter i samarbeidsfylket, foreslår vi at kyrkja blir nemnt spesifikt i satsinga på å skape nye og sterke partnerskap i samfunnet.

Mål for inkluderings- og kompetansfylket:

Kyrkja i Møre deler målet om at Møre og Romsdal skal vere eit attraktivt og inkluderande fylke. Folkekyrkja er ein vesentleg aktør i lokalsamfunna. I sentrale utfordringar som forskjellssamfunnet og utanforskap har kyrkja ei viktig stemme og vil vere ein naturleg samtalepart og medaktør. Likeverd, inkludering og openheit er område som kyrkja gjennom sitt oppdrag er forplikta på. Gjennom t.d. *diakoni*, *barne- og ungdomsarbeid* og *kultursatsing* må kyrkja sjåast på som ein viktig aktør i arbeidet med å skape trygge, tilgjengelege og gode lokalsamfunn. Kyrkja som frivilligaktør medverkar til å skape (offentlege) møteplassar og godt kultur- og tenestetilbod. I pkt. 5.5. i fylkesplanen; *Mål for inkluderings- og kompetansfylket*, er kultur, idrett og frivillig innsats nemnt som viktige område for trivsel, meistring, samfunnsutvikling og folkehelse. I det livssynsopne samfunnet må aktive trussamfunn reknast med som noko meir enn berre kultur eller frivillig innsats – men fellesskap som gir menneske livsretning, livsmot og framtidstru. I plandokumenta sine omtalar av moglegheiter i inkluderings- og kompetansfylket kunne dette vore konkret nemnt.

Mål for miljøfylket:

Kyrkja i Møre deler målet om at Møre og Romsdal skal vere pådrivar for å løyse klima- og miljøutfordringane. Vi viser her til Møre bispedøme sin høyringsuttale til *Fylkesstrategi for miljø, klima og energi*, våren 2023, der vi m.a. skreiv:

“Hausten 2021 vedtok Kyrkjemøtet at Den norske kyrkja skal kutte 60% av sine utslepp innan 2030. Dette både speglar og oppmodar til eit engasjement for miljø og klima i Den norske kyrkja. Det gjer kyrkja til ein aktuell medspelar på vegen mot eit meir berekraftig og klimavennleg samfunn”

I kommentarane til fylkesstrategien for miljø, klima og energi nemnde vi vidare:

Under oppfølgingsdelen i strategien saknar vi det psykososiale aspektet ved klimakrisa sin påverknad på befolkninga. Vi ønskjer oss ei bevisstgjerung på behovet for å møte uroa og sorga mange unge kjenner på i møte med klimaendringar (klimaangst/klimasorg), og at strategien

uttrykker korleis sivilsamfunnet eller frivillige organisasjonar kan motverke vonløyse ved å tilby fellesskap og eit utløp for engasjement for klima.

Med utgangspunkt i skaparverket, forvaltartanken og nestekjærleiksbodet vil kyrkja vere ein medspelar og pådrivar i satsinga på miljø og berekraft. Det kristne menneskesynet ligg til grunn, og FN sine berekraftsmål er eit utgangspunkt. Kyrkja vil vere ein truverdig partner i det grønne skiftet.

I det nære kjem kyrkja sitt miljøengasjement m.a. til uttrykk gjennom satsing på på Grøne kyrkjelydar og Miljøfyrtårn.

I eit kulturmiljøperspektiv representerer kyrkjer og kyrkjestader umisselege lokale og regionale verdiar, der mange instansar må samarbeide for å bevare dei. Dette gjeld både kyrkjebygga, kyrkjestadane og vernesoneforvaltninga rundt desse områda. Regjeringa sitt Bevaringsprogram for kulturhistorisk verdfulle kyrkjebygg er ei historisk satsing på å sikre denne kulturarven. Lokalt og regionalt trengs det her ein dugnad, der kyrkja og kommunane både økonomisk og gjennom formidling samhandlar.

I plandokumenta sine omtalar av moglegheiter i miljøfylket, kunne kyrkja sitt engasjement innanfor satsinga på miljø og berekraft vore nemnt spesifikt.

Kyrkja sitt nærvær i lokalsamfunna betyr mykje for svært mange. I samskapinga med kommunane, lokale lag og organisasjonar blir menneskeverdet styrkt. Trygge og inkluderande lokalsamfunn, velferd og berekraftig verdiskaping samt klima, natur og miljø for framtida er viktige omgrep for kyrkja i Møre. Som det kjem fram av dette høyringssvaret, ønskjer vi å vere i ein partnerskap med andre samfunnsaktørar for å verkeleggjere desse målsettingane - og oppmodar til at kyrkja blir nemnt i fylkesplan og planstrategiar.

Med helsing

Bjørn Olaf Storhaug
stiftsdirektør

Svein Magne Harnes
rådgivar

Dokumentet er elektronisk godkjend og har difor ingen signatur.

Mottakarar:
Møre og Romsdal fylkeskommune

Postboks 2500

6404 MOLDE

BISKOPENS VISITASFOREDRAG FOR MIDSUND SOKN 10.03.24

Endelig ble det visitas her igjen. Det er på mange måter alt for lenge siden forrige gang som var i september 2013. Da inkluderte visitasområdet Aukra og Sandøy også. Der har jeg allerede vært tilbake, og endelig ble det tid for å komme hit.

VISITAS

En visitas er biskopens tilsynsbesøk. Mange var spent. Hva er et tilsyn?

Visitasreglementet for Den norske kirke sier:

§ 1. Formål og definisjon

Formålet med visitasreglementet er gjennom bispevisitasene å legge forholdene til rette for aktivt engasjement og stadig fornyelse i den evangelisk-lutherske folkekirke i Norge.

En bispevisitas er et institusjonalisert og rettslig ordnet besøk av biskopen i ett eller flere sokn i den hensikt å utøve kirkelig tilsyn.

Formålet med bispevisitasen er å støtte, inspirere og veilede menigheter og ansatte, og gjøre kirkens nærvær synlig i lokalsamfunnet.

Jeg har i ulike sammenhenger disse dagene tatt tak i brillene mine og snakket om at det å være biskop er å være den som ser. Kommer og ser til dere. Tilsynet er i prinsippet både proaktivt og reaktivt, men det aller meste handler om å bekrefte dere og å oppmuntre dere.

Som biskop kommer jeg for å se til hvordan dere gjør det når dere tro. Hvordan dere er kirke sammen. Hvordan dere er kirke for barna, for konfirmantene, for ungdommene som drar til byen for å gå på skole, for dem som trenger tilrettelegging, mottar omsorgstjenester i hjemmet eller er på institusjon, for dem som er i siste fase av livet – og for alle andre.

Det har skjedd store endringer i både kirke og samfunn siden 2013. Den norske kirke er ikke lenger en statskirke. Mange vil si vi i stedet har fått en kommunekirke, men allerede den gangen ble kirka utfordret av daværende ordførere og rådmenn til å samarbeide på tvers av kommunegrensene for å finne de gode løsningene. Dere er nå en del av nye Molde kommune og erfarer betydningen av å samarbeide om kirkelig ansatte som har deler av tiden sin her i Midsundsamfunnet og resten inne på fastlandet.

Dere har i lang tid forberedt dere. Domprosten har fulgt dere gjennom den viktige prosessen hvor dere har gått fra idémyldring til det programmet vi har gjennomført. Dere har drøftet hva det er med kirkens arbeid og samarbeidsrelasjoner her i Midsundsamfunnet som var viktig for dere å synliggjøre. Det ble spennende og innholdsrike dager som favnet bredt. Jeg skal komme tilbake til det, men forarbeidet som har gitt en felles forståelse og eierskap for både sokneråd og ansatte til ressursituasjonen og utfordringene dere har, er enda viktigere med tanke på framtida.

VISJON OG MÅL FOR ARBEIDET

Hele kirkens overordnede visjon er: *«Meir himmel på jorda. Den norske kyrkja er ei vedkjennande, open tenande og misjonerande folkekyrkje, som vitnar i ord og gjerning om*

frelse, fridom og von i Jesus Kristus.» Visjonen følges av en strategi som skal vare helt til 2030. Den har et tredelt fokus: «*Kyrkja for den enkelte, kyrkja i samfunnet og kyrkja som organisasjon*». Målene er at «*Kyrkja opnar rom for tru, er der livet vert levd og er meir for fleire*.» Hvordan dette kan skje her hos dere, er den viktige, strategiske samtalen soknerådet må ha framover.

Vi kjenner fortida og har fått gode samtaler om nåtida som gir dere det beste grunnlaget for å forme framtida. Det digitale verktøyet dere har tatt i bruk, «Kyrkja vår», vil hjelpe dere på veien videre. Domprosten som har fulgt dere gjennom forberedelsene, visitas I med blant annet en gjennomgang av kirkebyggene som dere får i egen rapport, vil følge dere opp med en visitas III. Prosessen fram dit, blir å se nøye på alle ressursene dere har beskrevet i «kyrkja vår», det samme gjelder utfordringene. Kanskje vil dere tilføye noe på begge listene dere har laget? Sammen med de ansatte må dere gjøre valg av satsingsområder og prioritere rekkefølgen ut fra ressursene fellesrådet stiller tilgjengelige, og det dere klarer å få til av dugnadsinnsats og pengegaver. Vi ser at dere i fellesskap får til mye over tid.

KOMMUNE OG KIRKE I SAMSPILL

En bispevisitas bidrar også til å legge til rette for viktige møteplasser. Det førte til at Molde kommunes ordfører, Trygve Grydeland, sammen med kommunedirektøren og kultursjefen tok turen ut hit til et møte på torsdagen. Dit kom også leder i kirkelig fellesråd i Molde kommune, Max Ingar Mørk, Midsund sokns representant i fellesrådet, Svein Edmund Misund, soknerådets leder Per Steinar Orvik, samt kirkevergen og alle de ansatte med hele eller deler av stillingen sin i soknet her.

Kirkevergen hadde skrevet til kommuneledelsen: «Ett av hovedtemaene for visitasen er hvordan vi i kirken møter folk (diakoni) og hvordan det kirkelige arbeidet i Midsund sokn best kan bidra i lokalsamfunnet. I møte med kommunen ønsker vi å ha fokus på og samtale om nettopp hvordan kirken kan være en aktiv medspiller i Midsundsamfunnet og hvordan vi i fellesskap kan videreutvikle et samarbeid om dette.»

Det ble en viktig samtale som både bekreftet alt det gode som skjer her, men også satte ord på noen av de utfordringene kommunen ser. Gjennom verktøyet «Kyrkja vår» har kommunens representant i fellesrådet full tilgang til alle soknets planer, vurderinger og ressurser. Der har også soknet tilgang til kommunale data og for eksempel «Ungdataundersøkelsen». Det er flere unge som faller utenfor både skole og arbeidsliv. Det gjelder å forebygge rusmisbruk. Generelt er utenforskap et problem for mange ungdommer. Undersøkelsen viser at 10% av ungdommene i Molde kommune ofte kjenner seg utenfor og ensomme. Fra kommunens side kan det være ønskelig å prioritere et felles prosjekt som rettes mot denne gruppen. Det må følges opp videre.

Et annet tema inn i dette møtet, var også flyktingene som har behov for inkluderende fellesskap. På hvilken måte kan kirken bidra? I disse dager søker kommunen etter ny leder av Frivilligsentralen som er lokalisert i samme bygget som kirkekontoret i Midsund. Hvordan kan kommunen og kirken samarbeide til beste for hele befolkningen om prioriteringer og ressurser på dette området?

Tidligere på dagen var det andaktsstund på Omsorgssenteret i fint samarbeid mellom presten og Åshild Melkeråen fra kulturskolen som både spilte til salmene og framførte annen musikk i tillegg. Vi fikk et godt bilde av betydningen av denne jevnlig møteplassen hvor svært mange kommer og deltar. En møteplass som også ivaretar den enkeltes rett til å utøve sin tro enten alene eller sammen med andre. (Jmf. Menneskerettigheten §18). Dette er også en rettighet regjeringen har sikret ved at «alle som er avhengige av kommunale helse- og omsorgstjenester skal få tilrettelegging og bistand for å kunne utøve sin tro og sitt livssyn.» (Rundskriv 1-6/2009)

BYGG, SAMLINGSSTEDER OG SAMLINGER

I soknet er det en stor kirke og to vakre, mindre kapell. Nord-Heggdal er 50 år i august. Der gir møbleringen gir stor fleksibilitet. Vi fikk oppleve både stolrader som vendte oppmerksomheten mot alterpartiet og dekking av langbord med matservering til konfirmantene og deretter som møtebord for soknerådet. Vedlikeholdsbehov er beskrevet i rapporten fra visitas I.

Søre Midøy kapell eies av velforeningen, men lånes ut til kirkelige formål. Flott at det er så godt tatt vare på. Det viser de lange, historiske linjer og er med på å gi identitet.

Otrøy kirke er en romslig og flott soknekirke som nærmer seg 140 år. Her er det naturlig nok fastmonterte benker som ikke gir en fleksibel bruk av kirkerommet. Det elektroniske orgelet som står i koret, er ikke lenger i bruk. Fjerning av dette kan eventuelt gi plass til kortrappet, konfirmantband eller annet det er ønske om. Dere har som en av utfordringene beskrevet mangel på kyrkjelydshus. Den gamle prestestua ved vegen er ikke lenger egnet til noe kirkelig formål. Det var derfor gledelig å høre at det kan ligge til rette for samarbeid om større bruk av Ugelvik gamle skole som ligger rett over vegen for kirken. I dag samles vi på bedehuset som ligger 800 meter fra kirken. Det er flott å være her, men dere erfarer at når folk må sette seg i bilen for å være med på kirkekaffe, kjører de hjem i stedet.

Andre tema dere har nevnt når det gjelder bygg og samlingssteder, er nye Cinderella-hallen som er åpen og tilgjengelig for alle. Kan den brukes som samlingssted for ungdommene etter at de har deltatt på «konFACTION»? Kan det danne grunnlag for å drive et KRIK-arbeid her på øya? Vi har hørt at dere er opptatt av at en del av ungdommene blir kjørt til og fra Molde for å være med i et kristent ungdomsmiljø der. Dere ønsker å få til noe her ute også som kan være for alle. Ungdommene opplever store endringer i livet ved overgangen fra ungdomsskole her i Midsundsamfunnet til videregående skole andre steder. Jeg har utfordret dere på å blinke ut fire helger i året hvor dere samler ressursene, sørger for at det ikke blir interessekonflikter for ungdommene og ser hva dere kan få til. Ikke i stedet for, men i tillegg til.

GUDSTJENESTELIVET

Kapell og kirker ble først og fremst bygget for å romme gudstjenestelivet, gravferd og bryllup. Vi har sett betydningen av at dere noen år har hatt en fast prest som bor her ute. Dere har fått stor tillit til henne. Mange går til henne for samtale. Både hun og menighetspedagogen deres er i slutfasen av lange utdanningsløp hvor de trenger tid til å fullføre studiene. Prosten har derfor tatt ansvaret for å redusere noe på gudstjenesteantallet. Det er nå fast tre

gudstjenester i måneden. Jeg har disse dagene sagt at to av disse skal være på søndag kl.11. Den tredje gudstjenesten i måneden har dere sammen med prosten, frihet til å finne tjenestlig tid, sted og form på. I dag har minikonfirmantene under ledelse av menighetspedagogen fått være med å prege gudstjenesten. En annen gang kan det være konfirmantene som vil ha det helt annerledes. Dette skal få være deres ansvar.

Vi vet at dere savner en fast ansatt organist. Dere skulle gjerne hatt et barnekor. Kanskje kan dere finne rom for det i samarbeid med kulturskolen eller andre som allerede er tilknyttet kirken? Vi ser at dere på tross av mangel på fast ansettelse har funnet fram til gode, forutsigbare ordninger hvor de som tar ansvar for ulike deler av det kirkemusikalske arbeidet, bidrar veldig godt og får med seg ulike musikalske krefter til stor glede for mange.

Gudstjenestelivet er også avhengig av kirketjener / klokker og en som kan administrere det hele i samarbeid med prosten. Jeg er imponert over arbeidsinnsats og engasjement, over hvor langt noen prosent stillinger rekker.

Et annet tema når det gjelder gudstjenestelivet her ute, er muligheten til friluftsgudstjenester. Det er mange, vakre steder som kan ligge godt til rette for gudstjenester. Steder hvor det ikke er for krevende å ta seg fram. Kanskje kan dette være en arena som samarbeid med speideren eller andre friluftslivsinteresserte grupper. Erfaringen er at gudstjenesten da oppleves mer tilgjengelig for andre grupper enn dem som vanligvis kommer til kirken.

En annen av utfordringene dere har listet opp, er at andre arrangement i kirketid påvirker oppmøte, spesielt for barn og ungdom. Spørsmålet mitt blir da om det finnes en digital aktivitetskalender for alt det gode som skjer her ute? Hvis ikke, kan dere da ta initiativ til å lage en?

Salmesang og preken har alltid stått som bærebjeltene i gudstjenestene. Dåpen var gjerne etter gudstjenesten, så i mange år etter prekenen for deretter å bli flyttet fram til starten av gudstjenesten. Nattverd ble feiret ved sjeldne anledninger. I bedehustradisjonen var det mange steder bare en gang i året, og det var i påsken. I vår kirke vedtok vi i 2011 at nattverd heller skulle være regelen enn unntaket. Det ble vanskelig for mange.

I visitasforedraget 15.september 2013 henviste jeg til dette vedtaket, og så sa jeg: «Det var fint å høre hvordan dere reflekterte rundt dette med at terskelen for å delta i nattverden har vært og delvis er veldig høy, men at det er flere som tar del når nattverden deles ut et annet sted enn ved alteringen. (...) Dere satte også ord på det og ikke kjenne seg verdig. Da er vi ved kjernen i vår kristne tro. Nettopp fordi vi aldri kan bli verdige får vi både dåpen og nattverden i gave – helt ufortjent. (...) Forsøk å bringe den samtalen vi startet videre i flere sammenhenger.» Jeg skjønnte etter appellen på takkefesten for frivillige og støttespillere som vi hadde på onsdag, at dette fortsatt er et tema. Jeg håper virkelig at dere kan hjelpe hverandre til å se at nattverden er en gave. En gave til alle oss som aldri kan fortjene den. Gudstjenesten er ment å være det fremste stedet vi har for et inkluderende fellesskap.

FLYTNINGER OG ARBEIDSINNVANDRERE

De aller fleste flytningene og arbeidsinnvandrere som kommer hit har en kristen ortodoks eller kristen katolsk bakgrunn. Hvordan kan dere bidra til at de vet de er velkomne til å delta i menighetslivet? Gudstjenestelivet de er vant til er annerledes enn vårt. Det er ikke noe til

hinder for at de kan låne kirke og kapell. Kanskje kan dere i fellesskap invitere til kirkekaffe? Hvilke tradisjoner har de med seg som kan være til berikelse for oss?

De ulike, store kirkesamfunnene har ulike kalendere for når vi feirer jul og påske. Neste år har vi felles påskedag! Det gir mange muligheter til å planlegge en stor feiring sammen. Sammen med skolene, sammen med musikkskolen, sammen med kor og musikklag, sammen med ...? Sammen. La det være utgangspunktet og målet.

Sammen må også være overskriften for tenkningen gjennom hele året, for en diakonal praksis. Tvunget hjemmefra er det naturlig å søke tryggheten sammen med andre i tilsvarende situasjon, men samme bakgrunn og språk. Vi har snakket om at KIA (Kristent Interkulturelt Arbeid) som har en ansatt i Molde, kan være en ressurs for dere.

SAMARBEID OG DUGNADSARBEID

Helt fra første dagen vi gikk i land, har vi gledet oss over alt det gode samarbeidet vi har fått se. Det er ikke lett å fremheve en møteplass denne visitasen framfor en annen, men det som er lett å framheve, er hvor velkomne dere er over alt. Det er ikke tvil om at kirkas nærvær betyr mye for hele Midsundsamfunnet. Det var fantastisk å se skolebarna som kom løpende og hadde så trygge relasjoner til dere ansatte i kirken. Det gjorde veldig godt å registrere den gode kommunikasjonen med de ansatte på skolen, på Omsorgssenteret og ikke minst på MAKE. Tryggheten og fortroligheten rundt vaffelhjertene, gikk rett til hjertet.

Kirka står sterkt. En stor TAKK til alle dere som bidrar med frivillig arbeid. TAKK for alle dugnadstimene (jeg har hørt at det snart blir flere for å få beiset kapellet før jubileet. TAKK for alle pengegavene. Gaver og støtte som i mange år har gjort det mulig for ungdommene her å få reise til Bø i Telemark som en del av konfirmantåret og i regi av kirka. Det betyr enormt mye. TAKK til alle dere som spiller og synger; sprer glede og gir fellesskap. TAKK til alle dere som på forunderlig vis sørger for at det alltid er mat på bordet; både varm mat og kaffemat. Måltidsfellesskapet er en viktig del av det å være menneske. TAKK til alle dere som trofast samles rundt Ordet og bordet og gjennom det, sørger for at kirka fortsetter å være kirke. TAKK til alle dere som ber.

TAKK FOR DENNE GANG

Takk for den åpne og gode måten dere har tatt imot oss på. Jeg opplever at dere har omfavnet visitasen. Så er det mitt håp og min bønn at alt det den innebærer får favne dere videre. Favne utfordringer og gleder – og alt det som blir veien dere videre.

Det store oppdraget med å være kirke har vi fått fra Jesus selv. I dag har vi hørt «Den lille bibel», og vi har hørt om forsoningens tjeneste. Mer sentralt kan det ikke bli.

«Alt er av Gud, han som ved Kristus forsona oss med seg og gav oss forsoningstenesta.» (2. Kor.5,18)

Gud velsigne tjenesten videre!

Ingeborg Midttømme

BISKOPENS VISITASFOREDRAG PÅ UPPHEIM 28. APRIL 2024

ETTER VISITAS I AUSTEFJORD, DALSFJORD, HORNINDAL, KILSFJORD, STORFJORDEN OG VOLDA SOKN 20.-28.04.24

Takk for at jeg fikk komme og se til dere igjen. Det begynner å bli lenge siden forrige visitas som var i juni 2015. Den gangen var det bare 4 sokn. Denne gangen fikk jeg oppleve alle 6 sokna. Selv om det er lenge siden forrige visitas, har jeg hatt flere anledninger til å komme hit. Det er alltid meningsfullt å få være sammen med dere.

Visitasen skulle vært i fjor, men av ulike grunner ble den flyttet til i år. Det innebærer at dere ikke har skrevet visitasmelding. Det sluttet jeg som biskop, å be om fra og med i år. I stedet vil jeg at fokus under både forberedelse og gjennomføring skal være på å bruke det digitale verktøyet «*Kyrkja vår*».

Takk for spennende og innholdsrike dager som har favnet bredt. Spennvidden både i innhold og alder på dem vi har fått være sammen med, er stor. Fra de helt yngste til noen på godt over 90. Fra flotte, pyntede kirkerom til fjøsrom hvor nyfødte kje satte bena under seg og ble ammet. Fra bedriftsbesøk som viste utviklingen av helt ny og nødvendig kompetanse for å ta vare på og fornye investeringene i fornybare energikilder, til besøk i over 400 år gamle hus på Bakketunet i Bjørke. Begge besøkene handlet om en bærekraftig forvaltning av de verdiene som er gitt oss. Bærekraftig med tanke på de som kommer i generasjonene etter oss.

Jeg håper forarbeidet dere har gjort, har gitt både sokneråda og fellesrådet sammen med kirkeverge og prost som i det daglige er satt til å lede alt kirkens arbeid, en felles forståelse av ressursituasjonen og utfordringene dere har. Det er det viktigste med tanke på framtida.

Gjennom dette foredraget vil jeg gi dere noe av det jeg har sett. I tillegg kommer det en mer utfyllende, skriftlig protokoll.

VISITAS

En visitas er biskopens tilsynsbesøk. Mange var spent. Hva er et tilsyn? Visitasreglementet for Den norske kirke sier:

«§ 1. Formål og definisjon

Formålet med visitasreglementet er gjennom bispevisitasene å legge forholdene til rette for aktivt engasjement og stadig fornyelse i den evangelisk-lutherske folkekirke i Norge.

En bispevisitas er et institusjonalisert og rettslig ordnet besøk av biskopen i ett eller flere sokn i den hensikt å utøve kirkelig tilsyn.

Formålet med bispevisitasen er å støtte, inspirere og veilede menigheter og ansatte, og gjøre kirkens nærvær synlig i lokalsamfunnet.»

Jeg har i ulike sammenhenger disse dagene tatt tak i brillene mine og snakket om at det å være biskop er å være den som ser. En som kommer og ser til dere. Tilsynet er i prinsippet både proaktivt og reaktivt, men det aller meste handler om å bekrefte dere og å oppmuntre dere.

Som biskop kommer jeg for å se hvordan dere gjør det når dere tror. Hvordan dere er kirke sammen. Hvordan dere er kirke for barna, for konfirmantene og ungdommene i tiden etterpå, for dem som trenger tilrettelegging, mottar omsorgstjenester i hjemmet eller er på institusjon, for dem som er i siste fase av livet – og for alle andre.

Det har skjedd store endringer i både kirke og samfunn siden 2015. For dere som nå hører til i Volda kommune, kom den store endringen med kommunesammenslåing og fylkesgrenseregulering 1. januar 2020. I kirken brukte vi den første søndagen i det nye kirkeåret, 1. søndag i advent 2019, til å feire festgudstjeneste i Hornindal kirke sammen med daværende Bjørgvin biskop, Halvor Nordhaug. Ordførerne Stig Olav Lødemel og Sølvi Dimmen deltok, og det var en stor og viktig markering. Identitet sitter dypt i oss. Ingen har forventet at nordfjordinger med det skulle bli sunnmøringer, men jeg gleder meg over å se at identiteten først og fremst hos alle, er at vi hører til i kirka. I fellesskapet der, hører vi sammen.

For hele landet, er den store endringen at Den norske kirke ikke lenger er en statskirke. Mange vil si vi i stedet har fått en kommunekirke. Loven om tros- og livssynssamfunn omfatter all slik virksomhet. I tillegg til det som gjelder for alle, har loven et eget kapittel som bare gjelder for Den norske kirke. Dette kapittel 3 slår blant annet fast kommunens finansielle ansvar for kirkens virksomhet lokalt, herunder bygging, vedlikehold og drift av kirkebygg.

VISJON OG MÅL FOR ARBEIDET

Hele kirkens overordnede visjon er: *«Meir himmel på jorda. Den norske kyrkja er ei vedkjennande, open, tenande og misjonerande folkekyrkje, som vitnar i ord og gjerning om frelse, fridom og von i Jesus Kristus.»* Visjonen følges av en strategi som skal vare helt til 2030. Den har et tredelt fokus: *«Kyrkja for den enkelte, kyrkja i samfunnet og kyrkja som organisasjon»*. Målene er at *«Kyrkja opnar rom for tru, er der livet vert levd og er meir for fleire.»* Hvordan dette kan skje her hos dere, er den viktige, strategiske samtalen alle sokneråda og fellesrådet må ha framover.

Vi kjenner fortida og har fått viktige samtaler om nåtida som gir dere det beste grunnlaget for å forme framtida. Det digitale verktøyet dere har tatt i bruk, *«Kyrkja vår»*, vil hjelpe dere på veien videre. Prosten som har fulgt dere gjennom forberedelsene, i visitas I med blant annet en gjennomgang av kirkebyggene som dere får i egen rapport, vil følge dere opp med en visitas III. Prosessen fram dit, blir å se nøye på alle ressursene dere er i ferd med å beskrive i *«Kyrkja vår»*, det samme gjelder utfordringene. Sammen med kirkeverge og prost som leder de ansatte, må dere gjøre valg av satsingsområder og prioritere rekkefølgen ut fra ressursene dere har. Ved kirkejubileet i Kilsfjord forrige søndag, så vi tydelig at dere klarer å få til mye også gjennom alle de frivilliges dugnadsinnsats og pengegaver.

KOMMUNE OG KIRKE I SAMSPILL

En bispevisitas bidrar også til å legge til rette for en viktig møteplass med kommunens øverste politiske og administrative ledelse. En møteplass som er annerledes enn de møtene dere jevnlig har. Møtet ledes av ordføreren. Hun hadde med seg kommunedirektør, kommunalsjefene for Helse og omsorg, for Oppvekst og kommunens beredskapsrådgiver. Alle deres fagområder var en del av møtet. Det ble viktige samtaler som både bekreftet alt det gode som skjer her, men også satte ord på noen av de utfordringene kommunen ser. Et styrket samarbeid på flere områder, kan komme hele befolkningen til gode.

Gjennom verktøyet *«Kyrkja vår»* har kommunens representant i fellesrådet full tilgang til alle soknets planer, vurderinger og ressurser. Siden representanten ikke sitter sentralt i kommuneledelsen, vil det legges til rette for at ordfører eller den hun ønsker, får samme tilgang. Gjennom *«Kyrkja vår»* har også soknet tilgang til kommunale data og for eksempel *«Ungdataundersøkelsen»*. Det er flere unge som faller utenfor både skole og arbeidsliv. Undersøkelsen viser at mange av ungdommene i Volda kommune, mangler en fortrolig venn og ofte kjenner seg utenfor og ensomme. Kirken ønsker å

satse på ungdomsdiakoni; omsorg for ungdom. Fra kommunens side kan det være ønskelig å prioritere et felles prosjekt som rettes mot denne gruppen. Det vil følges opp.

Et annet viktig tema inn i dette møtet, var samarbeidet kirken har med skoler og barnehager. Kommunen ble invitert til å se på et forslag til avtale for samarbeidet for å øke alles kunnskap og trygghet på dette området. Regjeringen åpnet i høst også for samarbeid med ulike trossamfunn i SFO-tiden slik at barna kan få tilbud om flere aktiviteter. En forutsetning er at aktivitetene ikke er diskriminerende overfor enkeltbarn eller grupper, jamfør blant annet rammeplanen for SFO og Opplæringsloven (§ 9 A-3).

Vi tematiserte også den rettigheten staten har sikret ved at «alle som er avhengige av kommunale helse- og omsorgstjenester skal få tilrettelegging og bistand for å kunne utøve sin tro og sitt livssyn.» (Rundskriv 1-6/2009). Det handler om å gi åndelig omsorg. Senere på dagen var det andaktsstunder på Omsorgssenteret. Vi fikk et godt bilde av betydningen av denne jevnlig møteplassen hvor svært mange kommer og deltar. En møteplass som også ivaretar den enkeltes rett til å utøve sin tro enten alene eller sammen med andre. (Jmf. Menneskerettigheten §18).

GUDSTJENESTELIV OG KULTURLIV

Salmesang og preken har alltid stått som bærebjelkene i gudstjenestene. Dåpen var tidligere gjerne etter gudstjenesten, og nattverd ble feiret ved sjeldne anledninger. Jeg husker godt at dåpen ble tatt inn i gudstjenesten og dåpsfølget kom i prosesjon opp kirkegulvet etter prekenen. De siste 20 årene har det pågått et kontinuerlig fornyelses- og utviklingsarbeid av gudstjenestelivet i hele Den norske kirke. Vi har fått nye liturgier, ny liturgisk musikk, ny salmebok og nå i mars en oppdatert oversettelse av den bibelutgaven vi fikk i 2011. Der har soknepresten deres, Per Kristian Hovden Sætre, deltatt i oversettelsesarbeidet. For 2 uker siden fikk vi en ny liturgi for Askeonsdag, og flere liturgiske oppdateringer er på gang. Hva betyr dette for dere?

Ved siden av å få bibelen i en språkform og med ord og uttrykk vi bruker i dagligtale, og vedtaket i 2011 om at nattverd heller skulle være regelen enn unntaket, er trosopplæringsreformen det som har endret gudstjenestelivet mest. Barna har blitt fullverdige gudstjenestedeltakere. Barn får delta i nattverden. Barn får være medliturger.

Ved forrige visitas ba jeg dere om å følge med på soknas årsstatistikker, analysere tallmaterialet og se hvordan den gjennomsnittlige nattverddeltakelsen utvikler seg. Siden den gang har landet vårt vært gjennom en pandemi som la sterke begrensninger på gudstjenestelivet. Det er i ferd med å vende tilbake til slik det var i 2019. Det var gledelig å høre soknepresten vise til at nattverddeltakelsen har økt. Samtidig har gudstjenestedeltakelsen gått noe ned. Dere stilte i samtalen spørsmål om hva dette betyr. Med de mulighetene dere nå har til å følge all virksomhet og all statistikk gjennom «*Kyrkja vår*», ber jeg dere som står i undervisningstjeneste og preketjeneste å arbeide med dette fremover. Gjennom undervisning og forkynnelse legges grunnlaget.

Jeg håper virkelig at alle kan få hjelp til å se at nattverden er en gave. En gave til alle oss som aldri kan fortjene den. Gudstjenesten er i så måte ment å være det fremste stedet vi har for et inkluderende fellesskap.

Gudstjenestelivet er helt avhengig av kirketjener / klokker, en som kan administrere det hele i samarbeid med prost, samt organist og prest. Så ser jeg med glede at mange av gudstjenestene også inkluderer trosopplæringsstiltak. Mitt første møte med «Tårnagentene», var under visitasen her i

Volda i 2015. Derfor var det ekstra stas at «Tårnagentene», godt veiledet av menighetspedagog og frivillige, var med å prege åpningsgudstjenesten for denne visitasen i Kilsfjord kyrkje.

Et annet tema når det gjelder gudstjenestelivet, er muligheten til friluftsgudstjenester. Det er mange, vakre steder som kan ligge godt til rette for gudstjenester. Steder hvor det ikke er for krevende å ta seg fram. Kanskje kan dette være en arena for samarbeid med speideren eller andre friluftslivsinteresserte grupper. Erfaringen er at gudstjenesten da oppleves mer tilgjengelig for andre grupper enn dem som vanligvis kommer til kirken. Stranda nedenfor Kyrkjelydsstova ved Hornindalsvatnet, vil være et egnet sted. Prosten er delegert ansvaret med å avgjøre tid og sted for de forordnede gudstjeneste samt midlertidig å redusere antallet om det er behov for det.

De seks sokna er åpenbart forskjellige. Derfor var det flott å erfare hvordan dere gjennom bokstavelig talt å spille på lokale ressurser, fikk gjennomført Volda kyrkjemusikkveke parallelt med visitasen. Vi fikk som en del av programmet vært med i Dalsfjord kyrkje hvor vi hørte Dalsfjord mannskor, Laustad musikkorps, Dalsfjord Bluegrassband og Visitasbandet i tillegg til voksne solister akkompagnert av to av organistene. Takk.

Intimkonserten i Jensaløda med organisten selv som utøver på tråorgel og flygel representerte noe helt annet. Takk.

Bredden i det kirkelige kulturlivet er stort, og snart blir det enda større. Biskopen godkjente på torsdag Riksantikvarens tilråding for utbedring av orgelet i Volda kyrkje.

MIDLERTIDIGE INNBYGGERE

Et rart begrep? Jeg strevde litt med å finne en formulering som kunne romme både studenter og flyktninger som kommer for å bo her i noen år. Innbyggere som har en tydelig identitet og tilhørighet et annet sted, men som lever sitt liv mellom dere her og nå.

Ved visitasen så langt tilbake som i 2007, påpekte fungerende biskop behovet for en studentpresttjeneste. Jeg skrev i 2015: «Høgskulen i Volda har 4000 studenter, og rektor ved Høgskulen uttrykte i vårt møte denne uken et tydelig behov for en studentprest. Det er en utfordring vi i fellesskap må søke å løse.» Siden den gang har studentpresttjenesten kommet på plass ved at bispedømmerådet for en periode har prioritert lønnsmidler til en 50% stilling. Studentpresten er nå godt innarbeidet på Høgskulen, bidrar med en omfattende samtaletjeneste og betyr mye for studentenes livsmestring i denne fasen av livet. Under denne visitasen har vi ikke hatt møte med Høgskulen. Jeg håper at dere i det strategiske arbeidet fremover kan se på om / hvordan de månedlige kveldsgudstjeneste i større grad kan knyttes til dette store, mangfoldige og ressursrike studentmiljøet på Høgskulen.

Mange av flyktningene som kommer hit har en kristen ortodoks eller kristen katolsk bakgrunn. Forrige søndag morgen så jeg med glede at det var fullt av biler her fordi den eritreiske, ortodokse menigheten jevnlig får bruke Volda kyrkje til å feire gudstjeneste på sitt språk og etter deres egen ordning. Det er flott. Gudstjenestelivet deres er annerledes enn vårt. Har dere erfaringen med i fellesskap å invitere til kirkekaffe?

De ulike, store kirkesamfunnene har ulike kalendere for når vi feirer jul og påske. Neste år har vi felles påskedag! Det gir mange muligheter til å planlegge en stor feiring sammen. Sammen med skolene, sammen med musikkskolen, sammen med kor og musikklag, sammen med ...? Sammen. La det være utgangspunktet og målet.

ARBEID OG SAMARBEID

Rekruttering til de ulike fagstillingene i kirken med sitt særpreg og særlige kompetanse, er ikke alltid like enkelt. Kirken på nasjonalt nivå har nå lagt til rette for at det kan ytes økonomisk støtte til dem som tar imot en stilling og ønsker å kvalifisere seg ytterligere for å oppnå kravene til vigsling.

Ved forrige visitas skrev jeg om kirkevergens arbeid med å få fellesrådet godkjent for en EU-finansiert volontørtjeneste hvor ungdom i EU og Europa ellers kan reise ut og drive frivillig arbeid hos organisasjoner som er tilknyttet ordningen. Jeg ser på oversikten over ansatte som arbeider med barn og unge, at dere har en ESC (Europeans Solidarity Corps) -volontør også i år. Jeg har dessverre ikke fått møte henne, fått innblikk i kompetansen eller oversikt over den delen av arbeidet.

Volda kyrkjelege fellesråd har mange sokn og kirker, men de ansatte utgjør en stab. En del er i deltidsstillinger og har noen faste sokn og kirker hvor de gjør tjeneste. Andre skal tjenestegjøre i alle sokna. Det krever stor fleksibilitet og gode rutiner for samarbeid når det som er planlagt i lang tid plutselig ikke kan gjennomføres. Takk for de prosessene dere står i. Jeg ser at det er krevende å administrere og mye som skal ledes både av kirkeverge og prost.

Når det er sagt, minner jeg igjen om de kirkelige rådsmedlemmenes nye og forsterkede ansvar som kirkelig styringstjeneste slik Kirkemøtet vedtok det i august i fjor. (Sak KM 5/23). Jeg håper møtepunktene gjennom denne visitasen både har bidratt til å bekrefte dere og å motivere dere for veien videre.

Kirka står sterkt her i sokna i Volda. En stor TAKK til alle dere som bidrar med frivillig arbeid. TAKK til alle dere som spiller og synger; sprer glede og gir fellesskap. TAKK til alle dere som på forunderlig vis sørger for at det alltid er mat på bordet; både varm mat og kaffemat. Måltidsfellesskapet er en viktig del av det å være menneske. TAKK til alle dere som trofast samles rundt Ordet og nattverdbordet og gjennom det, sørger for at kirka fortsetter å være kirke. TAKK til alle dere som ber.

TAKK FOR DENNE GANG

Takk for den åpne og gode måten dere har tatt imot oss på. Takk for alt dere har delt, alt vi har fått innblikk i.

Det store oppdraget med å være kirke har vi fått fra Jesus selv. Han har kalt oss. Han har sendt oss til å åpne rom for tro så troen kan få rom i hver og en av oss. «Hellige mysterium» som vi sang i gudstjenesten.

Gud velsigne dere alle!

28.april 2024

Ingeborg Midttømme

Møre biskop

Den norske kyrkja, Møre Bispedøme

BEREDSKAPSPLAN for alvorlege hendingar

Oppdatert 2024

1. Formål og forankring

Denne planen skal sikre eller medverke til at Den norske kyrkja i Møre, på prosti- eller bispedømenivå, etablerer kriseleiing på kort varsel, og raskt kan sette i verk treffsikre tiltak saman med andre, for å handtere alvorlege hendingar i eigen organisasjon eller i lokalsamfunnet. Prostinivå er lågaste eining i planen og omfattar både lokalkyrkjelyd, fellesråd og prosti.

Planen klargjer ansvarsfordelinga mellom prost, kyrkjeverje og andre tilsette i kyrkjelydane – der prosten har ansvar for å sette og leie krisestab. I prosten sin stad kan sokneprest eller kyrkjeverje sette krisestab.

Formålet med denne planen er å innarbeide gode rutinar for å «sette krisestab» lokalt (prosti) og regionalt (bispedøme). Planen tek ikkje mål av seg til å foreslå strategiar eller tiltak i møte med spesifikke hendingar eller ulykker.

Planen definerer kva fullmakter prostar og biskop har til å kalle ut tilsette i begge arbeidsgjevarlinene for å ta hand om menneske som er ramma av ei alvorleg hending, og for å kunne oppretthalde dagleg drift i kyrkja i Møre. LRS-prest forvaltar biskopen sine fullmakter til å kalle ut personell frå begge arbeidsgjevarlinene i samband med «alvorlege hendingar» i bispedømet. Fullmakter til prost og biskop er tidlegare inngått mellom biskopen og alle fellesråd i bispedømet, men må fornyast i samband med endelig godkjenning av denne planen.

2. Definerings av sentrale omgrep

Alvorleg hending

Ei hending som på grunn av omfang eller kompleksitet gjer at LRS-prest, kriseleiinga på bispedømenivå, eller kriseleiinga på prostnivå vurderer å kalle ut tilsette og sette i verk særskilte tiltak som følgje av hendinga.

Krisestab = kriseleiing

Uttrykket å «sette krisestab» betyr at ansvarleg leiar kallar saman kriseleiinga ut frå fastsett rutine eller regelverk, for å avgjere korleis hendinga skal handterast, kva personell som skal kallast ut, kva ressursar som er tilgjengeleg osv. Det er avgjerande for god krisehandtering at ein har gode rutinar for å sette krisestab, både i forhold til kven som kallar saman, korleis innkalling skal skje, og kven som skal kallast inn.

LRS-prest

Ei alvorleg hending i Møre og Romsdal vil ofte medføre at Politimesteren etablerer Lokal Rednings Sentral (LRS) ved politiet sin operasjonssentral i Ålesund. LRS-presten er biskopen og DnK sin representant i Politimesteren sin stab ved større ulykker, bergingsaksjoner eller katastrofer. LRS-prest vert innkalla til operasjonssentralen i Ålesund, og har biskopen sitt mandat til å kalle ut kyrkjeleg personell til ulike støttefunksjonar i mottakssenter, pårørandesenter og liknande. Dette er same mandat som også prostane har etter samarbeidsavtale med prostane.

Beredskapsordninga i DnK

Vaktordninga sikrar prest i beredskap året rundt, for å ta seg av kyrkjelege tenester som ikkje kan vente. Politiet nyttar beredskapsprest til å formidle dødsbod og dette er den vanlegaste bruken av prest i beredskap i DnK. Andre «uoppsettelige tenester» kan til dømes vere nattverd til døyande eller sjelesorg.

Kommunale kriseteam

Alle kommunar har eit psykososialt team som gir støtte til pårørande og andre som er ramma ved trafikkulykker, sjølv mord, drap og andre akutte hendingar. Mange stader er DnK representert i slike team. Både prost, kyrkjeverje, prestar og diakonar bør ha kontaktinformasjon til leiaren i det kommunale kriseteamet i sine kommunar.

3. Frå normal drift til handtering av alvorlege hendingar

1. Å sette krisestab i DnK

Ei oppskalering frå normal drift til krisehandtering ved alvorlege hendingar skjer ved at det vert «sett krisestab» på lokalt nivå og/eller på bispedømeplan i DnK.

På prostiplan/fellesråd er det prosten som kallar saman og syt for at krisestab vert sett. I prosten sin stad kan sokneprest eller kyrkjevevje sette krisestab.

På bispedømeplan er det stiftsdirektør/biskop som har ansvar for å kalle saman og sette krisestab.

Melding om at det har skjedd ei alvorleg hending eller at der er ein trusselsituasjon kan komme frå ulikt hald og gå via fleire tilsette før det når fram til ein av dei nemde leiarane. Derfor må alle tilsette kjenne til rutinane for å «sette krisestab».

LRS-presten som er ein del av politiet sin kriseberedskap, kan vere den som får kjennskap til den alvorlege hendinga først. Politiet kan også ringe prost, lokal prest – eller kyrkjelydskontor. Men det er også andre tilsette som kan «få hendinga i fanget»:

- a. Ein beredskapsprest som ser at hendinga han/ho er utkalla til å handtere krev fleire folk/ekstra mannskap.
- b. Ein kateket eller trusopplærar på konfirmantleir der det skjer ei alvorlig hending.
- c. Ein tilsett eller frivillig i kyrkja som opplever ei alvorleg hending i samband med eit kyrkjeleg arrangement – der omfanget tilseier at det bør settast krisestab.

Organisering av kriseleiing og rutinar for handtering av «alvorlig hending» skal vere kjent av tilsette og frivillige leiarar i kyrkja lokalt og på bispedømeplan – og skal gjennomgåast årleg i stabsmøte. Vedlagt mal for «Rutinar for å sette krisestab» kan brukast som grunnlag – men **må** tilpassast lokale forhold. Det er avgjerande at dei som er med i kriseleiinga er førebudd på at ei innkalling kan komme, og at dei kjenner rutinene for å stadfeste innkalling.

Ein gong for året bør staben gjennomføre ei øving der ein tek utgangspunkt i ei tenkt hending og øver seg på å bruke «Rutinar for å sette krisestab». Dei faste medlemmene av krisestaben bør møtast kvart halvår for å gå igjennom rutinar og øve med utgangspunkt i ei tenkt hending eller case.

RUTINE

Sette krisestab i prosti/fellesråd

1. Prost set krisestab og kallar inn faste medlemmer. I prosten sin stad kan sokneprest eller kyrkjeverje sette krisestab.
2. Vurder i fellesskap kven andre som bør vere ein del av krisestaben ut frå hendinga og utvikling av krisesituasjonen.
3. Etabler kontakt med politi/kriseteam/LRS-prest, og gi beskjed om at de har sett krisestab. Skaff oversikt over viktige behov.
4. Vurder kva DnK lokalt kan tilby i form av personell til å møte menneska som er ramma, open kyrkje, evt. andre samlingslokale.
5. Vurder behov for å gå ut med informasjon i media. Avklar med LRS-prest/politi dersom ein er i tvil.
6. Ivareta eigne tilsette.
7. Juster tiltak etter utvikling og i dialog med politi/kriseteam/LRS-prest.

1	Faste medlemmer	Prost Kyrkjeverje Aktuell sokneprest Kontorleiar/merkantil medarbeidar
2	Andre aktuelle medlemmer	Diakon Kateket Kyrkjetenar Andre?
3	Skaff oversikt over behov	Ta kontakt med politi, kriseteam eller LRS-prest for å få meir informasjon om den alvorlege hendinga – og for å formidle at de har sett krisestab
4	Vurder kva DnK lokalt kan tilby	Ver nøktern i forhold til kva de kan tilby i form av personell, lokaler og samlingar av typen «åpen kyrkje».
5	Viktige kontakter	Politiets operasjonssentral : Ring 02800 Leiar i kommunalt kriseteam: (namn, kontaktinfo) LRS prest Karl Johan Bjørge mb: 92423862 LRS prest Kari Vatne mb: 9206538
6	Mal for innkalling	Innkalling kan skje på SMS eller ved oppringing. Eksempel på tekst i SMS: Alvorlig hending. Det vert kalla inn til møte i krisestaben i dag (dato) kl. (tidspunkt). Møtet vert halde (på teams) (eventuelt møtestad – kontor/kyrkje etc.). Stadfest at du har fått denne meldinga og om du kan delta i møtet. Gi svar til (namn og mobilnummer).

II. Kriseleiing Den norske kyrkja i Møre

Kriseleiing i Den norske kyrkja skal etablerast på det nivået som høver til hendinga sitt omfang. Som regel vil det sei på fellesrådsnivå/prostinivå. Ved hendingar som omfattar fleire fellesråd og ulike prosti vil det vere naturleg å etablere kriseleiing også på bispedømenivå.

Kriseleiing på prostnivå/fellessrådsnivå: Prost/sokneprest, kyrkjevevje og kontorleiar/sekretær evnt. andre ut frå den aktuelle hendinga (diakon, kateket, kyrkjetenar). Ofte vil det vere klokt å ha med ein fast medlem i krisestab som kan ivareta behovet for å hente inn informasjon, skrive referat og slik vere ei støtte for leiar. Derfor er kontorleiar/sekretær ført opp som fast medlem, men her må det gjerast vurderingar lokalt ut frå kompetanse og erfaring.

Kriseleiing på bispedømenivå: Stiftsdirektør, biskop og aktuell prost, samt ein rådgjevar som sekretær. Kriseleiinga kan supplerast ut frå behov.

Ansvar til kriseleiinga er (uprioritert liste):

- a. Etablere og vedlikehalde kontakt med den offentlege kriseleiinga (politi, statsforvaltar, LRS-prest) for å få oversikt over kva som har hendt og avklare behovet for kyrkja sine tenester.
- b. Legge ein plan for DnK si handtering av hendinga, og skaffe seg oversikt over eigne tilsette, og eigne ressursar for å møte det som har hendt.
- c. Trygge og støtte eigne tilsette som tek del i feltarbeidet – så dei veit kvar dei skal vende seg for å få avlastning og vegleiing.
- d. Kommunisere ut gjennom media om DnK sine tilbod i form av «open kyrkje», samtale og sjelesorg, minnegudstenester og liknande. Det ligg mykje omsorg i god kommunikasjon.
- e. Kriseleiinga bør ha låg terskel for å kalle saman til nye møter. Ei alvorleg hending kan utvikle seg i mange retningar og det er derfor nødvendig å revurdere planar heile tida.
- f. God og hyppig kommunikasjon ut til eigne tilsette er god personalomsorg.

III. Ansvarsfordeling kyrkjevevje, prost og LRS-prest

Kyrkjevevje og prost har nøkkelfunksjonar i den kyrkjelege beredskapen. LRS-presten er i første rekke ein støttefunksjon for politimeisteren – men har samtidig mandat som i ein akutfase er samanfallande med biskopen sitt mandat når det gjeld å kalle ut kyrkjeleg personell. Derfor er det avgjerande at prost, kyrkjevevje og LRS-prest spelar på lag og har eit avklart forhold til kvarandre. Rutinar for å sette krisestab må utarbeidast lokalt – ut frå lokale forhold.

Det er betre at krisestaben vert samankalla ein gong for mykje enn ein gong for lite. Dersom ei hending omfattar fleire fellesråd/kommunar kan det etablerast felles kriseleiing.

Andre tilsette kan kallast inn etter behov og i forhold til kva som er relevant i situasjonen. (Dagleg leiar i soknet, diakon, kateket, kyrkjetenar, leiar i fellesrådet osv.)

Prost og LRS-prest har hovudansvar for å disponere og kalle ut prestar og diakonar for å sikre nødvendig mannskap både til handtering av den alvorlege hendinga. Medan prost og kyrkjevevje har felles ansvar for å sikre dagleg drift og gjere prioriteringar i samband med gudstenester, gravferder, soknebod og andre tenester i prostiet.

Prost og kyrkjevevje har kvar for seg og saman ansvar for at kyrkjeleg tilsette får opplæring og vert førebudde på handtering av alvorlege hendingar gjennom kurs og øvingar. Dei har også kvar for seg og saman ansvar for at tilsette får nødvendig oppfølging undervegs i krisearbeidet og i etterkant, når krisa er over.

LRS-presten er biskopen sin representant og kyrkjelig fagressurs inn i politimeisteren sin stab ved alvorlege hendingar i politidistriktet. (Møre og Romsdal fylke). LRS-presten møter ved Politiets operasjonssentral i Ålesund etter utkalling frå politiet. Dernest er også LRS-presten eit bindeledd mellom DnK og politiet undervegs i krisearbeidet. Det skal vere lett for prostar og kyrkjevevjer å komme i kontakt med LRS-prest i samband med ei alvorleg hending i prostiet.

Kven gjer kva – ved ei alvorleg hending	
Biskop, stiftsdirektør	Set krisestab ved bispekontoret ved alvorlege hendingar i Møre bispedøme. Biskopen deltek i beredskapsrådet til Statsforvaltaren i Møre og Romsdal og har tett dialog med LRS-prest og politiet.
Prost (sokneprest) (kyrkjevevje)	Set krisestab i den lokale kyrkja ved alvorlege hendingar i ei kommune/prosti. På vegne av prosten kan kyrkjevevje eller sokneprest selle krisestab. Har dialog med kommunalt kriseteam.
LRS-prest	Deltek i Politiet sin krisestab som DnK sin representant. Involverer tilsette i lokalkyrkja og er bindeledd mellom politiet og DnK. Kallar ut kyrkjeleg personell til mottakssentra for pårørande og skadde¹
Prost og kyrkjevevje	Sikrar kyrkjeleg bemanning til dagleg drift (gudstenester og andre kyrkjelege tenester) Føl opp tilsette før, under og etter krise.
Kantor, diakon, kateket, kyrkjetenar, med fleire.	Deltek i lokal krisestab etter behov og medverkar i handtering av den alvorlege hendinga med sine ulike kompetansar.

¹ Etter fullmakt frå biskop og kyrkjevevje, avklart i eigen avtale.

IV. Den nasjonale beredskapen i Norge

Hovudredningsentralen har overordna operativt ansvar ved søk- og redningsaksjonar i Noreg. Hovudredningsentralen er organisert med to redningssentralar, éin i Nord-Noreg og éin i Sør-Noreg. Ansvarsområdet mellom Nord- og Sør-Noreg blir delt på 65 grader nord, langs grensa mellom Nord-Trøndelag og Nordland.

Sjø- og luftredningsteneste blir alltid koordinert direkte frå Hovudredningsentralen. Hendingar på land blir, i dei aller fleste tilfella, delegerte til ein av dei lokale redningssentralane (LRS), etter føringar frå Hovudredningsentralen.

Dei lokale redningssentralane blir leia frå dei respektive politidistrikta, men hovudredningssentralane er ansvarleg for å føre tilsyn. I Møre og Romsdal vert Lokal redningssentral (LRS) leia av Politimeisteren i Møre og Romsdal, Ålesund. Biskopen i Møre er representert i LRS gjennom LRS-presten, som er DnK sin representant inn i den utvida kriseleiinga til Politimeisteren i Møre og Romsdal ved alvorlege hendingar som krev koordinert innsats frå mange aktørar – der DnK er ein av «samvirkeaktørane».

V. DnK si rolle som ein del av den nasjonale beredskapen

Politiet sine forventningar til DnK er omtalt i Politiet si beredskapshandbok:

«Den norske kirke er formelt innlemmet i samarbeidet med politiet om redningstjenesten, og forberedt på å skulle ta del i arbeidet med å gi omsorg og krisestøtte til de rammede. (...) Kirkens oppgaver vil først og fremst være å gi medmenneskelig støtte. Ellers vil oppgavene for kirken særlig være å:

- *avgj prest som rådgiver til politimesterens stab, LRS og HRS*
- *varsle pårørende etter anmodning fra politiet*
- *gi støtte og sjelesorg*
- *forberede og lede sørgegudstjeneste og andre markeringer*
- *bistå ved syning og/eller overlevering av bårer*
- *bistå pårørende ved besøk på ulykkesstedet*
- *mobilisere det lokale kirkelige nettverket*
- *gi særskilt oppmerksomhet til pårørende som ikke får sine døde tilbake.»*

(PBS 1, kap 5.4)

VI. LRS-prestane i Møre. Mandat og oppgåver.

Det er oppnemnt to LRS-prestar i Møre bispedøme, begge med kort reiseavstand til Politiets operasjonssentral i Ålesund, der også politimeisteren i Møre og Romsdal har sitt sete.

Dei to LRS-prestane vikarierer for kvarandre, der LRS 1 rykker først ut.

LRS-prestane har fått mandat frå biskopen og representerer biskopen som rådgjevar og medarbeidar i Lokal Redningssentral, under leiing av politimeisteren eller hans underordna.

Lokal redningssentral betyr at politimeisteren eller hans underordna set krisestab (etablerer kriseleiing) ved Politiets operasjonssentral i Ålesund. Det er den konkrete hendinga sin karakter og innhald som avgjer samansettinga av krisestaben, men DnK vert som regel kalla inn ved alle store hendingar – særleg med tanke på oppfølging av pårørande.

LRS-presten si oppgåve er :

- a) *å vere ein del av kriseleiinga og delta i dialogen med andre rådgjevarar under leiing av politimeisteren – eller hans underordna.*
- b) *å mobilisere kyrkjeleg tilsette i omsorga for menneske som er sterkt påverka/ramma av hendinga. LRS-prestane har fullmakt til å mobilisere prestar og fellesrådstilsette i ein akutfase definert til to døgn. LRS-presten har tett dialog med aktuelle prostar og kyrkjevevjer for å avklare vidare bruk av kyrkjeleg personell.*

Vedlegg 1

Ulike kompetansemiljø ² Handtering av alvorleg hending													
RVTS- midt Ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging. Trondheim.	Nettstad: Startside (rvtsmidt.no) Telefon: 72822005 Stort kompetansemiljø som gir vegleing til offentlege og frivillige organisasjonar som tilbyr hjelp til volds- og kriseramma.												
Helsedirektoratet «Psykososiale tiltak ved kriser, ulykker og katastrofer» (Nasjonal veileder)	Lenke: Psykososiale tiltak ved kriser, ulykker og katastrofer (Mestring, samhörighet og håp) - Helsedirektoratet												
Universitetet i Bergen Senter for krisepsykologi Har utarbeida fleire rutinar og anbefalingar til fagfolk i kommunane - for psykososial oppfølging etter traumatiske hendingar og katastrofer. (2009)	Lenke: Kriser Universitetet i Bergen (uib.no) (Organisering, Rutiner, Ressursbank)												
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Ressursbank</th> <th>Rutiner</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>- Reaksjoner</td> <td>- Mord</td> </tr> <tr> <td>- Tiltak</td> <td>- Ulykker</td> </tr> <tr> <td>- Barn og unge</td> <td>- Selvmord</td> </tr> <tr> <td>- Pressekontakt, media</td> <td>- Barsedød</td> </tr> <tr> <td>- Ritualer</td> <td>- Voldtekt og seksuelle overgrep</td> </tr> </tbody> </table>	Ressursbank	Rutiner	- Reaksjoner	- Mord	- Tiltak	- Ulykker	- Barn og unge	- Selvmord	- Pressekontakt, media	- Barsedød	- Ritualer	- Voldtekt og seksuelle overgrep
Ressursbank	Rutiner												
- Reaksjoner	- Mord												
- Tiltak	- Ulykker												
- Barn og unge	- Selvmord												
- Pressekontakt, media	- Barsedød												
- Ritualer	- Voldtekt og seksuelle overgrep												
Kommunale kriseteam	Ring kommunen sitt sentralbord og spør etter leiar i det kommunale kriseteamet. Gå til kommunen si nettside - søk på «kriseteam» og finn namn og kontaktinformasjon på leiar. (Ikkje alle kommunar gir opp mobilnummer, så det må du be vedkomande om å få.)												
Prostane i Møre bispedøme	(link)												
Kyrkjevevjerjane i Møre bispedøme	(link)												
LRS-prestane i Møre bispedøme	(link)												

² Dette er ikkje ei utfyllande liste, og det kan vere klokt å tenke igjennom om kva lokale fagressursar kriseleinga kjenner til – og kanskje allereie har eit samarbeid med - og som ein kan gjere seg nytte av.

Vedlegg 2

FORSLAG TIL CASE FOR ØVINGAR

Ei skrivebordsøving har som føremål å avdekke «blindsoner» i beredskapen og samstundes auke tryggleiken i kriseleiinga når ei alvorleg hending ein dag faktisk skjer.

Case 1 Terrortrussel

Politiet ringer kyrkjekontoret og seier dei har motteke ein terrortrussel mot den lokale kyrkja og at dei vurderer sette vakt ved gudstenestene framover. Om 14 dagar er det konfirmasjon i hovudkyrkja i soknet. Politiet vil sjå situasjonen litt an, men vurderer å stille med væpna politi ved kyrkja denne søndagen. Politiet vil gå ut i media i løpet av dagen med informasjon om den trusselmeldinga og om politiet si handtering på kort sikt.

Vurder eigne handlingsalternativ i samsvar med lokal rutine for handtering av alvorleg hending.

Kva er informasjonsbehovet til kyrkjelyd, lokalsamfunn og tilsette - og kven tek seg av det? Vil det være aktuelt å avlyse konfirmasjonsgudstene?

Er det behov for å utvide krisestaben?

Kva spørsmål dukkar opp i møte med ei slik hending – og kven kan de vende dykk til for å få hjelp til å handtere denne krisa?

Case 2 Skuleskyting

Kl. 10.30 ein tysdag vert det meldt på lokale og riksdekkande media at ein elev på 14 år på ungdomsskulen er drepen og to andre er hardt skadde i ei skuleskyting i kommunen. Gjerningsmann er uskadeleggjort og teken hand om av politiet. Det er ein ungdom på 17 år, tidlegare elev ved skulen der skytinga har funne stad.

Kyrkjeverje bestemmer å sette krisestab i samråd med prosten. Faste medlemmer forutan kyrkjeverje er sokneprest og diakon. Prosten er under vegs.

Soknepresten får kontakt med leiar for det kommunale kriseteamet og gir beskjed om at det er sett krisestab i den lokale kyrkja. Leiaren i kriseteamet er på veg til skulen og vil komme tilbake i forhold til behov for hjelp frå kyrkja.

Kva blir viktig å avklare for krisestaben i kyrkja? Kven kan kyrkja støtte seg til i handtering av denne hendinga?

Korleis kan DnK gi hjelp til ungdommar og lokalsamfunn til å komme igjennom ei slik hending? På kort sikt og på litt lengre sikt.

Case 3 Overbelastning av tilsett medarbeidar

Det er fredag kl. 14.00 midt i sommarferien. Ein prestestudent som vikarierer i prostiet i ferien, får eit «samanbrot» etter ei gravferd og kjem heilt ute av seg tilbake til kyrkjekontoret etter jordfestinga. Ho har gravferdsturnus og dette er hennar tredje gravferd denne veka. Alle dei tre gravferdene har vore svært krevjande i den forstand at det har vore kompliserande forhold ved to av dei. (sjølv mord og alvorleg familiekonflikt). Ho har ikkje vendt seg til overordna for avlastning. Den unge prestestudenten er nedbroten og er både sint og lei seg. Ho forlet kyrkjekontoret nokså opprørt og varslar at ho har fått time hos fastlegen for ei sjukmelding.

Det er kyrkjetenar som møter presten og som melder frå til kyrkjevevja om det som har hendt. Kyrkjevevja tek kontakt med prosten og dei to møtes saman med soknepresten for å få oversikt over kva som har hendt og for å støtte den unge prestestudenten.

Kva bør ein gjere for den unge prestestudenten?
Kva risiko inneber ei slik oppleving for studenten?
Korleis kan ein sikre at dette ikkje skjer igjen?

Case 4 Valdshending på konfirmantleir

På ein konfirmantleir med 30 konfirmantar og 6 vaksne leiarar vert ein av konfirmantane stukken med kniv i ein krangel som utviklar seg like etter middagen. Konfirmantane slappar av ute når to grupper ryk mot kvarandre etter at det har falle krenkande kommentarar mot ei 15 år gamal jente. Alt skjer i løpet av sekund. Ho blir rasande og går til angrep på ein gut som blir slått og skubba over ende. Medan dei vaksne tek seg av guten som er gått i bakken, akselererer konflikten og ein av dei andre gutane stikk ein kniv i mageregionen på ein annan gut.

Guten som har brukt kniv spring til skogs og det oppstår kaos og sjokk i gruppa. Den skadde vert raskt tatt hand om av kateket og ein annan vaksen, og fleire vaksne kjem til for å gi nødvendig førstehjelp, samtidig som AMK vert kontakta. To av dei vaksne leiarane får i oppgåve å samle resten av konfirmantane – men det er krevjande å halde styr på gruppa og tre konfirmantar vert henta av sine foreldre utan at leiarane synes dei kan nekte det. Ein av vaksenleiarane vil gå ut i skogen for å finne guten som brukte kniv, men får beskjed frå AMK om å vente til politiet kjem.

Den skadde guten kjem etter kort tid under legehjelp og vert frakta til sjukehus med helikopter. Det er total forvirring i ungdomsgruppa etter hendinga. Politiet har enno ikkje dukka opp, men dei har gitt kateket instruks om å halde tilbake alle konfirmantane med tanke

på vitneforklaring. Likevel er det endå to konfirmantar som forlet leirstaden utan å melde ifrå for å møte sine foreldre som kjem køyrande imot.

Politiet er på plass 40 minutt etter hendinga med fire tenestemenn og startar vitneavhøyr og sikring av åstad. No kjem reaksjonane frå dei vaksne. Mange gret saman med ungdommane. Politiet søker i skogen og finn gjerningsmann, som har prøvd å skade seg sjølv. Han har berre mindre skader og vert teken hand om av politiet og ambulansespersonell.

Det vert sett krisestab i fellesrådet så snart hendinga vert kjent. Dei faste i krisestaben er kyrkjeverje, sokneprest og ein saksbehandlar/sekretær ved kyrkjeverjekontoret. Prosten vert kalla inn i tillegg, men har vesentleg lengre køyreveg enn dei andre.

Den unge guten som vart frakta til sjukehus overlever, men vert liggande på sjukehus i fleire veker for operasjonar og opptrening.

Kva gjer krisestaben og kven involverer dei for å ivareta fylgjande:

- Konfirmantane og deira foreldre
- Eigne tilsette som opplevde hendinga
- Den unge gjerningsmannen og hans foreldre
- Kyrkjelyden og folk flest i lokalsamfunnet

Dersom den skadde guten ikkje hadde overlevd angrepet - korleis ville det ha endra krisestaben si handtering av hendinga?

Case 5 Øydelagt kontor

Når den første kjem på kyrkjeleg fellesråd sitt kontor måndag morgon flyt det vatn over alt på golvet i lokala. Ei vassleidning i taket har sprunge lekk og det renn vatn frå taket i fleire kontor. Bøker, papir og klede er våte og fleire PC-ar badar i vatn. Det tek litt tid før kyrkjetenar kjem til og får stengt hovudkran. Skadane er massive og kontorlokala er ubrukelege.

Kyrkjeverja tek raskt kontakt med forsikringsselskap og det vert gjort avtale korleis skadane kan avgrensast, om taksering og vidare plan for riving, opprydding og renovering.

Det er klart at det vil ta fire til seks veker før kontora kan brukast igjen.

Kyrkjeverja bestemmer seg for å sette krisestab.

Kven vert kalla inn?

Kvar kan det være aktuelt for kyrkjeleg fellesråd å etablere seg midlertidig?

Kva informasjon må fellesrådet gå ut med til folk flest?

Korleis vil ei slik hending påverke fellesrådet sitt daglege arbeid?

Kva tenester må prioriterast, og kva må ein utsette eller nedprioritere?

Case 6 Bussulykke

Ein buss med pensjonistar frå ein annan kant av landet kjem for langt ut på ei vegskulder og rullar ned ei skråning på ein av fylkesvegane i Møre og Romsdal. Politiet melder i media at det er mange skada og fleire omkomne. Ein fryktar at talet på omkomne vil stige.

Politiet opprettar mottakssenter i ein tettstad i prostiet og LRS-presten har kontakta prosten for å sikre kyrkjeleg personell til mottakssenteret. Prosten kontaktar ei av kyrkjevevjerne i området og det vert sett krisestab. Dei som vert innkalla til krisestaben er kyrkjevevjerja i tettstaden, sokneprest i same fellesråd, diakon og prost. Krisestaben fordeler oppgåver slik at dei sikrar tett dialog med LRS-prest, politi og kommunalt kriseteam.

Kvifor er det viktig i ein slik situasjon å sikre dialog med desse tre?
Kven andre vil det i dykkar område vere viktig å etablere kontakt med?
Kva kan DnK tilby i dialog med dei andre aktørane?

Ettersom timane går vert det stadfesta at mange av pensjonistane ikkje har overlevd ulykka, og både Statsforvaltar og Fylkesberedskapsrådet vert kopla inn. Biskopen i Møre har fast plass i Fylkesberedskapsrådet og uttalar til media at DnK med sine tilsette deltek i krisearbeidet.

Korleis kan biskop og stiftsdirektør støtte det lokale krisearbeidet ved ei alvorleg hending med mange omkomne?

Har det vore dialog med bispekontoret om kva ein prost eller eit lokalt fellesråd kan forvente av støtte og hjelp frå biskop og stiftsdirektør ved ei slik hending? Kven tek den dialogen?

Case 7 Ulykke til sjøs

I samband med ein operasjon ved Draugen i Nordsjøen har fem personar på same supplybåt mist livet. Tre av dei omkomne kjem frå vårt prosti. Det er tre menn 37, 54 og 63 år. Dei to siste kjem frå eit anna prosti i bispedømet.

Desse opplysningane er gitt:

Mann 37 år, to barn 2 og 8 år. Sambuar.

Mann 54 år, tre barn over 18. Kone. Eit av barna bur i Oslo.

Mann 63 år, to vaksne barn. Skilt

Prosten kallar inn krisestaben til møte.

Det er stort fokus på saka i media og ein forventar også stort mediefokus i samband med gravferdene.

Er dette ei sak for krisestaben? Kvifor/kvifor ikkje?

Kva problemstillingar er det aktuelt å drøfte i krisestaben?

Vedlegg 3

Samarbeidsavtale om kyrkjeleg beredskap

Partar i avtalen:

1. Prosten i xx prosti
2. Kyrkjeverja i xx

Avtalen gjeld:

Samordning og bruk av kyrkjelege ressursar frå begge arbeidsgivarliner i samband med ulykker og katastrofar i Nordre Sunnmøre prosti. Avtalen gjeld frå dags dato og til den vert sagt opp av ein av partane med 6 månaders varsel.

Avtaletekst:

LRS-prestar i teneste får med dette fullmakt til å kalle ut nødvendig kyrkjelig personell i samband med ulykker og kriser i prostiet. Det er ein føresetnad at dette gjeld akuttsituasjonar og at prost og kyrkjeverje vert informert om utkallingane i etterkant.

Prosten i xx prosti eller sokneprest i prosten sin stad, får med dette fullmakt til å kalle ut nødvendig kyrkjeleg personell i samband med ulykker og kriser i prostiet. Det er ein føresetnad at dette gjeld akuttsituasjonar og at aktuell kyrkjeverje vert informert om utkallinga snarast råd etter hendinga.

Aktuelle behov som kan utløyse slik utkalling er til dømes varsling, bemanning av pårørandesenter, samtalar med kriseramma, opning/lukking og tilrettelegging av kyrkjerom eller andre lokale.

Bruk av kyrkjeleg personell utover **to arbeidsdagar** fell utanfor denne avtalen og må skje i nær dialog med prost/kyrkjeverje.

Prost og kyrkjeverje har ansvar for at kyrkjelig tilsette som er utkalla og involvert i beredskapsarbeid får nødvendig oppfølging i etterkant.

Underskrifter :

Stad og dato : _____

Prost

Kyrkjeverje

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 01.03.2023

Vår ref: 23/01142-1

Deres ref:

Program for utviklingssamtaler mellom bispedømmene og Kirkerådet 2023

Velkommen til utviklingssamtale mellom bispedømmerådet og Kirkerådet.

I år fortsetter vi å ha dialog mellom to bispedømmer, og samtidig legger vi inn to timer for en direkte samtale mellom det enkelte bispedømmeråd og kirkerådet. Møtedagen vil starte med samtale mellom ett bispedømmeråd og Kirkerådet, før det blir felles lunsj og en felles dialog med de to bispedømmene. Dagen avsluttes med individuell del for det andre bispedømmet.

Vi viser til avtalte datoer og tider for samtalene. Det vil bli servert lunsj.

Individuell del

A)

Året 2022 – erfaringer og veien videre

Med utgangspunkt i egen årsrapport bes bispedømmet presentere følgende:

- Hva lyktes bispedømmet med i 2022?
- Hvilke hovedutfordringer hadde bispedømmet i 2022?
- Veien videre

B)

Likestilling, inkludering og mangfold

Hvordan jobbes det med LIM-feltet i bispedømmet?

C)

Status økonomi

Bispedømmet kommenterer regnskapsresultatet for 2022 og eventuelle utfordringer innenfor økonomiområdet.

D)

Eget tema fra bispedømmet

Fellesdel

I fellesdelen legger vi opp til innledning fra hvert bispedømme før det åpnes for samtale og erfaringsutveksling. Dette gjentas på hvert av punktene.

Postadresse:
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

E-post: post.kirkeradet@kirken.no
Web: www.kirken.no
Org.nr.: 818066872

Telefon: +47 23081200
Telefaks:

Saksbehandler
Elise Slettebø Melhus

A)

Dialog om satsinger for 2022. Hvert bispedømme presenterer arbeidet som har blitt gjort med de vedtatte satsingene for 2022:

Diakoni og barn og unge. Hvilke tiltak ble igangsatt i 2022? Hvilken effekt eller resultat ser dere av disse tiltakene?

B)

Vi ber videre om at bispedømmene presenterer hva som gjøres innenfor følgende tema som det er kritisk for kirken å lykkes med:

- Dåp
- Konfirmasjon - leir
- Rekruttering

C)**Kirkelig organisering**

Hvordan går prosessene med kirkelig organisering i bispedømmet? Hvilke utfordringer har dere sett og ser for det videre arbeidet?

Vi ber også om at dere presenterer eventuelle gode historier/positive erfaringer med å få kirken til å henge bedre sammen og jobbe på samme lag mot felles mål - og bedre dialogen mellom lokalkirkens og bispedømmets organer.

Med vennlig hilsen

Ingrid Vad Nilsen
direktør

Gunn Schärer
direktør økonomi og virksomhetsstyring

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:

Agder og Telemark bispedømmeråd	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Borg bispedømmeråd	Bjarne Aasgt. 9	1606 FREDRIKSTAD
Bjergvin bispedømmeråd	Postboks 1960	5817 BERGEN
Hamar bispedømmeråd	Postboks 172	2302 HAMAR
Nidaros bispedømmeråd	Kongsgårdsgata 1a, Erkebispegården	7013 TRONDHEIM
Nord-Hålogaland bispedømmeråd	Postboks 790	9258 TROMSØ
Oslo bispedømmeråd	Postboks 9307 Grønland	0135 OSLO
Stavanger bispedømmeråd	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Sør-Hålogaland bispedømmeråd	Tolder Holmers vei	8003 BODØ

Tunsberg bispedømmeråd
Møre bispedømmeråd

11
Postboks 10 Kaldnes 3119 TØNSBERG
Moldetrappa 1 6415 MOLDE

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Møre bispedømmeråd
Moldetrappa 1

6415 MOLDE

Dato: 06.05.2024

Vår ref: 24/01244-1

Deres ref:

Bispedømmenes innbetaling til klimakompensasjonsfondet for 2023

Fra og med 2023 skal alle enheter i rDnk kompensere for klimagassutslipp fra flyreiser, dersom de overskrider utslippskvoten sin.

Det skal innbetales 3 000 kroner per tonn som overstiger utslippskvoten i det gitte året. Derfor er utslipp over kvoten ganget med 3 000 kroner, og delt på 1 000 for å omgjøre kg CO²-ekvivalenter til tonn.

Formelen blir slik:

x kg CO²-ekv. sluppet ut i det relevante året

- Utslippskvoten for det relevante året

= utslipp over kvoten som ganges opp med 3 000 kr per tonn co²-ekv.

Basert på utslippene i 2023, er utslippene og fondsinnbetalingen slik:

Enhet	Utslippsbudsjett kg CO ₂ -ekv.	Utslipp kg CO ₂ -ekv.	Innbetales til klimakompensasjonsfondet
110 - Kirkerådet fellestjenester	193 696	209 239	kr 46 631
120 - Kirkerådet avdelinger	187 957	216 860	kr 86 711
130 - Bispemøtet	34 042	28 310	kr 0
210 - Oslo (uten Døvekirken)	11 526	23 992	kr 37 399
220 - Borg	9 912	23 445	kr 40 597
230 - Hamar	12 683	4 042	kr 0
240 - Tunsberg	15 441	7 311	kr 0
250 - Agder og Telemark	23 932	11 556	kr 0

Postadresse:
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

E-post: post.kirkeradet@kirken.no
Web: www.kirken.no
Org.nr.: 818 066 872

Telefon: +47 23081200
Telefaks:

Saksbehandler
Birgitte Ås

260 - Stavanger	48 231	29 798	kr 0
270 - Bjørgvin	59 845	61 817	kr 5 916
280 - Møre	53 318	82 977	kr 88 977
290 - Nidaros	106 441	83 723	kr 0
300 - Sør-Hålogaland	184 636	228 130	kr 130 481
310 - Nord-Hålogaland	261 223	253 902	kr 0

Bispedømmenes regnskaper vil belastes med summen oppgitt, og klimakompensasjonsfondet godskrives tilsvarende.

I forbindelse med arbeidet med bærekraftig arbeidsgiverpolitikk, ble det i 2022 også besluttet at siste års utslipp skulle legges fram i regionale kontaktmøter for samtale om videre tiltak, og Kirkerådet ber bispedømmene om å følge opp dette.

Med vennlig hilsen

Jan Christian Kielland
avdelingsdirektør

Wenche Fladen Nervold
seksjonsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:

Agder og Telemark bispedømmeråd, Aslak Wegge	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Borg bispedømmeråd, Anne Sofie Rosenvinge	Bjarne Aas gate 9	1606 Fredrikstad
Borg bispedømmeråd, Karianne Hjørnevik Nes	Bjarne Aasgt. 9	1606 FREDRIKSTAD
Bjørgvin bispedømmeråd, Jan Ove Fjellveit	Postboks 1960	5817 BERGEN
Hamar bispedømmeråd, Freddy Knutsen	Postboks 172	2302 HAMAR
Nidaros bispedømmeråd - Nidarosen bæspatjælteraerie, Steinar Skomedal	Kongsgårdsgata 1a, Erkebispegården	7013 TRONDHEIM
Nord-Hålogaland bispedømmeråd, Anne Bergljot Skoglund	Postboks 790	9258 TROMSØ
Oslo bispedømmeråd, Ole Edvard Wold-Reitan	Postboks 9307 Grønland	0135 OSLO
Stavanger bispedømmeråd, Jorunn Kraft Vistnes	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Tunsberg bispedømmeråd, Eigil Morvik	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Møre bispedømmeråd, Bjørn Olaf Storhaug	Moldetrappa 1	6415 MOLDE

Mottakere:

Agder og Telemark bispedømmeråd	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Borg bispedømmeråd	Bjarne Aasgt. 9	1606 FREDRIKSTAD
Bjørgvin bispedømmeråd	Postboks 1960	5817 BERGEN
Hamar bispedømmeråd	Postboks 172	2302 HAMAR
Nord-Hålogaland bispedømmeråd	Postboks 790	9258 TROMSØ
Oslo bispedømmeråd	Postboks 9307 Grønland	0135 OSLO
Stavanger bispedømmeråd	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Sør-Hålogaland bispedømmeråd	Dronningens gate 18	8006 BODØ
Tunsberg bispedømmeråd	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Møre bispedømmeråd	Moldetrappa 1	6415 MOLDE
Døves kirkeråd	Fagerborggt. 12	0360 OSLO
Døves kirkeråd, Camilla Høiberg	Fagerborggt. 12	0360 OSLO
Nidaros bispedømmeråd	Erkebispegården	7013 Trondheim